

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

Physical Development of Nine Temples Merit in Chiang Mai to
Promote Tourism

โดย ศรีไชย ศรีมิ่งขวัญชัย

กรกฎาคม 2553

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยมี ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง เป็นผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ 2 วันที่ 26 พฤศจิกายน 2553 ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.อภิโชค เลชะกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.พิมพ์มาดา วิชาศิลป์ (มรภ.สวนดุสิต) ดร.สุริยวัณ ติรสติยาพิทักษ์ (มอ. ภูเก็ต) และดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง (ผอ.สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย) ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาเอื้อเฟื้อตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และปรับปรุงให้งานวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเชียงใหม่ ผู้อำนวยการ คุณเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์ ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสนับสนุนเป็นหน่วยงานภาคีที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารวัด เจ้าอาวาส ภิกษุ สามเณร และเจ้าหน้าที่ของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย วัดเชียงใหม่ วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์ของงานวิจัย และเอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณชนกานต์ วงศ์วัฒน์ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และเรียบเรียงบทความภาษาอังกฤษ ให้มีความสมบูรณ์ดังที่เห็น พร้อมทั้งพี่ ๆ น้อง ๆ นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบพระคุณ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ทำให้ผู้วิจัยมีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และสนับสนุนทุนในการศึกษา อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทุกคนที่มีส่วนช่วยดำเนินการในด้านเอกสารต่าง ๆ ของงานวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณบุพการี ครูบาอาจารย์ พี่น้อง ๆ และญาติ ๆ ทุกคน ที่เป็นแรงบันดาลใจ ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวและผู้ที่พักพิงวัดทุกคนที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และให้คำแนะนำในการทำวิจัยเป็นอย่างดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในการศึกษาต่อไป

ศรัทธา ศรีมิ่งขวัญชัย

กรกฎาคม 2553

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยวัดเก่าแก่ วัดที่มีชื่อเสียง และวัดที่นามเป็นมงคลทั้งหมด 9 วัด ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ซึ่งเป็นโครงการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้ไปยังสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย และเป็นการกำหนดบทบาทให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ขาดการบำรุงรักษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของวัดให้อยู่ในสภาพที่ดี จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดังกล่าวไม่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่สมบูรณ์ ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ เพื่อให้วัดส่วนใหญ่ที่ยังขาดความพร้อมในด้านกายภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม

งานวิจัยนี้จึงได้มีการศึกษาหาข้อมูลของวัดโดยเฉพาด้านกายภาพจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด ได้แก่ 1) ผู้บริหารวัด ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบัน 2) ผู้ที่พึ่งพิงวัด ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ และ 3) นักท่องเที่ยว ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะใช้โครงสร้างการวิจัยที่ประกอบด้วยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเหมือนกัน คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งทีคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และสร้างเป็นกลุ่มคำถามที่สอดคล้องกันในแต่ละปัจจัย มาทำการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเปรียบเทียบ โดยจะคัดเลือกคำแนะนำที่ซ้ำกันมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดได้ ซึ่งงานวิจัยนี้มีคำถามการวิจัยทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่

1. ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้บริหารวัดจำนวนวัดละ 1 ท่านรวมทั้งหมด 9 ท่าน และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นกรอบศักยภาพ และเป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง

2. ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากตัวแทนกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัดทุกกลุ่มกลุ่มละ 1 คนรวมทั้งหมด 10 คน โดยแบ่งเป็นวัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 1 กลุ่ม ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดดัมภัก และวัดลอยเคราะห์ วัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 2 กลุ่ม ได้แก่ วัดเจดีย์หลวงฯ วัดพระสิงห์ฯ และวัดชัยมงคล และวัดที่ไม่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด ได้แก่ วัดหมื่นเงินกอง และวัดลอยเคราะห์ และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง และเสนอผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้ที่พึ่งพิงวัดในด้านต่าง ๆ

3. ประสิทธิภาพการท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังเยี่ยมชมวัดทั้ง 9 แห่ง และเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของวัดแต่ละแห่ง ตามลำดับดังนี้ วัดพระสิงห์ฯ มีจำนวน 148 ตัวอย่าง วัดเจดีย์หลวงฯ มีจำนวน 96 ตัวอย่าง วัดชัยมงคล มีจำนวน 67 ตัวอย่าง วัดดัมภัก มีจำนวน 30 ตัวอย่าง วัดหมื่นเงินกอง มีจำนวน 15 ตัวอย่าง ส่วนวัดที่เหลือ คือ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดหม้อคำตวง และวัดลอยเคราะห์ ทำการสุ่มตัวอย่างวัดละ 11 ตัวอย่างเท่ากัน รวม 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ดังนี้ ข้อมูลที่มีการวัดแบบนามมาตรา (Nominal) จะใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ ข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal) จะใช้การวิเคราะห์แบบ Likert Scale ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดให้มี 5 ระดับ ซึ่งอธิบายด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation, SD) ส่วนข้อมูลจากการสำรวจคำบรรยายจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะแสดงผลการศึกษาแบบพรรณนาตามสิ่งที่เกิดขึ้น

4. แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวให้วัดพระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบผลของการศึกษาจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 โดยคัดเลือกคำแนะนำที่มีผลซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำใดที่มีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น ส่วนคำแนะนำใดที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกัน จะถูกกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามลำดับต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนข้างต้น สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วัดส่วนใหญ่มิมีลักษณะทางกายภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อยพอสมควร มีศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นท้องถิ่น ร่มรื่น และสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้แล้วบางวัด เช่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดพระสิงห์ฯ โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน และภูมิทัศน์ของวัด แต่ยังขาดการนำเสนอประวัติความเป็นมาของวัดให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้วัดส่วนใหญ่มิมีการวางแผนก่อสร้างอาคารต่าง ๆ และพื้นที่เพียงพอในการก่อสร้าง ยกเว้นวัดดับภัยและวัดหมื่นเงินกอง ที่กำลังประสบปัญหาความหนาของอาคารภายในวัด มีการบริหารการจราจรที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การสัญจรทั้งหมด มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งานยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีแนวทางในการรองรับปริมาณของประชาชนที่เพิ่มขึ้นแล้ว และวัดส่วนใหญ่มิต้องการให้มีการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

2. วัดส่วนใหญ่มิมีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และร่มรื่น โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยวคือ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ศิลปกรรม และภูมิทัศน์ของวัด ซึ่งวัดส่วนใหญ่มิยังขาดความพร้อมในด้านการคมนาคมและความเรียบร้อยสวยงามขององค์ประกอบต่าง ๆ ของวัด มีอาคารเพียงพอกับการใช้งานแล้วไม่แนะนำให้มีการก่อสร้างเพิ่ม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งานยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีภูมิทัศน์ที่

สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้ที่พึงพิงวัดส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัด เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของวัด ช่วยบริหารการจราจรภายในวัด ช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัด และอื่น ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ประกอบอาชีพ

3. ผลการศึกษาในส่วนนี้ประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด 11 ด้าน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ และความศรัทธา 3) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ 4) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา 5) ความนิยม 6) อาคารและสิ่งก่อสร้าง 7) การคมนาคมและการสัญจร 8) ความงาม 9) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ 10) ภูมิทัศน์ และ 11) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3.2 ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา นักท่องเที่ยวที่มาวัดส่วนใหญ่ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัด ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ

3.3 กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบว่าวัดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง การเดินทางได้สะดวก และความร่มรื่น เป็น 3 อันดับแรก นอกจากนี้แล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดดวงดี และวัดเจดีย์หลวงฯ มากที่สุด 2 อันดับแรก ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ

3.4 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางวัดจัด แต่มีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญ ตักบาตร เข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลของล้านนา และ ฟังเทศน์ ฟังธรรม เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งเห็นว่าทางวัดควรจัดกิจกรรมดังกล่าวที่ลานวัด ทั้งนี้ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิด

ประโยชน์กับนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น

3.5 ความนิยม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าวัดควรให้ความสำคัญกับการทำศาสนกิจ การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็น 3 อันดับแรก และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดเป็นดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ ทำทาน 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รongลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รongลงมาคือครอบครัว/ญาติ 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดเจดีย์หลวงฯ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เที่ยวชมภูมิทัศน์ และศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งถ้าวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์

3.6 อาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดส่วนใหญ่มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร เจดีย์ และอุโบสถ เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะโดยการใช้อวัสดุและการก่อสร้างแบบดั้งเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ ส่วนปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม

3.7 การคมนาคมและการสัญจร วัดส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการคมนาคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และส่วนใหญ่จะทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ และสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัยจากยานพาหนะ ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส

3.8 ความงาม วัดส่วนใหญ่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม พระพุทธรูป และภูมิทัศน์ โดยพระพุทธรูปเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดควรงามที่บรรยากาศและศิลปสถาปัตยกรรม และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว

3.9 สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ แต่ก็มีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่ม ได้แก่ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และสถานที่พักผ่อน ซึ่งจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัด

3.10 ภูมิทัศน์ วัดส่วนใหญ่มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และภูมิทัศน์ก็มีความสำคัญกับวัด และควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่มเติม ซึ่งวัดก็มีความพร้อมแล้ว

3.11 การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดทั้ง 9 แห่ง โดยจะคำแนะนำสำหรับพัฒนาสภาพของวัดดังตารางที่ 4.54 – 4.58 ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้ และถ้าวัดมีความเรียบร้อยสวยงามแล้ว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดควรได้รับความร่วมมือจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่าย

4. จากวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบผลการศึกษาคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 สามารถสรุปผลเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ตามคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ได้ดังนี้

4.1 วัดเชียงมั่น อันดับที่ 1 ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 2 ควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 3 ควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม และอื่น ๆ ได้แก่ การรักษาความสะอาดของ สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.2 วัดดวงดี อันดับที่ 1 ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด และอันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ

4.3 วัดเจดีย์หลวงฯ มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ การเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ และอื่น ๆ ได้แก่ ควรบูรณะพระธาตุ ปรับปรุงสถานที่จอดรถ ปรับปรุงพื้นถนน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและทางเท้า

4.4 วัดพระสิงห์ฯ อันดับที่ 1 ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม อันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว จัดสวนหย่อม และอื่น ๆ ได้แก่ ควรจัดระเบียบจราจร ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถและร้านค้า นอกจากนี้ทางวัดควรเพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ

4.5 วัดหมื่นเงินกอง มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถ ให้อยู่ในสภาพดี และอื่น ๆ ได้แก่ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มจำนวนของที่จอดรถ และถังขยะ ควรปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

4.6 วัดดบภัย มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ขยายทางเข้าวัดพร้อม ทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง

แก้ไขความคับแคบของวัด จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม

4.7 วัดหม้อคำตวง มีสิ่งแรกที่ควรพัฒนา คือ การบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้สะอาดและเป็นระเบียบ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดรูปแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม จัดการการจราจร เพิ่มจำนวนของที่จอดรถและห้องน้ำ และควรบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า และทำป้ายจราจรให้ชัดเจน

4.8 วัดลอยเคราะห์ มีสิ่งที่ควรพัฒนา ได้แก่ ควรกำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัด และจัดร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนหรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากเป็นจุดบริการนักท่องเที่ยว และควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว

4.9 วัดชัยมงคล อันดับที่ 1 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว อันดับที่ 2 จัดการจราจรให้เป็นระเบียบ ควรเพิ่มทางเท้าและที่จอดรถ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบของร้านค้า ปรับปรุงห้องน้ำ วางท่อระบายน้ำใหม่ และควรเพิ่มสถานที่พักผ่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลของงานวิจัยไปใช้นั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาลักษณะทางกายภาพของวัดทั้ง 9 แห่งในปัจจุบันเสียก่อน เพื่อตรวจสอบว่ามีสิ่งใดบ้างที่มีการเปลี่ยนแปลง บางส่วนอาจจะได้รับการพัฒนาแล้ว และมีสิ่งใดบ้างที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา จะได้เลือกพัฒนาเฉพาะสิ่งนั้นตามความเหมาะสม เพราะผลจากการพัฒนากายภาพของวัดจะช่วยให้ประชาชนที่มาเยี่ยมชมวัดได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ ได้รับความสะดวกสบาย และเกิดความประทับใจภายหลังการท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางวัดก็จะสามารถบริหารพื้นที่ต่าง ๆ ในบริเวณวัดได้ง่ายขึ้นเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้ประชากรที่อยู่ในวัดมีความสุขในการประเพณีพิธีกรรมจรรย และก็เป็นต้นแบบของวัดท่องเที่ยวที่ดีเพื่อให้คนในชุมชนร่วมกันบำรุงรักษา ให้วัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษา เรื่องการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาในภาพกว้าง รวมถึงเป็นการศึกษาที่มีระยะเวลาที่จำกัด และควรมีการศึกษาเฉพาะคำแนะนำในการพัฒนากายภาพวัด ในส่วนของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัย และควรศึกษาเฉพาะวัดใดวัดหนึ่งที่จะสามารถเป็นต้นแบบของการศึกษาวัดอื่น ๆ ต่อไปได้ เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลและแสดงผลการศึกษาของวัดดังกล่าวลงลึกไปถึงกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนต่าง ๆ อย่างละเอียด และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRI/UTLGM-52005

ชื่อโครงการ : การพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชื่อนักวิจัย : นายศรีไชย ศรีมิ่งขวัญชัย

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

E-mail Address : sarichai@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 สิงหาคม 2552 – 31 กรกฎาคม 2553

กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ของ ททท. เป็นกำหนดบทบาทให้วัดทั้ง 9 แห่ง กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทันที ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง เพื่อเป็นการเตรียมวัดให้พร้อมสำหรับการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาวัดมีความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์เพิ่มขึ้น งานวิจัยนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบันจากผู้บริหารวัด 2) ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ จากผู้ที่พึ่งพิงวัด และ 3) ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 ส่วนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเปรียบเทียบ และคัดเลือกเฉพาะคำแนะนำที่มีผลซ้ำกัน มากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกัน ก็จะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในลำดับต่อไป จากการศึกษาพบว่าวัดแต่ละแห่งมีวิธีในการพัฒนาปรับปรุงวัดที่แตกต่างกัน สามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ได้ดังนี้

1) วัดเชียงมั่น อันดับที่ 1 ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 2 จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 3 สร้างห้องน้ำเพิ่ม และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

2) **วัดดวงดี** อันดับที่ 1 ลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด และอันดับที่ 2 เพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ

3) **วัดเจติยหลวงฯ** มีสิ่ง que ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ เพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ และอื่น ๆ ได้แก่ บูรณะพระธาตุ ปรับปรุงที่จอดรถ-พื้นถนน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและทางเท้า

4) **วัดพระสิงห์ฯ** อันดับที่ 1 ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด ตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม อันดับที่ 2 เพิ่มพื้นที่สีเขียว และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบจราจร ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถและร้านค้า นอกจากนี้ทางวัดควรเพิ่มถังขยะที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ

5) **วัดหมื่นเงินกอง** มีสิ่ง que ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ รักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถ ให้อยู่ในสภาพดี และอื่น ๆ ได้แก่ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มที่จอดรถและถังขยะ ปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

6) **วัดดับภัย** มีสิ่ง que ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ขยายทางเข้าวัดพร้อมทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง แก้ไขความคับแคบของวัด เพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม

7) **วัดหม้อคำตวง** มีสิ่ง que ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ การบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้สะอาด และเป็นระเบียบ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดรูปแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม จัดระเบียบจราจร เพิ่มที่จอดรถและห้องน้ำ และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า และป้ายจราจรให้ชัดเจน

8) **วัดลอยเคราะห์** มีสิ่ง que ควรพัฒนา ได้แก่ กำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัด จัดร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนหรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากจุดบริการนักท่องเที่ยว และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

9) **วัดชัยมงคล** อันดับที่ 1 เพิ่มพื้นที่สีเขียว อันดับที่ 2 จัดระเบียบจราจร เพิ่มทางเท้าและที่จอดรถ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบของร้านค้า ปรับปรุงห้องน้ำ วางท่อระบายน้ำใหม่ และเพิ่มสถานที่พักผ่อน

ซึ่งหากวัดต่าง ๆ ได้มีการพัฒนากายภาพของวัดตามที่กล่าวมาข้างต้นก็จะทำให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยวกิจกรรมฯ มีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก

คำหลัก : การพัฒนาด้านกายภาพของวัด, ไหว้พระแก้ววัด, การประชาสัมพันธ์, การท่องเที่ยว

ABSTRACT

Project Code : TRI/UTLGM-52005

Project Title : Physical Development of Nine Temples Merit in Chiang Mai to Promote
Tourism

Investigator : Srimingkwanchai S.

Faculty of Architecture, Chiang Mai University

E-mail Address : sarichai@hotmail.com

Project Duration : 1 August 2009 – 31 July 2010

"Nine Temples Merit in Chiang Mai Activity" of Tourism Authority of Thailand turns all nine temples in the program into tourist attraction immediately but mostly the physical of these temples were not developed and unready to be good cultural tourist attractions of Chiangmai. The purpose of this research is to find the way to develop these nine temples to be prepared for the tourists. So they could feel comfortable and complete of cultural experience. The study has been divided into 3 sections 1) Study the potential of the temples from monks 2) Study the opinions and participation in the development of the temple of from people who dependable temples. 3) Study the temples travelers' experiences of Thai tourist. Researcher analyzed 3 parts of data by comparison and chose only the repeatedly of suggestions to define the ways for physical development first. Next development was from the other advice of tourist groups which not contradictory. The study found that every temples would have different strategies to upgrade their physical environment. The physical development of nine temples in "Nine Temples Merit in Chiang Mai " activity can be conclude as follows.

- 1) Wat Chiangman First, grow plants and maintain them to be in order. Second, organize parking area. Third, increase toilets and other facility such as regularly clean buildings.
- 2) Wat Duangdee First, decrease the density of buildings inside temple area. Second, increase pathway, parking lots and organize them to be in order.
- 3) Wat Chediluang Should increase parking area, toilets, garbage and another such as renovate the Chedi, improve parking area and also road surface, increase green area and walking path.
- 4) Wat Prasingh First, conserve ancient architecture, take care of cleanness and decorate the Chedi. Second, increase green area and another such as organize the traffic inside temple by expand the road, improve parking area and local shops inside the temple area. Moreover they should increase garbage, parking lots, water cooler and toilets.
- 5) Wat Meunnheungong Should preserve ancient arts improve ubosot and another such as enlarge the entrance sign of temple, increase parking lots and garbage, improve toilets to be good quality, take care of cleanness and increase green area.
- 6) Wat Dabpai Should organize parking area to be in order, expand the entrance road and enlarge the entrance sign and another such as regularly clean the buildings, adjust the narrowness inside temple area, increase green area, improve ubosot, school, tripitaka hall, local shops and refuse area.
- 7) Wat Morkamthuang Should maintain and organize the landscape to be in order and cleanness and another such as re-arrange the location of buildings, order the traffic, increase parking area and toilets, maintain facility inside temple, increase walking path and road sign.

- 8) Wat Loykror Should clear the parking area, define the way for walking and car, improve the entrance of temple, order the local shops, do not increase the street and other facility except tourist information point and increase green area.
- 9) Wat Chaimongkol First, increase green area. Second, order the traffic way, increase walking path and parking lots and another such as order the local shops, improve toilets, set the appropriate way of scupper and increase green park.

If these nine temples follow the research's advice to develop their physical. Tourist would feel comfortable and satisfy. Moreover they would get the complete of cultural experience and desire to visit again.

Keywords : Physical Development of Temple, Nine temples merit, to promote, tourism

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ญ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract)	ฎ
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ต
สารบัญภาพ	ถ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
1.3 คำถามการวิจัย	6
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	10
1.8 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	10
1.9 สรุป	11
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 การทบทวนวรรณกรรม	12
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัด	13
2.1.2 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	17
2.1.3 ลักษณะทางกายภาพของวัดล้านนา	18

2.1.4	วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด	20
2.1.4.1	มาตรการด้านกายภาพเพื่อพัฒนาวัด	21
2.1.4.2	แนวทางอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรมในเมือง	23
2.1.4.3	การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	25
2.1.5	ปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	26
2.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.3	สรุป	32
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	34
-	การออกแบบวิธีการศึกษา	34
3.1	คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยว	
	ไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร	37
3.1.1	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.1.2	การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.1.3	การวิเคราะห์ข้อมูล	39
3.2	คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ปัจจุบันผู้ที่พึงพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด	
	เมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร	40
3.2.1	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.2.2	การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.2.3	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.3	คำถามการวิจัยข้อที่ 3 ประสบการณ์การท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่	
	ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร	41
3.3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	44

3.4	คำถามการวิจัยข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยว ไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด	46
	- การวิเคราะห์คำแนะนำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการ พัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง	47
3.5	สรุปขั้นตอนการทำวิจัย	49
บทที่ 4	ผลการศึกษา และการอภิปรายผล	51
4.1	ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ เก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร	53
4.2	ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ปัจจุบันผู้ที่พึงพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ เก้าวัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร	67
4.3	ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ประสิทธิภาพการท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยว ไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร	79
4.4	ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรม ท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด	100
บทที่ 5	บทสรุป	148
5.1	บทสรุป	148
5.2	ข้อเสนอแนะ	157
5.3	สรุป	158
	บรรณานุกรม	160
	ภาคผนวก	164

สารบัญตาราง

	หน้า
	๑
ตารางที่ 3.1	แสดงโครงสร้างการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของวัด
ตารางที่ 3.2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละวัด
ตารางที่ 3.3	แสดงอัตราส่วนการสุ่มตัวอย่างจากวัดทั้ง 9 แห่ง
ตารางที่ 4.1	แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ แก่วัดเมืองเชียงใหม่
ตารางที่ 4.2	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ที่พึงพิงวัดในกิจกรรม ท่องเที่ยวไหว้พระแก่วัดเมืองเชียงใหม่
ตารางที่ 4.3	แสดงผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบของปัจจัยต่าง ๆ แบ่งเป็นวัด
ตารางที่ 5.1	แนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ แก่วัดเมืองเชียงใหม่

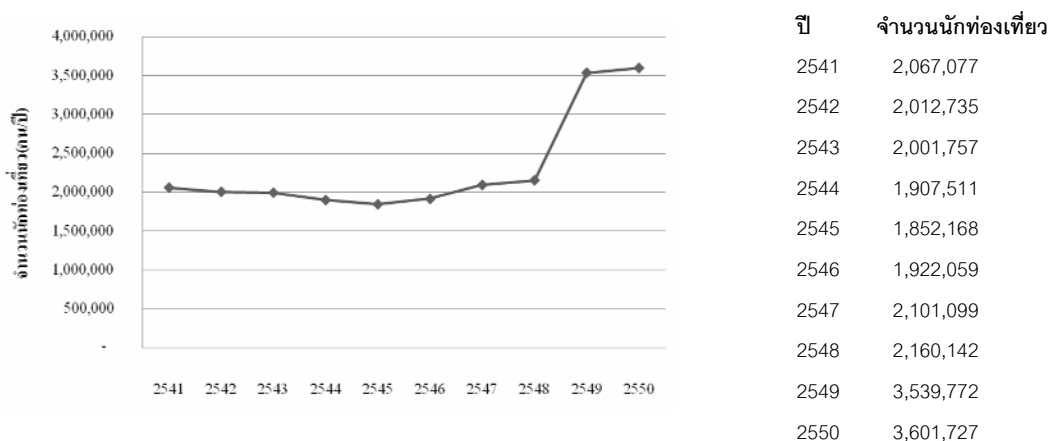
สารบัญภาพ

	หน้า
	๑
ภาพที่ 1.1 แสดงการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศของ จังหวัดเชียงใหม่	1
ภาพที่ 1.2 แสดงภาพวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	3
ภาพที่ 1.3 แสดงตำแหน่งและเส้นทางกรท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	9
ภาพที่ 2.1 แสดงการใช้พื้นที่ และการแบ่งประเภทกิจกรรมหลักภายในวัด	19
ภาพที่ 2.2 แสดงองค์ประกอบอุปทานการท่องเที่ยว	27
ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างการวิจัย	35
ภาพที่ 3.2 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “วิถีชีวิต”	36
ภาพที่ 3.3 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็น ผู้สร้างสรรค์”	36
ภาพที่ 3.4 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “สิ่งแวดล้อม”	36
ภาพที่ 3.5 แผนภูมิแสดงผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด ทั้ง 3 กลุ่ม	37
ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างการนำเสนอภาพเสมือนจริง (Virtual Image) เปรียบเทียบ กับภาพถ่ายเดิม พร้อมทั้งแผนผังบริเวณระบุตำแหน่งที่ได้รับการพัฒนา	48
ภาพที่ 3.7 ตัวอย่างแผนผังวัดที่เขียนด้วยโปรแกรม AutoCAD	48
ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์คำแนะนำจากวัด นักท่องเที่ยว และผู้ที่พักพิงวัด เพื่อตอบคำถามตามโครงสร้างการวิจัย	52
ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด ทั้ง 3 กลุ่ม	149

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ที่ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติกำลังให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ดังภาพที่ 1.1 และก่อให้เกิดรายได้มากกว่าปีละ 35,000 ล้านบาท (วรพงษ์ หมูขาวได้, 2552) และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเภททัวร์ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีความน่าสนใจของจังหวัดเชียงใหม่มาจัดทำเป็นโปรแกรมท่องเที่ยว

ภาพที่ 1.1 แสดงการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศของจังหวัดเชียงใหม่
ที่มา : สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2550

ปัจจุบันการไหว้พระได้กลายเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ชาวไทยพุทธให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนไทยมีความเชื่อในการไหว้พระให้ครบ 9 แห่งเพื่อความเป็นสิริมงคล และทำเป็นประเพณีสืบทอดกันมา โดยส่วนใหญ่จะไปไหว้พระ 9 วัดในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ และวันพระ เป็นต้น และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ก็ได้ทำการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวให้เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกที่เกาะรัตนโกสินทร์ และกิจกรรมดังกล่าวก็ทำให้เกาะรัตนโกสินทร์มีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก กลายเป็นภาพ

ที่สร้างประทับใจให้กับผู้ที่พบเห็น ส่งผลให้สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยของจังหวัดต่าง ๆ ได้นำกิจกรรมนี้ไปประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลายให้เหมาะกับจังหวัดของตน

จังหวัดเชียงใหม่ก็มีกิจกรรมไหว้พระ 9 วัดเช่นเดียวกัน โดยใช้ชื่อว่า “กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่” อันประกอบด้วยวัดเก่าแก่ วัดที่มีชื่อเสียง และวัดที่นามเป็นมงคลทั้งหมด 9 วัด ได้แก่ วัดเชียงใหม่ วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ดังภาพที่ 1.2 และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้ไปยังสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะโปรแกรมการท่องเที่ยวของบริษัททัวร์ต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการกำหนดบทบาทให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทันทีในขณะเดียวกันวัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ขาดการบำรุงรักษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของวัดให้อยู่ในสภาพที่ดี เช่น

อาคารและสิ่งก่อสร้าง : รูปแบบของอาคารใหม่ไม่กลมกลืน ตั้งอยู่อย่างไม่เหมาะสม มีความสูงที่บดบังอาคารเก่าที่มีคุณค่าและทัศนียภาพที่สวยงามของวัด บางอาคารที่ได้รับการบูรณะแล้วเป็นรูปแบบใหม่ทำให้ขาดคุณค่าทางศิลปกรรมแบบดั้งเดิม

การคมนาคมและการสัญจร : เส้นทางสัญจรภายในวัดและที่จอดรถอยู่ใกล้กับโบราณสถาน เป็นเส้นทางลัดของชุมชน ไม่มีทางเท้า ไม่มีการจำกัดสัดส่วนพื้นที่ของยานพาหนะที่เหมาะสม ขาดป้ายจราจร และฉนวนรอยต่อในการแบ่งหน้าที่ของพื้นที่ต่าง ๆ ในบริเวณวัด

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ : สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ เช่น ป้ายแสดงรายละเอียดอาคารสถานที่ ขาดการบำรุงรักษาทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ มีรูปแบบที่ไม่กลมกลืนกับบริบท ตั้งอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบ บดบังอาคารเก่าที่มีคุณค่าและทัศนียภาพที่สวยงามของวัด และบางครั้งสิ่งอำนวยความสะดวกก็อยู่ไกล ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก

ภูมิทัศน์ : ขาดการบำรุงรักษา ตัดแต่งกิ่งไม้ให้สวยงามไม่ให้เกะกะทางเดิน ขยะถูกทิ้งเรี่ยราดเพราะไม่มีการจัดการด้านขยะที่ดี ไม่มีพื้นที่โล่งสำหรับการทำกิจกรรมของชุมชนหรือจัดทำเป็นสวนหย่อม มีต้นไม้เล็กน้อยไม่ร่มรื่น

ความงาม : ขาดการส่งเสริมเอกลักษณ์ที่สวยงามและทรงคุณค่าของวัด

ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดังกล่าวไม่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่สมบูรณ์ และมีเพียงวัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดพระสิงห์ เท่านั้นที่ได้รับการพัฒนากายภาพของวัด และมีการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม

ภาพที่ 1.2 แสดงภาพวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

หมายเหตุ : 1) วัดเชียงใหม่ 2) วัดดวงดี 3) วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร 4) วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร 5) วัดหมื่นเงินกอง 6) วัดดัมภักย์ 7) วัดหม้อคำตวง 8) วัดลอยเคราะห์ และ 9) วัดชัยมงคล

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง เพื่อให้วัดส่วนใหญ่ที่ยังขาดความพร้อมในด้านกายภาพ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม อันจะส่งผลให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยวกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่มีความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น งานวิจัยนี้จึงได้มีการศึกษาหาข้อมูลของวัดโดยเฉพาด้วณกายภาพจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด เช่น ผู้บริหารวัด ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบัน ผู้ที่พึ่งพิงวัด ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ และ นักท่องเที่ยว ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด อีกทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ด้วยโครงสร้างการวิจัยที่ประกอบด้วยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเหมือนกัน คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งของคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม โดยสร้างเป็นกลุ่มคำถามที่สอดคล้องกันในแต่ละปัจจัยเพื่อใช้สำหรับเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ และนำมาสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งได้

จากการศึกษาพบว่าวัดแต่ละแห่ง ควรได้รับการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) วัดเชียงมั่น มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหาร อุโบสถ พระธาตุ และทัศนียภาพของวัด อีกทั้งควรรักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก บำรุงรักษาภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ที่นั่งพัก ที่จอดรถ และห้องน้ำ

2) วัดดวงดี มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ สถาปัตยกรรมทางศาสนา และทัศนียภาพของวัด อีกทั้งควรเพิ่มพื้นที่ว่างและพื้นที่สัจจของวัด ลดความหนาแน่นของอาคาร และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และที่นั่งพัก

3) วัดเจดีย์หลวงฯ มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ พระธาตุ วิหาร และภูมิทัศน์ อีกทั้งควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ พื้นถนนให้อยู่ในสภาพดี ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และไม่ควรอนุญาตให้ยานพาหนะใดเข้ามาจอดในเขตโบราณสถาน นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และที่นั่งพัก

4) วัดพระสิงห์ฯ มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหาร พระธาตุ อุโบสถ พระพุทธรูปและศิลปะแบบล้านนา อีกทั้งควรรักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง จัดการการจราจรและร้านค้า-อาหาร ให้เป็นระเบียบ ปรับปรุงสถานที่จอดรถ ขยายถนนภายใน ทำป้ายจราจรให้ชัดเจน ปลูกต้นไม้และสวนหย่อมเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และที่นั่งพัก

5) วัดหมื่นเงินกอง มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ อุโบสถ วิหาร และพระธาตุ 12 ราศี อีกทั้งควรปรับปรุงพื้นที่ที่ถูกทิ้งร้างให้มีการใช้งานอย่างเหมาะสม ควรรักษาความสะอาดของห้องน้ำและภูมิทัศน์ กำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัจจระหว่างคนกับยานพาหนะ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น ปลูกต้นไม้และสวนหย่อมเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมคือ ห้องน้ำ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ที่ทิ้งขยะ และจุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน

6) วัดดัมภัก มีสิ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหาร อุโบสถ และพระพุทธรูปดัมภัก อีกทั้งควรรักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง แก้ไขความคับแคบของวัด จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ แบ่ง พื้นที่สัจจระหว่างคนกับยานพาหนะ ขยายทางเข้าวัดพร้อมทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุง อุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 2 ลำดับแรกคือ ห้องน้ำ และที่จอดรถ

7) วัดหม้อคำตวง มีสิ่ง ที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหารและอุโบสถ อีกทั้งควรจัดตำแหน่ง และปรับเปลี่ยนของอาคารให้เหมาะสม จัดการการจราจร บำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า ทำป้ายจราจรให้ชัดเจน ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและบำรุงรักษาให้สะอาดและเป็นระเบียบ นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 2 ลำดับแรกคือ ที่จอดรถ และห้องน้ำ

8) วัดลอยเคราะห์ มีสิ่ง ที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหาร อุโบสถ พระธาตุ และพระพุทธรูป อีกทั้งควรกำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัดและร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนเพิ่ม ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และที่ทิ้งขยะ

9) วัดชัยมงคล มีสิ่ง ที่ควรให้ความสำคัญคือ วิหาร (อุโบสถ) พระธาตุ ศาลาเอนกประสงค์ และกุฏิ อีกทั้งควรรักษาความสะอาดของห้องน้ำ จัดการการจราจรและร้านค้า-อาหาร และภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และวางท่อระบายน้ำใหม่ นอกจากนี้ยังมีสิ่งนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก และทางเท้า

ซึ่งหากวัดต่าง ๆ ได้มีการพัฒนากายภาพของวัดตามที่กล่าวมาข้างต้นก็จะทำให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยวกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่มีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก

1.2 วัดอุปสงค์ของโครงการ

หาแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่
ที่สอดคล้องกับคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง อันจะส่งผลให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยวกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่มีความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร (ศึกษาเพื่อทราบลักษณะทางกายภาพของวัดในปัจจุบัน และคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของผู้บริหารวัด : คำแนะนำที่ 1)

1.3.2 ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร (ศึกษาเพื่อทราบคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดและผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้ที่พึ่งพิงวัดในด้านต่าง ๆ ในส่วนของผู้ที่พึ่งพิงวัด : คำแนะนำที่ 2)

1.3.3 ประสิทธิภาพการท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร (เพื่อทราบประสิทธิภาพการเยี่ยมชมวัด ความพึงพอใจ และคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของนักท่องเที่ยว : คำแนะนำที่ 3)

1.3.4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด (ผลของการเปรียบเทียบคำแนะนำที่ 1 – 3 และคัดเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันของทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง)

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่น เพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม อันประกอบด้วย 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้นและเป็นการเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้ โดยสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี

กิจกรรมไหว้พระแก้ววัด คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยการให้วัดเป็นสถานที่เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจากการเยี่ยมชม อาทิ การไหว้พระ การทำบุญ – ทำทาน การปฏิบัติธรรม การฟังเทศน์ และการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ความสามารถหรือความพร้อมในตัวเองของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุง หรือการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (กัลยารัตน์ ศิริรัตน์, 2550)

การพัฒนากายภาพ คือ การพัฒนาหรือปรับปรุงองค์ประกอบที่สามารถสังเกตได้จากภายนอก เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ เป็นต้น

ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกระดับบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ผลจากการทำงานหรือประสิทธิภาพของสินค้าและบริการกับความคาดหวัง ถ้าผลจากการรับรู้ นั้นต่ำกว่าความคาดหวังจะทำให้เกิดความไม่พอใจ แต่ถ้าผลจากการรับรู้ นั้นสูงหรือเท่ากับ ความคาดหวังจะทำให้เกิดความพอใจ

ผู้บริหารวัด คือ เจ้าอาวาสหรือพระผู้ช่วยเจ้าอาวาสที่มีประสบการณ์โดยตรงกับวัดและมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความเป็นไปของวัด

ผู้ที่พึงพิงวัด คือ ผู้ที่อาศัยส่วนใดส่วนหนึ่งของวัดเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ ซึ่งเป็นบุคคลที่วัดเห็นชอบแล้ว

นักท่องเที่ยว คือ ผู้เดินทางไปเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 กรอบเนื้อหาการศึกษา กำหนดขอบเขตเฉพาะ ของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ศึกษาคำแนะนำในการพัฒนาวัดที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวและก่อประโยชน์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารวัด ผู้ที่พึงพิงวัด และนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาด้านกายภาพที่สอดคล้องกับโครงสร้างการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนากายภาพของแต่ละวัดได้ ดังนี้ 1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง 2) การคมนาคมและการสัญจร 3) ความงาม 4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และ 5) ภูมิทัศน์

1.5.2 กรอบประชากร กำหนดประชากรในการศึกษาโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

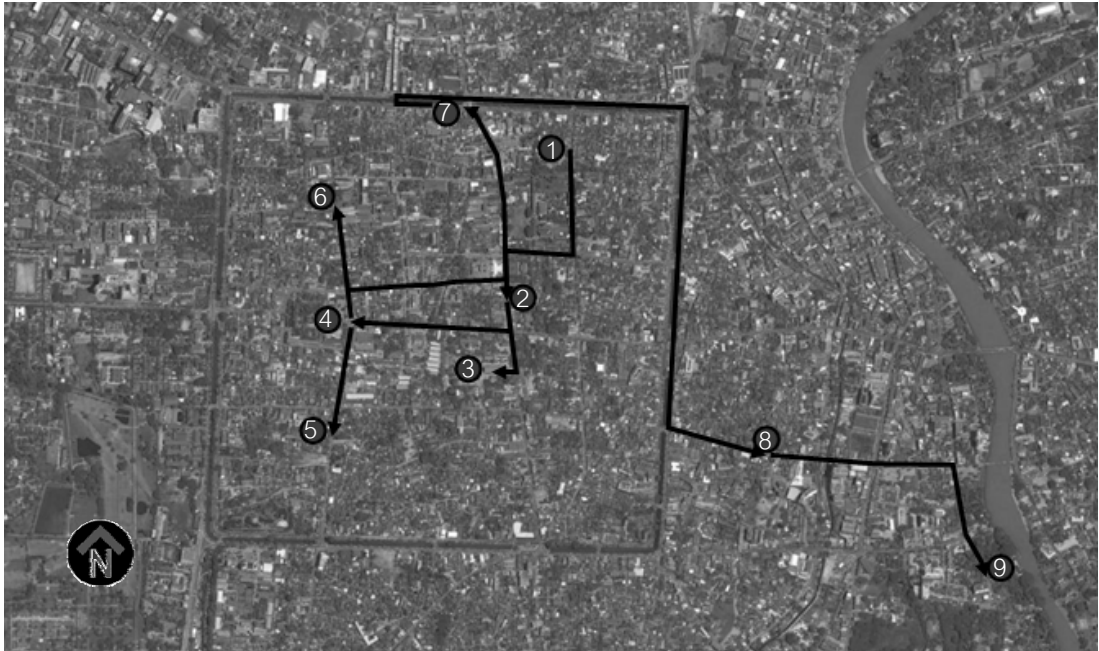
1.5.2.1 ผู้บริหารวัดทั้ง 9 แห่งในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

1.5.2.2 ผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้บริหารวัดแต่ละแห่งเห็นชอบให้อาศัยพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของวัดเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

1.5.2.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

1.5.3 กรอบเวลา พิจารณาเฉพาะ 3 ปัจจัยหลักที่ได้จากการศึกษาความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วิถีชีวิต สิ่งของคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และสิ่งแวดล้อม จากผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว ของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ มาเปรียบเทียบและสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสมกับข้อมูลศักยภาพของวัดในปัจจุบัน

1.5.4 กรอบพื้นที่ กำหนดการศึกษาเฉพาะพื้นที่ภายในกำแพงวัดโดยเฉพาะพื้นที่ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น เขตพุทธาวาสและเขตสาธารณะประโยชน์ ซึ่งมีวัดที่ทำการศึกษาทั้งหมด 9 วัด แบ่งเป็นวัดที่อยู่เขตกำแพงเมืองเก่า 7 วัดคือ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ และวัดหม้อคำตวง และวัดที่ตั้งอยู่นอกเขตกำแพงเมืองเก่า 2 วัดคือ วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ดังภาพที่ 1.3

ภาพที่ 1.3 แสดงตำแหน่งและเส้นทางการท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

หมายเหตุ : 1) วัดเชียงมั่น 2) วัดดวงดี 3) วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร 4) วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร 5) วัดหมื่นเงินกอง 6) วัดดัมภักย์ 7) วัดหม้อคำตวง 8) วัดลอยเคราะห์ และ 9) วัดชัยมงคล

1.6 ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทราบศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

1.6.2 ทราบความคิดเห็นและผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

1.6.3 ทราบประสบการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.6.4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

ซึ่งหากวัดทั้ง 9 แห่งได้ปฏิบัติตามแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดที่เกิดจากการศึกษาในข้างต้นนี้แล้ว ก็จะทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1.7.1 วัดยังคงเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพของพุทธศาสนิกชน พร้อมกับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดีได้ในเวลาเดียวกัน

1.7.2 กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีศักยภาพที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.7.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก

1.7.4 ผู้ที่พึ่งพิงวัดมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด เห็นความสำคัญของวัด และร่วมมือกันรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้สืบทอดต่อไป

1.8 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การนำผลของงานวิจัยไปใช้นั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาลักษณะทางกายภาพของวัดทั้ง 9 แห่งในปัจจุบันเสียก่อน เพื่อตรวจสอบว่ามีสิ่งใดบ้างที่มีการเปลี่ยนแปลง บางส่วนอาจจะได้รับการพัฒนาแล้ว และมีสิ่งใดบ้างที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา จะได้เลือกพัฒนาเฉพาะสิ่งนั้นตามความเหมาะสม เพราะผลจากการพัฒนากายภาพของวัดจะช่วยให้ประชาชนที่มาเยี่ยมชมวัดได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ ได้รับความสะดวกสบาย และเกิดความประทับใจภายหลังการท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางวัดก็จะสามารถบริหารพื้นที่ต่าง ๆ ในบริเวณวัดได้ง่ายขึ้น เป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้ประชากรที่อยู่ในวัดมีความสุขในการประพาสพุดิพรหมจรรย์ และก็เป็นต้นแบบของวัดท่องเที่ยวที่ดีเพื่อให้คนในชุมชนร่วมกันบำรุงรักษา ให้วัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ยั่งยืน

ซึ่งระเบียบวิธีวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวัดแห่งอื่นที่มีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกันได้ แต่จะต้องคำนึงถึงคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดพัฒนานั้นเกิดประโยชน์สูงสุด และให้พัฒนานั้นเป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของวัดในคราวเดียวกัน

1.9 สรุป

การวิจัยนี้มีจุดเริ่มต้นจากปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ที่ได้สร้างกิจกรรมท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดังกล่าวไม่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่สมบูรณ์ นำไปสู่แนวคิดที่จะค้นหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่งให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยทำการศึกษาศักยภาพและคำแนะนำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว ด้วยโครงสร้างการวิจัยแบบเดียวกัน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลของทั้ง 3 ฝ่ายในเชิงเปรียบเทียบได้ โดยจะพิจารณาเฉพาะคำแนะนำที่ซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันของทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่องการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ 2.1) การทบทวนวรรณกรรม และ 2.2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาในส่วนนี้จะสอดคล้องกับคำถามการวิจัยทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 เพื่อจะทราบข้อมูล และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากายภาพของวัด โดยมีสิ่งที่ต้องการศึกษา คือ 2.1.1) ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัด เพื่อทราบที่มาของกิจกรรมไหว้พระ และวิธีในการเดินทางท่องเที่ยววัดทั้ง 9 แห่งของจังหวัดเชียงใหม่ตามแบบของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแนะนำ 2.1.2) ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อทราบปัจจัยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสามารถกำหนดใช้เป็นโครงสร้างการวิจัยที่ครอบคลุมการพัฒนากายภาพของวัดทั้งหมด 2.1.3) ลักษณะทางกายภาพของวัดล้านนา เพื่อทราบลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบของวัดทางภาคเหนือ (ล้านนา) 2.1.4) วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด เพื่อทราบหลักการในการพัฒนาวัดในรูปแบบต่าง ๆ และ 2.1.5) ปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ และข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการวิจัย และเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดประกอบกับผลของการศึกษาในบทที่ 4 ซึ่งมีรายละเอียดในการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด

ศาสนาพุทธได้เข้ามาในประเทศไทยเมื่อประมาณปีพ.ศ.1700 โดยมีความเชื่อว่าการสร้างวัดนั้นมีอันสงฆ์มาก จึงทำให้มีการสร้างวัดถวายไว้กับพระพุทธศาสนากันอย่างแพร่หลาย (ถิ่น รัตติกง, 2517) และวัดก็ยังเป็นสถานที่เก็บรวบรวมศิลปวัฒนธรรม เป็นสถานที่พักผ่อน และเป็นสถานที่สร้างรายได้ของประชาชนท้องถิ่น (อัษฎางค์ โปราณานนท์, 2529) แต่ปัจจุบันสัญลักษณ์ที่แสดงถึงอุดมการณ์อันสูงสุดของพุทธศาสนานั้นได้เลือนหายไปเพราะวิถีชีวิตสมัยใหม่ ประชาชนที่เข้าวัดก็เพียงเพื่อปฏิบัติธรรมเพื่อหนีจากความทุกข์เพียงชั่วคราว การที่จะเห็นเจดีย์เป็นที่ตั้งจิตตั้งปณิธานที่จะไปให้ถึงที่สุดตามรอยพระพุทธเจ้าไม่ได้ อยู่ในจิตสำนึกของคนทั่วไป ดังนั้น บุญพุทโธ หรือ ดอยสุเทพ จึงกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสุนทรียภาพเท่านั้น เช่นเดียวกับการอนุรักษ์โบราณสถานของหน่วยงานภาครัฐ ที่มองโบราณสถานเป็นเพียงศิลปะ อันส่งผลให้บรรยากาศความขลังของวัดได้เลือนหายไปเพราะการบูรณะที่ไม่ถูกทิศทาง (เครือมาศ วุฒิการณ, 2536)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกำลังเป็นที่แพร่หลายจากจังหวัดใหญ่ ๆ สู่อำเภอที่มีขนาดเล็ก ซึ่งทำให้มีการค้นหารมรดกทางวัฒนธรรมที่มีค่าในจังหวัดของตน อาทิ โบราณสถาน วัดวาอาราม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และโบราณวัตถุ จังหวัดใดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวน้อย ก็สามารถเข้าร่วมกับจังหวัดอื่น และสร้างเป็นเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ได้ เช่น เส้นทางทำบุญสงกรานต์พระธาตุ 3 จังหวัด ซึ่งได้เน้นความสำคัญไปที่ “พระธาตุ” หรือ เส้นทางไหว้พระสามแผ่นดิน ไทย – ลาว – เวียดนาม ก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งหากแต่สามารถขยายเพิ่มเติมเป็นโครงข่ายเชื่อมต่อระหว่างกัน จะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ต่อเนื่องตลอดทั้งปี เช่นเดียวกับกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้นำเกร็ดความรู้ ความเชื่อ และวิธีการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวัดแต่ละแห่งมาใส่ไว้ในโปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนเกาะรัตนโกสินทร์เพิ่มขึ้น (หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์, 2552) และการไหว้พระแก้ววัดก็ได้กลายเป็นกิจกรรมที่ประชาชนนิยมทำกันมาตลอด ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 17 กิจกรรม ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553)

ภาคกลาง ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่

- กรุงเทพมหานคร ใช้ชื่อว่า ไหว้พระแก้ววัดเสริมสิริมงคล
- นนทบุรี ใช้ชื่อว่า วันเดียวเที่ยว 9 วัด
- ปทุมธานี ใช้ชื่อว่า ไหว้พระแก้ววัด
- พระนครศรีอยุธยา ใช้ชื่อว่า ทำบุญ ทำทาน นมัสการ 9 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เสริมสิริมงคล
- เพชรบุรี ใช้ชื่อว่า ไหว้พระแก้ววัด
- ลพบุรี ใช้ชื่อว่า ทัวร์ 9 วัด – วัง – เวียงละโว้
- สมุทรสาคร ใช้ชื่อว่า ไหว้เจ้า 9 ศาล

ภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี ใช้ชื่อว่า อิมบุญสุขใจ 9 มงคลสถานศักดิ์สิทธิ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

- นครพนม ใช้ชื่อว่า ไหว้พระธาตุประจำวันเกิด
- มุกดาหาร ใช้ชื่อว่า เส้นทางไหว้พระสามแผ่นดิน ไทย – ลาว – เวียดนาม
- สุรินทร์ ใช้ชื่อว่า เส้นทางสายวัฒนธรรมขอม

ภาคเหนือ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่

- กำแพงเพชร ใช้ชื่อว่า เยือนเมืองเหนือ กราบรอยพระแก้วมรกต
- เชียงใหม่ ใช้ชื่อว่า ไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่
- เชียงราย ใช้ชื่อว่า นมัสการพระธาตุ 9 จอม
- น่าน ใช้ชื่อว่า ไหว้พระธาตุปีเกิด
- ลำปาง ลำพูน และ เชียงใหม่ ใช้ชื่อว่า เส้นทางทำบุญสงฆ์น้ำพระธาตุ 3 จังหวัด
- สุโขทัย ใช้ชื่อว่า สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 9 มหามงคลมรดกโลก

ส่วนกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดของจังหวัดเชียงใหม่ ก็เป็นการรวบรวมวัดที่มีชื่อเป็นมงคล 9 แห่งที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง โดยมีรายละเอียดในการทำกิจกรรมและความสำคัญของของแต่ละวัด ซึ่งถูกกำหนดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ดังนี้

1) เริ่มต้นที่วัดเชียงมั่น วัดนี้ถือเป็นวัดแรกของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานที่ที่พญามังรายใช้เป็นนอนเมื่อครั้งสร้างเมืองเชียงใหม่ มีพระเสด็จมณี หรือพระแก้วขาว ซึ่งเป็นพระพุทธรูปองค์สำคัญของเมืองประดิษฐานอยู่ที่นี่

2) ออกจากวัดเชียงมั่นเลี้ยวขวาไปจนถึงไฟแดงแล้วเลี้ยวขวาตรงไปถึงสี่แยกไฟแดงหน้าโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยแล้วเลี้ยวซ้าย ซ้ายมือเป็น วัดดวงดี ซึ่งเป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมแบบพื้นเมืองล้านนา มีลวดลายไม้แกะสลักที่สวยงาม เดิมชื่อวัดต้นหมากเหนือ

3) ออกจากวัดดวงดีเลี้ยวซ้ายตรงไป ผ่านสี่แยกไฟแดงตรงไปอีกนิด ซ้ายมือเป็นวัดสำคัญอีกวัดหนึ่งของเชียงใหม่ คือ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ซึ่งเป็นวัดที่มีเจดีย์ใหญ่ที่ผู้มีศรัทธาและสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของล้านนา โดยเฉพาะหน้าประตูวิหารมีบันไดนาคเลื้อยลงใช้ทางกระหวัดขึ้นไปเป็นซุ้มประตู ถือว่าเป็นนาฬิกาที่งามที่สุดของภาคเหนือ

4) ออกจากวัดเจดีย์หลวงเลี้ยวซ้ายมาถึงสี่แยกไฟแดงแล้วเลี้ยวซ้ายอีกครั้ง เบื้องหน้าที่เห็นคือ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เพราะเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ วัดนี้มีความงดงามของสถาปัตยกรรมแบบล้านนาอันสูงค่ายิ่ง เช่น วิหารลายคำ จิตรกรรมฝาผนังในวิหารลายคำ หอไตร และวิหารหลวง

5) ออกจากวัดพระสิงห์ เลี้ยวขวาตรงไปจะพบ วัดหมื่นเงินกอง อยู่ทางขวามือ วัดแห่งนี้สร้างโดยหมื่นเงินกอง ซึ่งเป็นอำมาตย์ท่านหนึ่งในสมัยพญาเกือนา เป็นผู้ไปอาราธนาพระสุมนเถระที่กรุงสุโขทัยมาเผยแพร่ศาสนาในล้านนา ภายในมีวิหารและพระอุโบสถและสถาปัตยกรรมพื้นเมืองล้านนาที่มีลวดลายแกะสลักสวยงาม โดยเฉพาะพระเจดีย์ทรงปราสาท

6) จากวัดหมื่นเงินกองเลี้ยวซ้ายย้อนกลับไปตามเดิม ผ่านวัดพระสิงห์อีกครั้ง ไปจนถึงสี่แยกไฟแดงตรงไปจะพบวัดดัมภักดีอยู่ซ้ายมือ วัดดัมภักดี มีตำนานเล่าสืบถึงการดับภพภัยให้กับผู้คน ไม่ว่าจะเป็นการป่วยไข้ หรือการดับเคราะห์ดวงชะตา ในวัดมีบ่อน้ำที่เรียกว่าบ่อน้ำดัมภักดี เชื่อว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ นำไปสรงน้ำพระพุทธรูปหรือเพื่อสืบทอดดวงชะตาได้

7) ออกจากวัดดัมภักดีให้เลี้ยวขวาตรงไปถึงสี่แยกไฟแดง เลี้ยวซ้ายตรงไปถึงอนุสาวรีย์สามกษัตริย์เลี้ยวซ้ายอีกครั้งผ่านไฟแดงแล้วตรงไปจนถึงประตูช้างเผือก ให้เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกนิด มีวัดหม้อคำตวงอยู่ซ้ายมือ วัดหม้อคำตวง เป็นวัดที่มีชื่อเสียงด้านโหราศาสตร์ และเป็นที่ตั้งของสมาคมโหราศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ มีศิลปวัตถุและสถาปัตยกรรมล้านนา

8) จากวัดหม้อคำตวงเลี้ยวซ้ายไปกลับรถ เพื่อเข้าสู่ถนนอีกฝั่งหนึ่งของคูเมือง ข้ามเลียบบคูเมืองไปเรื่อย ๆ ผ่านแจ้งศรีภูมิ เลี้ยวขวาขับตรงไปผ่านประตูท่าแพไปนิดเดียวให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนลอยเคราะห์ ราว 200 เมตรซ้ายมือจะพบ วัดลอยเคราะห์ ซึ่งมีอุโบสถ เจดีย์

และวิหารแบบพื้นเมือง มีความสวยงามตามศิลปะของชาวล้านนา โดยมีพระพุทธรูปปาง ถวายเนตร และพระเจ้าทันใจ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดแห่งนี้

9) ออกจากวัดลอยเคราะห์ เลี้ยวซ้ายตรงไปจนถึงไนท์บาซาร์ เลี้ยวขวาเข้าสู่ ถนนช้างคลาน ตรงไปจนถึงสี่แยกแสงตะวันให้เลี้ยวซ้าย ขับตรงไปจนถึงสามแยกข้างหน้าพอเห็น โรงแรมเซติให้เลี้ยวขวา วัดชัยมงคล จะอยู่ด้านซ้ายมือ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปิง วัดนี้เป็นศิลปะ แบบพม่า-มอญ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังและพระเจ้าเก้าตื้อจำลอง

จากรายละเอียดในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ข้างต้น พบว่าการนำเสนอกิจกรรมภายในวัดยังมีน้อย แสดงรายละเอียดเฉพาะองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่เป็นจุดเด่นเท่านั้น แต่ความจริงแล้ววัดแต่ละแห่งยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ที่น่าสนใจ อีก เช่น พิธีกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเทศนาของพระภิกษุสงฆ์ และความสวยงามทางธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งควรมีการแนะนำว่าต้องทำอะไรก่อน – หลัง เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมภายในวัด ได้อย่างสมบูรณ์และต่อเนื่องครบทั้ง 9 วัด และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ก็มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตาม นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ. 2550 – 2554 เพื่อให้ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติได้ รู้จักประเทศไทยมากขึ้น แต่จะต้องไม่ลืมว่าวัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การจะกำหนดกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับวัดนั้นจะต้องรอบคอบ และควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับวัดดังกล่าว เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นตามมาในภายหลัง ไม่ใช่ทำไปเพราะต้องการดึงดูด นักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว

จากการศึกษา ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัด ทำให้ทราบที่มาของกิจกรรมไหว้พระเก้าวัด และวิธีในการเดินทางท่องเที่ยววัดทั้ง 9 แห่งของจังหวัด เชียงใหม่ตามการประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งทำให้เห็นถึงจุดเด่น – จุดด้อย ของกิจกรรมนี้ และสามารถกำหนดใช้เป็นปัจจัยสำหรับการทำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมไหว้พระเก้าวัด ต่อไป

2.1.2 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตนั้นผ่านกระบวนการท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ การท่องเที่ยววัด ก็เช่นเดียวกันมีส่วนช่วยให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยววัดเกิดประสบการณ์ใหม่ ประสบการณ์ ทางวัฒนธรรม โดยคำว่า “วัฒนธรรม นั้นหมายถึง วิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เช่น วิถีกิน วิถีอยู่ วิถีแต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ วิถีจรรยาและขนส่ง วิถีอยู่ ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถีแสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัญหาและต้องการของสังคม” (สอศ, 2553) ส่วนคำว่า “การท่องเที่ยว” ที่หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่น ซึ่งมีใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำ ของบุคคลนั้นและเป็นการเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2552) เมื่อนำทั้ง 2 สิ่งมารวมกันเป็น “การท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม” จึงหมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นเพื่อเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตของคน ในสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้คำว่าวัฒนธรรมยังมีความหมายอีกมากมายซึ่งรวบรวมไว้ที่เว็บไซต์ ของ สอศ ซึ่งสามารถถอดรหัส (Coding) ได้ความหมายทั้งหมด 3 สิ่ง ดังนี้

1) วิถีการดำเนินชีวิต หรือ “**วิถีชีวิต**” เช่น วิถีกิน วิถีอยู่ วิถี แต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ วิถีจรรยาและขนส่ง วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถีแสดง ความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต

2) ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิต หรือ “**สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์**” เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และสิ่งอำนวยความสะดวก

3) “**สิ่งแวดล้อม**” เช่น ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ พืชพรรณ และสิ่งมีชีวิต

จากการศึกษา ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้ทราบปัจจัยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ “วิถีชีวิต สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ สิ่งแวดล้อม” และสามารถกำหนดใช้เป็นโครงสร้างการวิจัยที่ครอบคลุมการพัฒนากายภาพของวัด และเป็นตัวแทนของคำว่า “วัฒนธรรม” ดังภาพที่ 3.1

2.1.3 ลักษณะทางกายภาพของวัดล้านนา

สถาปัตยกรรมล้านนา หมายถึง งานก่อสร้างซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญา ศิลปะ วิทยาการ และความคิดในเชิงสร้างสรรค์ สถาปัตยกรรมของชาวล้านนาเป็นงานที่แสดงภูมิปัญญา ความบริสุทธิ์ของศิลปกรรมแห่งท้องถิ่นอันสะท้อนให้เห็นจารีตวัฒนธรรมแบบไทย โดยอาศัย ปัจจัยแห่งการกำเนิดสถาปัตยกรรม ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศและสภาพแวดล้อม ความเชื่อและ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และวัสดุก่อสร้างและช่างฝีมือท้องถิ่น (สามารถ สิริเวชพันธุ์, 2536)

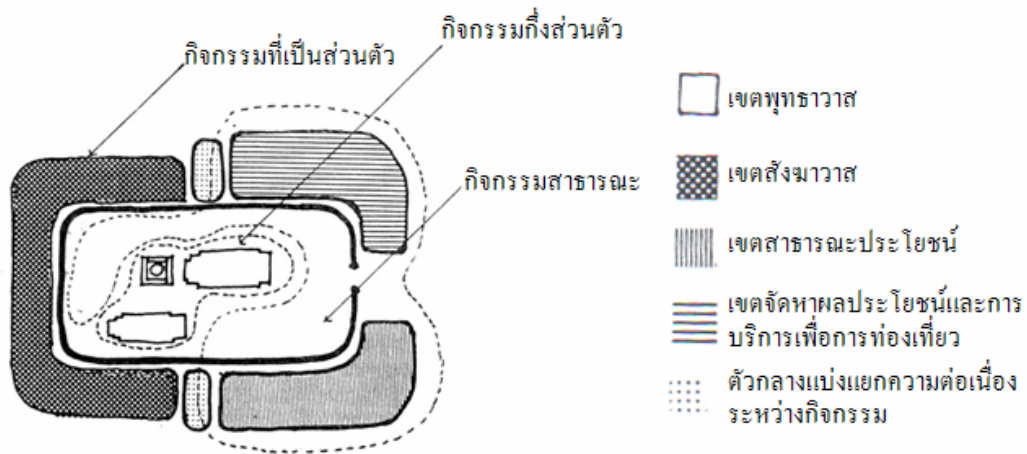
ลักษณะทางกายภาพของวัด คือ อาคารหรือสิ่งก่อสร้าง สภาพแวดล้อม และ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัด ที่ปรากฏให้เห็นได้จากภายนอกเป็นสิ่งที่ไม่ละเอียดแต่สามารถ บอกเป็นลักษณะโดยรวมได้ เช่น กว้างขวาง สวยงาม บดบัง เก่าหรือใหม่ เหมือนหรือแตกต่าง ตรงหรือคดเคี้ยว เป็นต้น

ซึ่งองค์ประกอบที่ปรากฏภายในวัดล้านนา สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) องค์ประกอบทางกายภาพ และ 2) องค์ประกอบทางศิลปวัฒนธรรม

1) องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ สิ่งก่อสร้างภายในวัดล้านนาไทยนิยมสร้าง โดยกำหนดความสำคัญของอาคารประกอบพิธีทางศาสนา ซึ่งแบ่งได้ 2 เขต ดังภาพที่ 2.1 คือ เขตพุทธาวาส สถานที่อยู่ของพระพุทธรเจ้า และเขตสังฆาวาส สถานที่อยู่ของพระสงฆ์ ซึ่งมี ลักษณะดังนี้ (อัมภางค์ ภิราณานนท์, 2529)

- กำแพงรอบรองวัดมีประตูเข้าออก 4 ด้าน อาจจะมีประตูเล็ก ๆ ออกบ้าง แล้วแต่กรณี ถ้ามีเขตพุทธาวาสก็ต้องมีกำแพงแก้วล้อมรอบด้วย
- วิหารใหญ่ตั้งอยู่กลางวัด ใช้เป็นที่ประกอบพิธีทางศาสนาของประชาชน
- พระอุโบสถสร้างเคียงข้างพระวิหาร แต่ย่อส่วนเล็กลงและมักมีฐานสูงกว่าวิหาร
- พระเจดีย์สร้างหลังพระวิหารใหญ่ อาจห่างประมาณ 10 – 15 วาแล้วแต่ความกว้างของสถานที่
- ศาลาบาตร หรือศาลารายเก๋าคู่ สร้างติดกับกำแพงแก้วด้านในสำหรับ เขตพุทธาวาส สำหรับอารามราษฎรติดกับกำแพงรอบวัด บางแห่งใช้ ศาลาบาตรเป็นหอฉันด้วย

- ภูมิสงฆ์ มักจะสร้างทางทิศใต้ของพระวิหาร เยื้องไปทางตะวันออกเฉียงใต้ หรือทิศตะวันตกเฉียงใต้แล้วแต่กรณี
- หอไตร หรือหอธรรม จะสร้างตรงที่ใดที่หนึ่งนอกเขตพุทธาวาส โดยมาก จะสร้างใกล้ภูมิสงฆ์ เพื่อสะดวกแก่การเก็บรักษา และการเข้าไปศึกษาค้นคว้า ของพระสงฆ์
- หอแดงหรือหอระฆัง สร้างใกล้กับภูมิสงฆ์ เพื่อจะชักหรือตีระฆังอย่างสะดวก
- หอกลอง นิยมสร้างไว้ใกล้ภูมิสงฆ์ เพื่อสะดวกในการตี

ภาพที่ 2.1 แสดงการใช้พื้นที่ และการแบ่งประเภทกิจกรรมหลักภายในวัด
ที่มา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2) องค์ประกอบทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย (มณี พยอมยงค์, 2536)

- ด้านศิลปกรรม วัดเป็นศูนย์กลางการแสดงผลของชุมชนในเวลาที่วัดมีงานเทศกาลประเพณีจัดขึ้น
- ด้านสถาปัตยกรรม งานก่อสร้างวัดเป็นงานแสดงระเบียบทางสถาปัตยกรรม เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลา หอธรรม กำแพงวัด วัดใดที่เจ้าอาวาสมีความรู้ด้านการก่อสร้างหรือคณะศรัทธามีความรู้ทางการก่อสร้าง จะทำขึ้นเองหรือควบคุมช่างให้ถูกต้องตามแบบแปลนแผนผังทำให้วัดแต่ละแห่งมีความสวยงาม

- ด้านประติมากรรม งานแกะสลัก การทำพระพุทธรูปด้วยการก่ออิฐหล่อด้วยทองเหลือง ทองคำ นาค ฯลฯ รวมไปถึงการขุดลวดลายต่าง ๆ ถือเป็นงานประติมากรรมที่แสดงความยอดเยี่ยมของช่างล้านนา
- ด้านจิตรกรรม วัดสำคัญหลายแห่งได้มีภาพเขียนที่สวยงามที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของประชาชนในยุคต่าง ๆ เป็นเครื่องแสดงนิทรรศการถาวรแก่ประชาชน และเป็นเครื่องเก็บความสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนแต่ละยุคสมัยไว้เป็นอย่างดี
- ด้านวรรณกรรม ล้านนาเป็นที่ผลิตวรรณกรรมที่สำคัญ เช่น อักษร ภาษา และวรรณกรรมล้านนา ฯลฯ

จากการศึกษา ลักษณะทางกายภาพของวัดล้านนา ทำให้ทราบลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบของวัดทางภาคเหนือ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ และสามารถอธิบายส่วนต่าง ๆ ของวัดได้อย่างถูกต้อง

2.1.4 วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด

การบำรุงรักษาวัดหรือการพัฒนาวัดถือเป็นเรื่องสำคัญตั้งแต่โบราณกาล โดยมีฝ่ายบ้านเมืองและประชาชนช่วยกันอุปถัมภ์บำรุงวัดให้ดำรงคงอยู่ด้วยดี นอกจากการบำเพ็ญกุศลกิจต่าง ๆ แล้วยังได้มอบทรัพย์สินให้เป็นสมบัติของวัด เช่น การเสียสละที่ดิน ที่นา หลายแห่งสำหรับเก็บผลประโยชน์บำรุงวัด หรือการให้ข้าราชการและญาติพี่น้องไปช่วยดูแลพระสงฆ์ หรือการอุทิศเงินบริจาคบำรุงวัด เป็นต้น (ถิ่น รัตนก, 2517) จังหวัดเชียงใหม่ควรจะต้องพัฒนาเมืองให้เชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีจุดแข็ง คือ ความเป็นเมืองเก่า และควรทำให้ประชาชนรู้จัก ภูมิใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น และรู้จักเหง้าของตนเอง (ดวงจันทร์ อภาวัชรุตม์, 2536)

แนวคิดในการพัฒนาของวัดหลายแห่งมักจะให้ความสำคัญกับอาคารวัดยุคสมัยใหม่ จึงเร่งสร้างสิ่งต่าง ๆ เพื่อจะได้ชื่อว่าเป็น “วัดที่พัฒนา” ซึ่งอาจไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าของโบราณสถานที่จะต้องสูญเสียไป ในบางครั้งการเพิ่มเติมขยายเพื่อพัฒนาที่ดินที่มีอยู่ แต่เมื่อไปติดที่โบราณสถาน ก็หาทางออกด้วยการรื้อทำลายโบราณสถานเสียเอง การพัฒนาจึงควรมีการประสานงานกันระหว่างวัดกับกรมศิลปากร เพื่อให้การพัฒนาเกิดความพอดีทั้ง

ความต้องการและการอนุรักษ์ (บทความจาก นสพ. เดลินิวส์) ซึ่งมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงวัดทั้งหมด 3 แบบ ได้แก่ 2.1.4.1) มาตรการด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาวัด 2.1.4.2) แนวทางอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรมในเมือง และ 2.1.4.3) การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2.1.4.1 มาตรการด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาวัด (อัฐางค์ ปธานานนท์, 2529)

มาตรการด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาวัด คือ แนวทางสำหรับบริหารการใช้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และสภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสม ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ส่วนดังนี้ คือ 1) เขตพุทธาวาส 2) เขตสังฆาวาส 3) เขตให้บริการแก่ชุมชน 4) เขตห้ามก่อสร้าง 5) อาคารสิ่งก่อสร้างในวัด และ 6) สภาพแวดล้อมทั่วไปภายในวัด

1) เขตพุทธาวาส เป็นพื้นที่ประกอบศาสนกิจของพระภิกษุสงฆ์และประชาชน เขตนี้เป็นเขตที่ต้องการความสงบไม่ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสียงดังรบกวนการประกอบพิธีกรรม สำหรับกิจกรรมที่มีปัญหาอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ร้านค้า ที่จอดรถ หรือ ทางเดินที่ใช้เป็นทางลัด ก็ควรย้ายออกไปยังพื้นที่อื่นแทน

2) เขตสังฆาวาส เป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ เขตนี้ควรเป็นเขตที่สงบ ร่มรื่นไม่ควรใช้เป็นทางลัดให้คนเดินผ่านไปมาในพื้นที่ ถ้ามีถนนเลี้ยวเข้าไปก็ควรทำเป็นถนนปลายตัน

3) เขตให้บริการแก่ชุมชน เป็นพื้นที่หรืออาคารให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เป็นหน้าที่โดยตรงของวัด มีประชาชนเข้าออกเป็นจำนวนมากควรจะต้องให้อยู่ใกล้กับบริเวณทางเข้าออกหลักของวัด ถนนหรือรอยเชื่อมต่อ เป็นพื้นที่ระหว่างเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาสและเขตให้บริการแก่ชุมชน เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาในวัดเกิดความรู้สึกว่าแต่ละเขตมีหน้าที่ต่างกัน ถนนรอยต่อไม่ควรใช้กำแพงหรือรั้วทึบเป็นอันตราย แต่ควรใช้พุ่มไม้ที่สูงไม่เกิน 50 ซม. หรือแปลงดอกไม้ หรือคูน้ำ หรือการยกระดับพื้นให้แตกต่างระหว่าง 2 บริเวณ

4) เขตห้ามก่อสร้าง ควรมีลักษณะเป็นดังนี้

- การส่งเสริมคุณค่า ความโดดเด่น ของสถาปัตยกรรมที่ควรได้รับการอนุรักษ์ โดยกำหนดเขตรอบสถาปัตยกรรมเหล่านี้ให้เป็นพื้นที่โล่ง

ว่างโดยเฉพาะตำแหน่งที่เป็นมุมมองที่สวยงาม ควรแสดงพื้นที่ด้วยการปลูกหญ้าหรือใช้สัญลักษณ์แสดงเขตห้ามก่อสร้าง

- ควรพัฒนาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมบางแห่ง เช่น ที่ทิ้งขยะ เป็นพื้นที่นั่งเล่น และสิ่งบริการที่จำเป็น หากเป็นตำแหน่งที่มองออกไปแล้วสวยที่สุด มองเห็นสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า เช่น พระบรมธาตุดอยสุเทพ เป็นต้น

5) อาคารสิ่งก่อสร้างในวัด ควรมีลักษณะเป็นดังนี้

- อาคารสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่จะต้องไม่ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่บังสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า หรือตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทำลายความสวยงาม
- อาคารสิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่จะต้องมีรูปร่างที่สอดคล้องกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าของวัด โดยแสดงเอกลักษณ์ล้านนา ใช้หลังคาทรงจั่วหรือปั้นหยา เป็นต้น
- องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในวัดและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายชื่อวัด ป้ายบอกทาง ดวงไฟฟ้า ฯลฯ ควรแสดงเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมล้านนา
- ช่อมแซมบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดอย่างเหมาะสม เพื่อยืดอายุการใช้งาน หากอาคารสิ่งก่อสร้างได้รับขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ ก็จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการบูรณะซ่อมแซมอย่างถูกต้อง
- วัดควรจัดที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวไว้ใกล้ทางเข้าออกของวัด และห่างจากอาคารสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าให้มากที่สุด ไม่อนุญาตให้รถบัสเข้ามาภายในบริเวณวัด

- สิ่งสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในวัดควรจัดวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย หลีกเลียงไม่ให้เข้ามาตั้งอยู่ในบริเวณที่บดบังมุมมองที่สวยงามของวัด

6) สภาพแวดล้อมทั่วไปภายในวัด ควรเป็นสถานที่ที่สะอาด สงบ ร่มรื่น สวยงาม รองรับการใช้งานของประชาชนท้องถิ่น และควรมีลักษณะเป็นดังนี้

- ควบคุมการใช้สีภายนอกของอาคาร ให้ใช้สีที่คล้ายคลึงกับสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า
- รักษาความสะอาด เก็บกวาดขยะ ตัดแต่งกิ่งไม้ และ จัดที่ทิ้งขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม
- จัดทำป้ายอธิบายประวัติศาสตร์ความสำคัญของสถานที่และสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสม
- ปลูกต้นไม้เพิ่มเติมให้เกิดความร่มรื่น เลือกชนิดของต้นไม้ให้เหมาะสม ไม่บดบังสถาปัตยกรรมที่งดงาม และสะดวกในการบำรุงรักษา
- บริเวณที่เป็นมุมมองที่สวยงาม ควรได้รับการปรับปรุงให้เป็นที่นั่งเล่น นั่งพัก โดยการจัดสถานที่ ปรับพื้นผิวให้เหมาะสมต่อการใช้งาน

2.1.4.2 แนวทางอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรมในเมือง

การอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปกรรมในเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโบราณสถาน ประกอบด้วย การใช้พื้นที่ การพัฒนาและการก่อสร้าง การอนุรักษ์ การสัญจร และการบริการสาธารณะ (นิจ วิทยะระนันท์, 2536)

1) การใช้ที่ดิน ควรต้องมีการแยกประเภทการใช้พื้นที่ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมให้เป็นระเบียบ สะดวกสบาย และน่าอยู่ และฟื้นฟูบริเวณที่กำลังเสื่อมโทรมให้กลับคืนมามีชีวิต นอกจากนั้นจะต้องจัดให้มีพื้นที่โล่งหรือสวนสาธารณะเพื่อสนองความจำเป็นของประชาชน

2) การพัฒนาและการก่อสร้าง จะต้องเอาใจใส่โครงการใหม่ ๆ ให้การออกแบบอาคารนั้นกลมกลืนกับอาคารเก่าที่มีคุณค่าที่อยู่ใกล้เคียงกัน ซึ่งควรกำหนดความสูงของอาคารในรัศมีโดยรอบของโบราณสถาน เพื่อลดความหนาแน่นของประชากรและการสัญจร และไม่ให้อาคารเหล่านั้นขึ้นมามากดบังทัศนียภาพความงามของวัดวาอาราม อีกทั้งลักษณะภายนอกของอาคารแต่ละหลังจะต้องมีการควบคุมไม่ให้อาคารที่มีคุณค่าดูเสื่อมลง โดยจะต้องให้เจ้าของบำรุงรักษาที่ดินและอาคารของตนให้อยู่ในลักษณะที่เสริมคุณค่า และความงามของชุมชน

3) การอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญคุ้มครองคุณค่าและความงามของวัตถุสถานที่ที่มีคุณค่าทางวิชาการ ทางประวัติศาสตร์ และความงามทางธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ ส่วนแม่น้ำ ลำคลอง และหนองบึง จะต้องรักษาความสะอาด และควรมีทางเดิน สนามหญ้า ต้นไม้ที่ปลูกโดยรอบ ควรเป็นระบบเดียวกัน จะได้เป็นที่โล่งที่งดงามและให้ความร่มรื่น ช่วยบรรเทาความร้อนของพื้นและอาคารที่เป็นอิฐกับคอนกรีตได้เป็นอย่างดี ในโครงการพัฒนาบางประเภท ซึ่งเมื่อสร้างขึ้นแล้วอาจก่อความเสียหายแก่ความสวยงามของเมือง และสถานที่ที่มีความสำคัญ จะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก่อนจะเริ่มดำเนินการ

4) การสัญจร ถนนและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ศาลา ร้านค้า ตู้ไปรษณีย์ และถังขยะ ฯลฯ ควรได้รับการออกแบบอย่างดีทั้งรูปแบบและขนาด และเลือกสถานที่ตั้งให้เหมาะสมเพื่อความสวยงาม ความเป็นระเบียบ ถนนที่จะเข้ามาในบริเวณที่ได้รับการอนุรักษ์จะต้องเลี่ยงการจราจรออกไปจากบริเวณนั้น และออกแบบบริเวณที่จอดรถของผู้เยี่ยมชมให้เหมาะสม โดยจำกัดสัดส่วนพื้นที่สำหรับรถยนต์ส่วนตัวลงและคืนพื้นที่ให้กับคนเดินเท้าและทางรถจักรยานเพิ่มขึ้น ให้สะดวกสบาย ปลอดภัย ปราศจากการรบกวนของรถยนต์

5) บริการสาธารณะ สิ่งแวดล้อมในเมืองจะสวยงามและน่าอยู่จะต้องประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ และพอเพียงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นจะต้องมีการวางแผนปัจจัยพื้นฐานล่วงหน้าและให้การพัฒนาเป็นไปตามแผน ตลอดจนมีการบำรุงรักษาให้ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย สิ่งใดที่ไม่น่าดู เกะกะ จะต้องเก็บไว้ในที่มิดชิด และจัดสาธารณูปการต่าง ๆ ให้กระจายอยู่ในระยะและอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม รวมถึงลานโล่งสำหรับ

เป็นที่พักผ่อนของประชาชน ควรประกอบด้วย สวนดอกไม้ น้ำพุ และลานแสดง ฯลฯ และไม่ให้มีการติดตั้งประกาศหรือโฆษณาเชิงการค้าในพื้นที่อนุรักษ์

นอกจากนี้ควรมีการควบคุมระดับเสียงในเมืองที่เกิดจาก ยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม เครื่องขยายเสียง และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่สาธารณะหรือจากอาคารข้างเคียง โดยกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานระดับเสียงที่ยอมรับได้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้อาศัยใกล้เคียง

2.1.4.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการและวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวและผู้คนในชุมชนท้องถิ่นได้ในระยะเวลายาวนาน พร้อมทั้งสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศให้คงสภาพที่ดีไว้ด้วยตลอดไป (ซุดา ศิริไพบุลยสินธุ์, 2549) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1) การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคอย่างจริงจัง

2) การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3) ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรพิจารณาถึงขอบเขตที่เหมาะสม ให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว

4) การใช้วัสดุและผลผลิตของท้องถิ่น ควรสนับสนุนการใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน

5) การกระจายรายได้ ควรพัฒนารูปแบบที่จะนำรายได้เข้าสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน

6) การจ้างงาน (Employment) คุณภาพของงานสำหรับคนในท้องถิ่น มุ่งส่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความน่าสนใจ และได้รับผลตอบแทนสูง

ซึ่งการดูแลวัดให้เหมาะสมในฐานะที่เป็นโบราณสถานนั้น วัดควรแบ่งเป็นเขตแผนผังที่ชัดเจน สร้างค่านิยม ศรัทธา และความร่วมมือต่าง ๆ ที่ชาวบ้านมีต่อวัด

รวมทั้งการถวายเป็นบุญแด่พระภิกษุสงฆ์ในเรื่องคุณค่าของโบราณสถาน จากปัญหาการเปลี่ยนแปลงเจ้าอาวาสบ่อยครั้งทำให้การพัฒนาวัดไม่ต่อเนื่อง และมีการจัดการผลประโยชน์ของวัดที่ไม่ถูกต้อง เช่น การสร้างที่จอดรถ ตึกแถว ร้านค้า เป็นต้น ทำให้สภาพวัดทรุดโทรม ชาวบ้านเสื่อมศรัทธา รวมถึงการขาดช่างฝีมือที่มีความรู้ด้านการก่อสร้างหรือการบูรณะซ่อมแซมวัด เพราะไม่มีการสืบสานความรู้และขาดความสนใจทางด้านสถาปัตยกรรมไทย (สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535)

จากการศึกษา วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด ทำให้ทราบหลักการในการพัฒนาวัดในรูปแบบต่าง ๆ

2.1.5 ปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยของการตลาดของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ผลิตรภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่ายโดยศูนย์ข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว และการส่งเสริมการตลาด (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2542) อันเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะตัวผลิตรภัณฑ์ของการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้

1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Tourist Attractions) ที่ได้รับการพิจารณาและเลือกสรรว่าอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติ และเหตุการณ์สำคัญหรือโอกาสพิเศษ โดยจำแนกว่าแต่ละประเภทมีอะไรบ้าง อยู่ในที่ใด มีความแปลกแตกต่างอย่างไรบ้าง

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางเดินทาง ยานพาหนะ โครงสร้างพื้นฐาน การควบคุมการเดินทาง ระยะเวลาในการเข้าออกของยานพาหนะ ความถี่ในการให้บริการ อัตรา และการเก็บค่าผ่านทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญต่อราคาค่าเดินทางด้วย

3) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พักแรม ภัตตาคาร การคมนาคมขนส่งในท้องถิ่น สินค้าอุปโภคต่าง ๆ รวมถึง Street Furniture ป้ายบอกทาง แผนที่ และห้องน้ำ ฯลฯ

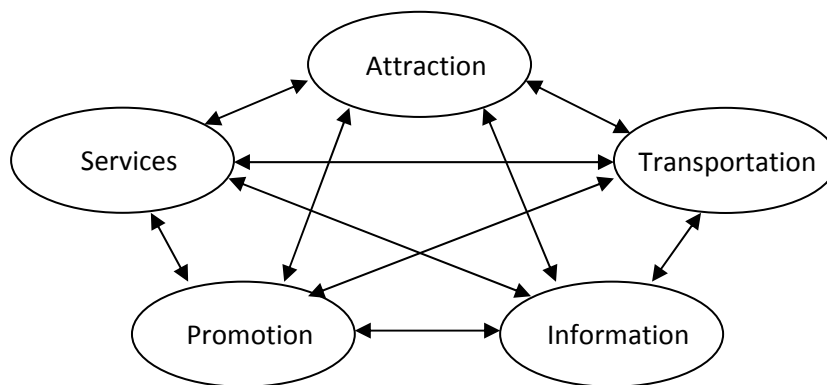
4) กิจกรรมการท่องเที่ยวและกีฬา

5) การให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

6) ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว สามารถสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความคาดหวังแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว การได้ยินได้ฟังจากสื่อต่าง ๆ

ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาพในอดีตมากกว่าปัจจุบัน และคงอยู่ในจิตใจของนักท่องเที่ยวตลอดเวลา ภาพลักษณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวมาก ถ้าแหล่งท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์เป็นลบก็ควรได้รับการปรับปรุงคุณภาพ เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ตลอดจนความเอาใจใส่และความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

นอกจากปัจจัยหลักที่กล่าวมาข้างต้นแล้วที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว แล้วยังมีปัจจัยจากระบบภายนอกซึ่งจะส่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางกายภาพทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ในพื้นที่ ระบบนิเวศ ป่าไม้ แหล่งน้ำ และอากาศ ตลอดจนการบริหารและการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ที่สัมพันธ์ต่อกัน โดยจะต้องจัดระบบการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับอุปทานของการท่องเที่ยว คือ จุดดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ระบบการขนส่ง (Transportation) การจัดการระบบข้อมูล (Information) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) การโฆษณา (Promotion) และการบริการ (Service) (Gunn, 1994) ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงองค์ประกอบอุปทานการท่องเที่ยว

ที่มา : Gunn (1994)

ทั้งนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะมีหน้าที่หลักด้านการโฆษณา และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงประชาชนที่สามารถช่วยกันให้ข้อมูลและการบริการแก่นักท่องเที่ยวและยังช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการท่องเที่ยวของเมืองวัฒนธรรม งานวิจัยนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวทำหน้าที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเพิ่มขึ้นและได้รับการบริการที่สะดวกสบาย ด้วยการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพบางอย่างให้เหมาะสมแต่จะไม่รบกวนสถานที่ หรือวัดให้มากเกินไปจนเสียคุณสมบัติแห่งการเป็นวัด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัลยารัตน์ ศิริรัตน์ (2550) เรื่องการวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) ศึกษาศักยภาพของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการจัดเส้นทาง ปัญหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 4) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บตัวอย่าง จากบุคคลากรภาครัฐ จำนวน 120 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 120 คน ประชาชน จำนวน 167 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว จำนวน 52 คน เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมอยู่ในระดับมาก จุดแข็งและโอกาส คือมีความหลากหลายของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงไว้ในเส้นทางเดียวกัน จุดอ่อนและข้อจำกัด คือขาดการจัดการที่เป็นระบบ และบุคลากรที่มาให้คำแนะนำในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ชุตตา ศิริไพบุณย์สินธ์ (2549) เรื่องการประเมินศักยภาพและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญในจังหวัดนครปฐม 2) สำรวจทัศนคติด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม และ 3) จัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครปฐม โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญในจังหวัดนครปฐม เพื่อประเมินศักยภาพทั้งหมด 9 แห่ง โดยใช้ค่าน้ำหนักและค่าระดับ เพื่อหาค่าศักยภาพความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว และทำแบบสอบถามจำนวน 4 ชุดตามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว นักวิชาการ ประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั่วไป จำนวน 250 คน พบว่า ประชาชนท้องถิ่นเชื่อว่าในจังหวัดของตนมีแหล่งท่องเที่ยว โดยตนเองมีส่วนร่วมในการช่วยวางแผน และพัฒนามองว่าการท่องเที่ยวมีประโยชน์ต่อท้องถิ่น แต่มีปัญหาที่ต้องให้รัฐบาลแก้ไข คือ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามิจฉาชีพ และความขาดแคลนสาธารณูปโภค ส่วนนักท่องเที่ยวจะมากับครอบครัว และกลุ่มเพื่อน มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวกับการพักผ่อน และต้องการให้แก้ไขเรื่องความสะดวก และห้องสุขาในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

อารี เวชพันธุ์ (2550) เรื่องการประเมินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชน นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องต่อโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางการท่องเที่ยวของ อบจ. ภูเก็ต ในด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของโครงการ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของโครงการ 3) เพื่อศึกษา จุดอ่อน จุดแข็งของโครงการ และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่สองฟากทางหลวงหมายเลข 402 (เทพกระษัตรี) และ 4026 (สนามบิน-สามแยกเมืองใหม่) จำนวน 200 คน นักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมาบนถนนทั้งสองสาย จำนวน 384 คน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน 29 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าฐานนิยม และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า 1) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาและอุปสรรค คือ ปัญหาการจราจร อุบัติเหตุเสียหาย ขาดงบประมาณ เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง และมีสิ่งแปลกปลอม 3) จุดแข็งของโครงการ คือ ถนนมีความสวยงาม มีการตกแต่งไฟฟ้าบนถนน ส่วนจุดอ่อนของโครงการ คือ ต้นไม้บนเกาะกลางถนนไม่สดชื่น ไม่มีความพร้อม และถนนยังไม่พร้อมที่จะรองรับยานพาหนะของนักท่องเที่ยว และ 4) แนวทางปรับปรุงโครงการ คือ จัดหางบประมาณ ปลูกลำต้นไม้เพิ่มบนเกาะกลางถนนและสองข้างทางเพื่อความร่วมมือ ดำเนินการอย่างรวดเร็วและสะดวกต่อประชาชน ซ่อมแซมถนน เพิ่มสัญญาณไฟจราจร แก้ไขปัญหาขยะ และพัฒนาถนนบริเวณทางแยกให้กว้างขึ้น

ฉัตรสุตา อุเชื้อง (2546) เรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชมโบราณสถานเวียงกุมกาม จำนวน 300 คน เพื่อวิเคราะห์แบบพรรณนา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในระดับมาก ได้แก่

- ปัจจัยด้านการคมนาคม ได้แก่ ความใกล้กับตัวเมือง
- ปัจจัยด้านสถานที่พักผ่อน ได้แก่ ความเพียงพอของสถานที่พักผ่อน ความใกล้ของสถานที่พักผ่อนกับโบราณสถาน บริการน้ำดื่มฟรี และความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ
- ปัจจัยด้านอาหาร ได้แก่ ความสะอาดของร้านอาหาร และรสชาติของอาหาร

- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวหรือตัวโบราณสถานเวียงกุมกาม สภาพแวดล้อมหรือชุมชนรอบข้าง การโฆษณาประชาสัมพันธ์ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ที่นำชมโบราณสถาน และความสะอาดสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก
- ปัจจัยด้านความสามารถในการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งรายได้ ได้แก่ นโยบายของชุมชน จังหวัด หน่วยงานรัฐและเอกชน มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้เวียงกุมกามเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญ
- ปัจจัยด้านความปลอดภัย ได้แก่ ความปลอดภัยของสถานที่พักผ่อน และความปลอดภัยจากการบริโภคอาหาร
- ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านบริการธุรกิจท่องเที่ยว ของที่ระลึก และ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มีผลต่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย

สุรศักดิ์ ชูทอง (2548) เรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อการออกแบบเส้นทางเดินป่าระยะไกล ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมของพื้นที่บริเวณเส้นทางเดินป่าระยะไกลจากบ้านคีรีวงถึงยอดเขาหลวง 2) ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการประกอบกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ และ 3) ออกแบบแนวคิดในการปรับปรุงเส้นทางเดินป่าระยะไกล โดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บตัวอย่าง จากนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ จำนวน 400 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจในพื้นที่ธรรมชาติ ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน และหลีกเลี่ยงความจำเจจากสภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย

อุไรวรรณ สุวรรณเสรี (2548) เรื่องความพึงพอใจและปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเส้นทาง โพนพิสัย – รัตนวาปี จังหวัดหนองคาย วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเส้นทางโพนพิสัย – รัตนวาปี จังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อโครงการ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อโครงการ 4) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อโครงการ ของนักท่องเที่ยวที่มีเพศและอาชีพต่างกัน และ 5) ศึกษาความคิดเห็นและการบริการของผู้ให้บริการในโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป จำนวน 150 คน นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 150 คน และผู้ให้บริการการท่องเที่ยว จำนวน 15 คน เพื่อวิเคราะห์สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test (Independent Samples) พบว่า ผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว เห็นว่าปัจจัยโดยรวมมี

ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แต่การจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเส้นทางโพนพิสัย – รัตนวาปี จังหวัดหนองคาย มีความเป็นไปได้น้อย เนื่องจากมีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นจำนวนน้อย และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษาที่กำลังซื้อต่ำ

ธาดา สุทธิธรรม (2545) เรื่องการพัฒนากองท่องเที่ยว แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมตามเส้นทางลำน้ำมูล ศึกษาถึงลักษณะการให้บริการและการประเมินสภาพการณ์เส้นทางที่มีการให้บริการท่องเที่ยวอยู่แล้ว รวมทั้งการสำรวจหาเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำใหม่ ปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวตามลำแม่น้ำที่เกิดขึ้น เพื่อเสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยวแนวใหม่ คือ การท่องเที่ยวตามเส้นทางวัฒนธรรมตามลำน้ำมูลเชิงนิเวศ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ในสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน คือ ท่าเรือและทางเดิน การปรับปรุงภูมิทัศน์ รวมทั้งการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขึ้นใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการเปิดจุดขายด้านการท่องเที่ยวทางน้ำให้กับภูมิภาคในแนวบูรณาการได้อย่างแท้จริง

จุฑามาศ ลิ้มรัตนพันธ์ (2547) เรื่องศักยภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในโครงการเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา เขตเมืองจอมเพ็ด แขวงหลวงพระบาง สปป.ลาว วัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) ศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านเชียงแมนและบ้านจวนเหนือ เขตเมืองจอมเพ็ด แขวงหลวงพระบาง ในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน 3) วิเคราะห์รูปแบบในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์และประเมินศักยภาพของชุมชน เพื่อเก็บตัวอย่าง จากชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และบริษัทนำเที่ยว พบว่า ชุมชนบ้านเชียงแมนมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง ส่วนชุมชนบ้านจวนเหนือ มีศักยภาพปานกลาง แต่ทั้งสองชุมชนก็ยังคงต้องการให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนให้ดีขึ้น เพื่รองรับการท่องเที่ยวเพิ่มเติม และพบว่าชุมชนทั้งสองต้องการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาในระดับปานกลาง โดยต้องการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติและรับผลประโยชน์มากกว่าขั้นตอนการคิด วางแผน และการลงทุน ซึ่งทั้งสองชุมชนมีความกังวลต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนา

นาถพิมล วาดสันทัด (2545) เรื่องกลยุทธ์ทางการตลาดแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ (SWAT Analysis) และ 2) พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ โดยใช้การสัมภาษณ์และการทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บตัวอย่าง จากนักท่องเที่ยวและบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประวัติศาสตร์เชียงใหม่ จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีจุดเด่น ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์และมีเอกลักษณ์ ตลอดจนปรับปรุงสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้น และกำหนดราคาเข้าชมสถานที่ให้เหมาะสมกับคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เพิ่มช่องทางจำหน่ายทางอินเทอร์เน็ตและเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ และเพิ่มการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเมืองประวัติศาสตร์

2.3 สรุป

การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้ ทำให้ทราบที่มาของวัดล้านนา กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ลักษณะที่สำคัญของวัดล้านนา ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับวัด และการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งยังทราบวิธีในการศึกษา (Method) ได้แก่ วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด และศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งมีความสำคัญสำหรับการวิจัยนี้ และนำข้อมูลในบทที่ 2 ไปใช้ในการศึกษา ดังนี้

1) ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด เพื่อทราบประวัติความเป็นมาของกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด และรายละเอียดในการทำกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2) ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ใช้สำหรับทำโครงสร้างการวิจัยประกอบด้วยปัจจัยหลัก ได้แก่ วิถีชีวิต สิ่งของคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และสิ่งแวดล้อม และศึกษาว่าแต่ละปัจจัยหลักของโครงสร้างการวิจัยนั้นควรประกอบด้วยปัจจัยย่อยอะไรบ้างที่สอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่

3) ลักษณะทางกายภาพของวัดล้านนา เพื่อทราบความหมายและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในวัดล้านนา

4) วิธีการพัฒนาปรับปรุงวัด ใช้สำหรับเป็นทฤษฎีในการพัฒนาวัดร่วมกับแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสม และคัดเลือกปัจจัยที่มีความสำคัญไปใช้สำหรับจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว

5) การศึกษาปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ใช้สำหรับเป็นปัจจัยประกอบของโครงสร้างการวิจัยในการออกแบบรายละเอียดของปัจจัยหลัก เพื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

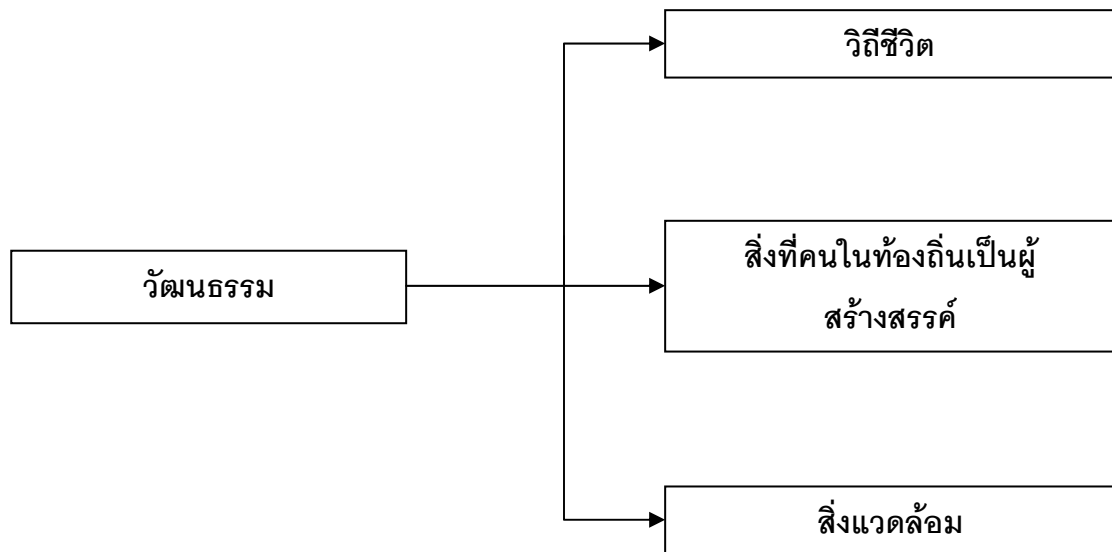
ในบทนี้จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานวิจัย โดยประกอบด้วยการออกแบบวิธีการศึกษาและวิธีการดำเนินการวิจัยตามคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 4 แบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้ 3.1) ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร 3.2) ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร 3.3) ประสพการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร 3.4) แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด และ 3.5) สรุปขั้นตอนการศึกษา

การออกแบบวิธีการศึกษา

การออกแบบวิธีการศึกษาได้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อสร้างคำถามวิจัยจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ หาแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งวัดควรเป็นศาสนสถานสำหรับเป็นที่อยู่และประพฤติพรหมจรรย์ของพุทธบริษัท เป็นศูนย์รวมของประชาชน เป็นสถานที่ที่ใช้ศึกษาพระธรรม และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่สงบ ร่มเย็น เมื่อเข้าวัดแล้วรู้สึกสบายกาย – ใจ โดยไม่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวมากเกินไป และนี่เป็นจุดยืนของการวิจัย และได้ทำการศึกษาคูคณที่เกี่ยวข้องกับวัดทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนากายภาพของวัดแบบรอบด้านและสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งได้อย่างเหมาะสม ซึ่งคาดว่าจะนำไปสู่ความร่วมมือต่อการปฏิบัติตาม จึงได้สร้างเป็นคำถามวิจัยทั้งหมด 4 คำถาม ดังนี้

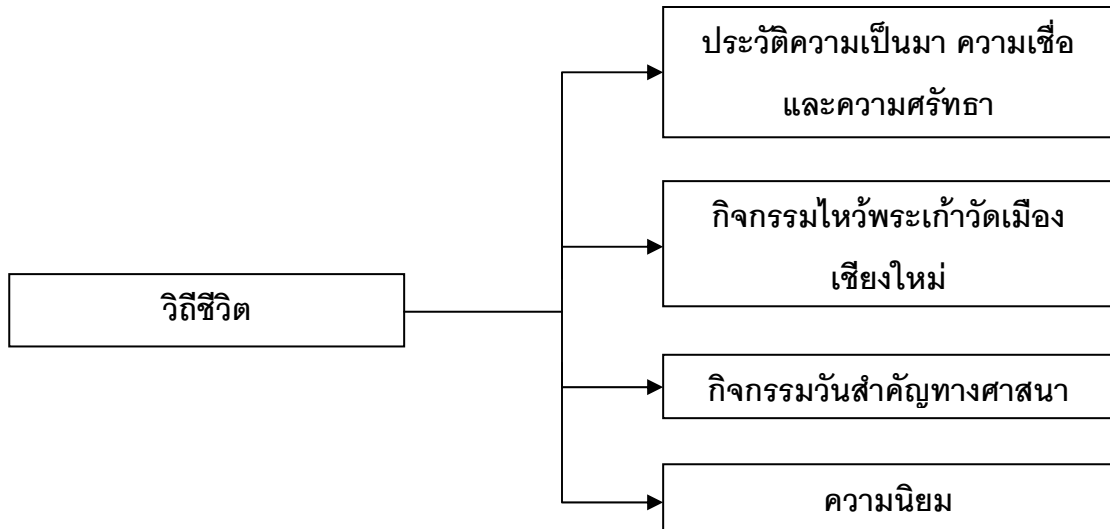
- 1) ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
- 2) ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร
- 3) ประสพการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร
- 4) แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ควรเป็นแบบใด

จากคำถามการวิจัยทั้ง 4 ข้อ จึงได้มีการออกแบบโครงสร้างการวิจัยที่ประกอบด้วยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจากการศึกษาความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ด้วยวิธีการถอดรหัส (Coding) สามารถสรุปกลุ่มปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องได้ 3 กลุ่ม คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งของคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม ดังภาพที่ 3.1

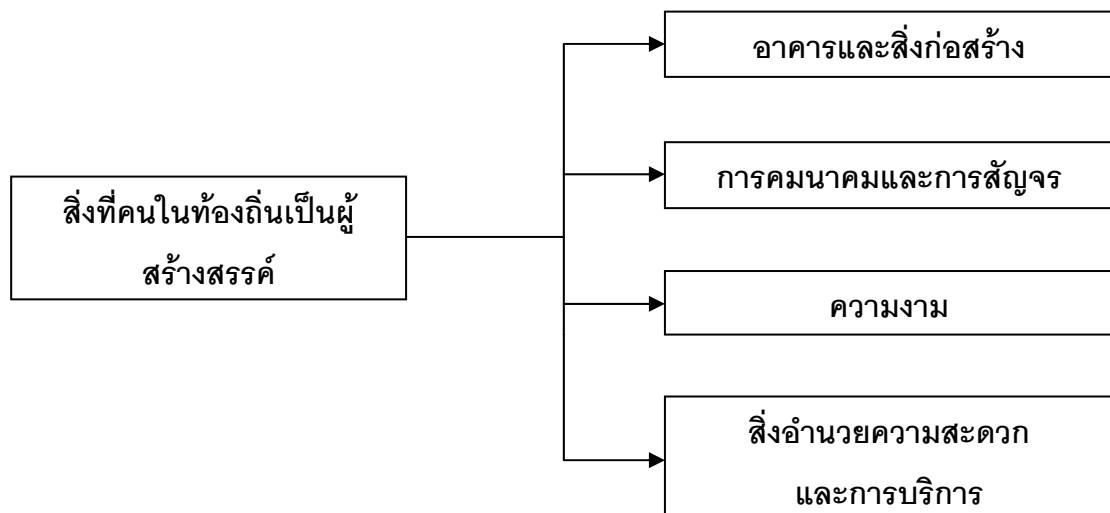

ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างการวิจัย

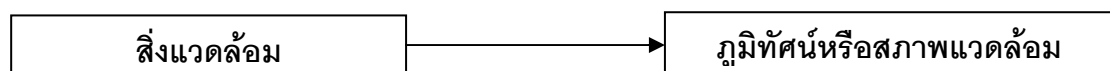
ซึ่งแต่ละปัจจัยหลักสามารถแตกเป็นปัจจัยย่อย ๆ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ได้ ดังนี้ ปัจจัยหลักด้าน “วิถีชีวิต” ประกอบด้วย 4 ปัจจัยรอง คือ 1) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา 2) กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ 3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และ 4) ความนิยม ดังภาพที่ 3.2 ส่วนปัจจัยหลักด้าน “สิ่งของคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์” ประกอบด้วย 4 ปัจจัยรอง คือ 1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง 2) การคมนาคมและการสัญจร 3) ความงาม และ 4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ดังภาพที่ 3.2 และปัจจัยหลักด้าน “สิ่งแวดล้อม” ได้แก่ ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.2 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “วิถีชีวิต”

ภาพที่ 3.3 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์”

ภาพที่ 3.4 แสดงปัจจัยรองทั้งหมดของปัจจัยหลักด้าน “สิ่งแวดล้อม”

การออกแบบโครงสร้างการวิจัยนี้จะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้อย่างเป็นระบบ โดยผลการวิจัยของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทั้ง 3 กลุ่มจะอยู่ในรูปแบบกลุ่มคำถามที่ให้ผลสืบเนื่องเหมือนกัน ซึ่งจะทำให้ตอบคำถามของแกนหลักได้ตรงประเด็นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวัดด้านกายภาพและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยววัด (เชิงวัฒนธรรม) ดังภาพที่ 3.5 ดังนั้นคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 จะใช้โครงสร้างการวิจัยแบบเดียวกันโดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์สรุปเป็นแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการศึกษาตามคำถามการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 3.5 แผนภูมิแสดงผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทั้ง 3 กลุ่ม

หมายเหตุ : หลังจากส่วนนี้จะใช้คำเรียกแทนผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า ผู้วิจัยและผู้ตอบ ตามลำดับ

3.1 คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

สำหรับคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ที่ต้องการศึกษาศักยภาพของวัด จะเป็นการเก็บข้อมูลด้านศักยภาพของวัดแต่ละแห่งด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารวัด เช่น เจ้าอาวาสหรือพระผู้ช่วยเจ้าอาวาสจำนวนวัดละ 1 ท่านรวมทั้งหมด 9 ท่าน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์โดยตรงและมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความเป็นไปของวัด และจะสามารถทำความเข้าใจในการตอบการสัมภาษณ์ของการศึกษานี้ได้เป็นอย่างดี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแสดงศักยภาพ ทั้งจุดเด่น จุดด้อย และปัญหาทางกายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง โดยผลของการศึกษา

นั้นจะใช้เป็นกรอบศักยภาพหรือเป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

3.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สามารถทำได้ง่ายโดยเฉพาะการเก็บข้อมูลที่มีจำนวนน้อย และเป็นการพบปะถามตอบกันโดยตรงหากมีข้อสงสัยใดก็สามารถอธิบายชี้แจงหรือทำความเข้าใจใหม่ได้ นอกจากนี้คำถามจะถูกเตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ตอบกระชับได้ใจความและกำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ได้ โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้บันทึกข้อมูลด้วยตนเองด้วยวิธีการจดบันทึกคำตอบทีละข้อตามลำดับซึ่งประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 10 หมวดตามโครงสร้างการวิจัยและได้แสดงรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ไว้แล้วที่ ภาคผนวก ข.

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ช่วง ได้แก่ 1) การเตรียมตัว และ 2) การสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การเตรียมตัว จะทำการทดสอบคำถามจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของวัดแห่งแรกมาเป็นเกณฑ์ในการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้มีความเหมาะสม โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 9 ชุดตามจำนวนวัด ซึ่งประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และกระดาษสำหรับจดบันทึก เพื่อความเป็นระเบียบในการจัดเก็บข้อมูล

2) การสัมภาษณ์ จะแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ 09.00 - 11.00 น. และ 13.00 - 17.00 น. ในวันจันทร์ – เสาร์ ยกเว้นวันสำคัญทางศาสนาเพื่อไม่ให้รบกวนศาสนกิจ โดยจะมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้าพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ให้ทราบเพื่อให้ผู้ตอบได้ เตรียมความพร้อม เมื่อถึงเวลานั้นผู้วิจัยจะแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะเริ่มสัมภาษณ์ คำถามจะถูกถามทีละข้อเรียงตามลำดับและจดบันทึกเฉพาะคำสำคัญ (Keywords) แทนการจดทุกคำพูด หากผู้ตอบมีข้อสงสัยผู้วิจัยจะอธิบายเพิ่มเติมให้ชัดเจน และข้อใดที่ผู้ตอบ ไม่ทราบหรือตอบไม่ได้จะบันทึกว่า ไม่มีข้อมูล และถามคำถามในข้อถัดไปจนครบทั้งหมด และ นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะถูกนำมาเรียงตามลำดับคำถามเพื่อแสดงผลการศึกษาตามโครงสร้างการวิจัย และทำการแบ่งข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาศักยภาพในภาพรวมของวัดทั้ง 9 แห่งว่าวัดส่วนใหญ่มีศักยภาพทั้ง จุดเด่น จุดด้อย และปัญหาทางกายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงบ้าง และนี่ก็คือบทสรุปของคำถามการวิจัยข้อที่ 1

ตารางที่ 3.1 แสดงโครงสร้างการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของวัด

วัตถุประสงค์	วิธีการ	การนำข้อมูลไปใช้	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยรอง
หาแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	ศึกษาศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	การพัฒนาวัดด้านกายภาพ	วิถีชีวิต	1) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา
				2) กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่
				3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
				4) ความนิยม
			สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์	5) อาคารและสิ่งก่อสร้าง
				6) การคมนาคมและการสัญจร
				7) ความงาม
				8) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ
				9) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม
			สิ่งแวดล้อม	10) ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม

3.2 คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร

สำหรับคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ที่ต้องการศึกษาคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัด และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของผู้ที่พึ่งพิงวัดทั้ง 9 แห่ง จะเป็นการเก็บข้อมูลในเชิงความคิดเห็นด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัดทุกกลุ่มกลุ่มละ 1 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.2 ซึ่งได้จากการสังเกตและการสอบถามเจ้าอาวาส พระภิกษุสงฆ์ หรือ ผู้ที่พึ่งพิงวัด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจะเป็นบุคคลกลุ่มแรก ๆ ที่จะได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์เมื่อวัดได้รับการพัฒนาด้านกายภาพ

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละวัด

ลำดับ	รายชื่อวัด	ชื่อกลุ่ม / (จำนวน)
1	วัดเชียงมั่น	ร้านค้าชุมชน / (1)
2	วัดดวงดี	คู่มือมรดก / (1)
3	วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	ร้านค้าของวัด / (1)
		ร้านค้าทั่วไป / (1)
4	วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร	ร้านค้าของวัด / (1)
		ร้านค้าทั่วไป / (1)
5	วัดหมื่นเงินกอง	ไม่มีผู้ที่พึ่งพิงวัด
6	วัดดัมภัก	ร้านค้าของวัด / (1)
7	วัดหม้อคำตวง	สมาคมโหราศาสตร์ / (1)
8	วัดลอยเคราะห์	ไม่มีผู้ที่พึ่งพิงวัด
9	วัดชัยมงคล	ร้านค้าของวัด / (1)
		ร้านค้าทั่วไป / (1)

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เช่นเดียวกับคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และได้แสดงรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ไว้แล้วที่ ภาคผนวก ข.

3.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมเช่นเดียวกับคำถามการวิจัยข้อที่ 1

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีเดียวกับคำถามการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัด และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของผู้ที่พึ่งพิงวัด ทั้ง 9 แห่งว่าผู้ที่พึ่งพิงวัดส่วนใหญ่มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร และสามารถช่วยเหลือทางวัดในด้านใดได้บ้าง และนี่ก็คือบทสรุปของคำถามการวิจัยข้อที่ 2

3.3 คำถามการวิจัยข้อที่ 3 ประสพการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร

สำหรับคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ที่ต้องการศึกษาประสพการณ์การเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จะเป็นการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ประสพการณ์การเยี่ยมชมวัด การพัฒนาปรับปรุงวัด และการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเยี่ยมชมวัดแต่ละแห่งด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้กำหนดให้ประชากรเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และมีกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังเยี่ยมชมวัดทั้ง 9 แห่งในขณะนั้นนี้คือผู้ที่ทำแบบสอบถาม จากสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปีพ.ศ. 2541 – 2550 (10 ปี) มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนเฉลี่ย 2,316,605 คนต่อปี (สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550) และใช้สูตรของ Yamane (1973) เพื่อหาจำนวนตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n แทนจำนวนตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากร
 N แทนจำนวนประชากรทั้งหมด (รายปี)
 e แทนความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มตัวอย่าง (ในที่นี้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05)

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{2,316,605}{1 + 2,316,605(0.05^2)}$$

$$n = 399.93$$

ดังนั้นจากการคำนวณจำนวนตัวอย่าง (n) ที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 400 ตัวอย่าง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เหมาะสมกับจำนวนตัวอย่างที่มีปริมาณมาก โดยแสดงรายละเอียดของแบบสอบถามไว้แล้วที่ ภาคผนวก ข. ซึ่งสามารถสรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ประสบการณ์การเยี่ยมชมวัด และ 3) การพัฒนาปรับปรุงวัดในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากวัดแต่ละแห่งมีปริมาณนักท่องเที่ยวไม่เท่ากัน วัดที่เป็นวัดหลวงและเป็นวัดที่มีการท่องเที่ยวอยู่แล้วย่อมมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าวัดราษฎร์โดยทั่วไป ทำให้การเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวในปริมาณที่เท่ากันทุกวัดจึงใช้เวลานานและไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงมีการเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของวัดแต่ละแห่ง ซึ่งจากการสำรวจด้วยการนับและการสอบถามปริมาณนักท่องเที่ยวเฉลี่ยในแต่ละวันจากผู้บริหารวัดทั้ง 9 แห่งสามารถคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในแต่ละวัดได้ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงอัตราส่วนการสุ่มตัวอย่างจากวัดทั้ง 9 แห่ง

รายชื่อวัด	จำนวนนักท่องเที่ยวต่อวัน (คน)	เปอร์เซ็นต์ (%)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
วัดพระสิงห์ฯ	200	37.04	148
วัดเจติยหลวงฯ	130	24.07	96
วัดชัยมงคล	90	16.67	67
วัดดัมภ์	40	7.40	30
วัดหมื่นเงินกอง	20	3.70	15
วัดเชียงมั่น	15	2.78	11
วัดดวงดี	15	2.78	11
วัดหม้อคำตวง	15	2.78	11
วัดลอยเคราะห์	15	2.78	11
รวม	540	100	400

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ทั้งหมด 4 หมวด ซึ่งแต่ละหมวดมีวัตถุประสงค์และใช้ระดับการวัด ดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อทราบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเยี่ยมชมวัดแต่ละแห่งเป็นประชากรกลุ่มใด ซึ่งใช้ระดับการวัดแบบนามมาตรา (Nominal)

2) ประสพการณ์การเยี่ยมชมวัด เพื่อทราบว่ามีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเยี่ยมชมวัดแต่ละแห่งมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเป็นแบบใด ซึ่งใช้ระดับการวัดแบบนามมาตรา (Nominal)

3) การพัฒนาปรับปรุงวัด เพื่อทราบว่ามีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและมีความแนะนำสำหรับพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคม และการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ เป็นอย่างไร ซึ่งใช้ระดับการวัดแบบนามมาตรา (Nominal) ในส่วนที่เป็นแบบปรนัย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลจากการสำรวจคำบรรยาย

4) การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อทราบว่ามีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเยี่ยมชมวัดแต่ละแห่งอยู่ในระดับใด ซึ่งใช้ระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal)

โดยการเก็บข้อมูลนั้นจะมีการทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้นก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ และสามารถตอบแบบสอบถามนี้ได้ตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นจึงพัฒนาแบบสอบถามเบื้องต้นให้เป็นแบบสอบถามหลักต่อไป

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามจะถูกนำมาเรียงตามลำดับคำถามเพื่อแสดงผลการศึกษาตามโครงสร้างการวิจัย และทำการแบ่งข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 3.1 สำหรับข้อมูลที่มีการวัดแบบนามมาตรา (Nominal) จะใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal) จะใช้การวิเคราะห์แบบ Likert Scale ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดให้มี 5 ระดับ (อุไรวรรณ สุวรรณเสรี, 2548) ซึ่งอธิบายด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD) ส่วนข้อมูลจากการสำรวจคำบรรยายจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะแสดงผลการศึกษาแบบพรรณนาตามสิ่งที่เกิดขึ้นตามโครงสร้างการวิจัย และนี่ก็คือบทสรุปของคำถามการวิจัยข้อที่ 3

การวิเคราะห์ด้วยวิธีของ Likert Scale มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดให้มี 5 ระดับ ดังนี้ (อุไรวรรณ สุวรรณเสรี, 2548)

ระดับความพึงพอใจ	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

และสามารถวิเคราะห์ระดับคะแนนด้วยการหาค่าเฉลี่ยแล้วกำหนดเกณฑ์ในการ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
คะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
คะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
คะแนน 1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีสูตรที่ใช้ ในการคำนวณ ดังนี้

การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนขนาดประชากร

n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
 X_i แทนคะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $n-1$ แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เป็นคำบรรยายสั้น ๆ และมีปริมาณมาก โดยการใช้แนวทางการวิเคราะห์เชิงปริมาณ กล่าวคือ แปลงข้อมูลคำบรรยายเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการนับจำนวนคำที่มีข้อความเหมือนกัน โดยยึดหลักว่าคำหรือประเด็นจากการบรรยายภาพที่มีความถี่สูงย่อมเป็นตัวแทนของคำอธิบายภาพที่แสดงภาพรวมของภาพนั้นๆ (สุภางค์ จันทวานิช, 2543; Sommer & Sommer, 2002) การวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละคำถามได้กำหนดให้พิจารณาเฉพาะเนื้อหาที่มีความถี่ของการซ้ำกันอย่างน้อยร้อยละ 3.5 ของคำบรรยายในคำถามนั้นทั้งหมด เมื่อรวบรวมและแจกแจงคำบรรยายของแต่ละภาพแล้วจะทำการพิจารณาหรืออ่านคำบรรยายทั้งหมดเพื่อใช้สร้างประเด็นจากเนื้อหา จากนั้นสร้างเป็นรายการของประเด็นที่มีการกล่าวถึงในคำบรรยายทั้งหมดรวมทั้งประเด็นย่อยต่าง ๆ โดยนับจำนวนคำจากคำบรรยาย และสรุปเป็นความถี่ของแต่ละคำของแต่ละคำถาม

3.4 คำถามการวิจัยข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด

สำหรับคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ที่ต้องการหาแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่งจากการเปรียบเทียบผลของการศึกษาจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 ได้แก่ 1) กรอบศักยภาพและคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของผู้บริหารวัด 2) คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดและผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับในส่วนของผู้ที่พึงพิงวัด และ 3) คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยคัดเลือกคำแนะนำที่มีผลซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำใดที่มีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น ส่วนคำแนะนำใดที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกันจะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับต่อไป โดยไม่ละเลยคำแนะนำ

ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีงามของวัด ประกอบกับวิธีการพัฒนาปรับปรุงวัดในบทที่ 2 ให้มีความเหมาะสมในกรณีต่าง ๆ

การวิเคราะห์คำแนะนำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง

จากการวิเคราะห์ผลของการศึกษาของคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1) การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม และ 2) การพัฒนาวัดด้านกายภาพ โดยนำผลของการศึกษาในแต่ละปัจจัยของผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว มาจัดเรียงเป็น 3 แถว (Column) เรียงลำดับตามปัจจัยของโครงสร้างการวิจัย ดังนี้

1) การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ได้แก่ ปัจจัยหลักด้าน “วิถีชีวิต” ประกอบด้วยประวัติความเป็นมาความเชื่อและความศรัทธา กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และความนิยม ตามลำดับ

2) การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ได้แก่ ปัจจัยหลักด้าน “สิ่งทีคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์และสิ่งแวดล้อม” ประกอบด้วย อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงามสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ทั้งนี้ผลของการศึกษาในปัจจัยย่อยใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดที่ซ้ำกันจะถูกเน้น (Highlight) ด้วยวิธีเดียวกัน เช่น การป้ายสี การทำตัวเอียง ชิดเส้นใต้ หรือ ทำตัวหนา เป็นต้น โดยคำแนะนำใดที่ซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดจะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำของกลุ่มใดที่มีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น และคำแนะนำใดที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มโดยไม่ขัดแย้งกันจะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับต่อไป

จากนั้นจะทำการคัดเลือกแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงมากที่สุด โดยพิจารณาจากคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนครั้งในการบรรยายมากที่สุดไม่เกิน 5 ลำดับ โดยทั้งหมดนี้จะถูกนำเสนอเป็นภาพเสมือนจริง (Virtual Image) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของวัดที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงตามแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดข้างต้น ซึ่งจะนำมาเปรียบเทียบกับ

ภาพถ่ายจริงในมุมมองเดียวกัน และระบุตำแหน่งที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงลงบนแผนผังบริเวณของวัดแต่ละแห่ง จัดเป็น 9 ชุดตามจำนวนวัด ดังภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.6 ตัวอย่างการนำเสนอภาพเสมือนจริง (Virtual Image) เปรียบเทียบกับภาพถ่ายเดิม พร้อมทั้งแผนผังบริเวณระบุตำแหน่งที่ได้รับการพัฒนา

ซึ่งการทำแผนที่ระบุตำแหน่งนั้น จะต้องทำการรังวัดก่อนเพื่อจัดทำแผนที่ลายเส้น 2 มิติ เฉพาะเส้นกรอบ (Out line) ของอาคารและบริเวณต่าง ๆ ในรูปแบบ 2 มิติ กว้างXยาว โดยไม่คำนึงถึงความสูง และระบุนิคมของการใช้งานของอาคารและบริเวณด้วยหมายเลข ซึ่งจากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่าวัดบางแห่งได้มีการจัดทำแผนผังบริเวณแล้วแต่ส่วนใหญ่ยังไม่เป็นปัจจุบัน จึงต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมจากผังบริเวณ CAD เมืองเชียงใหม่ และGoogle Earth Map ทั้งนี้จะใช้โปรแกรม AutoCAD ในการจัดทำแผนผังบริเวณ ดังภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.7 ตัวอย่างแผนผังวัดที่เขียนด้วยโปรแกรม AutoCAD

3.5 สรุปขั้นตอนการทำวิจัย

จากการพิจารณาถึงการออกแบบวิธีการศึกษา และวิธีการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ออกแบบวิธีการศึกษาจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อสร้างคำถามวิจัย และกำหนดจุดยืนของการวิจัย

2) ออกแบบโครงสร้างการวิจัย จากการศึกษาความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ด้วยวิธีการถอดรหัส (Coding) สามารถสรุปกลุ่มปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องได้ 3 กลุ่ม คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้ปัจจัยหลักด้านวิถีชีวิตใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับพัฒนากิจกรรมของวัด และปัจจัยหลักด้านสิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และสิ่งแวดล้อม ใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับพัฒนากายภาพของวัด

3) สร้างปัจจัยย่อย ๆ จากปัจจัยหลักที่สอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ได้ทั้งหมด 10 หมวด ดังภาพที่ 3.2 – 3.4

4) ออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นแผนภูมิ ดังภาพที่ 3.5 ให้อยู่ในกลุ่มคำถามที่ให้ผลสืบเนื่องเหมือนกัน และสามารถตอบคำถามของแกนหลักได้ตรงประเด็น

5) กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สำหรับคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 โดยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารวัดและผู้ที่พึงพิงวัด และใช้วิธีการแจกแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

6) สร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารวัดและผู้ที่พึงพิงวัด และสร้างแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคำถามสอดคล้องกับโครงสร้างการวิจัย จากนั้นทำการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ และนำมาพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ

7) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

8) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามคำถามการวิจัย โดยข้อมูลที่มีการวัดแบบนามมาตรา (Nominal) จะใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal) จะใช้การวิเคราะห์แบบ Likert Scale ซึ่งอธิบายด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD) ส่วนข้อมูลจากการ

สำรวจคำบรรยายจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะแสดงผลการศึกษาแบบพรรณนาตามสิ่งที่เกิด

9) สรุปผลของการศึกษาในแต่ละปัจจัยของผู้บริหารวัด ผู้ที่พึงพิงวัด และนักท่องเที่ยว และจัดเรียงเป็น 3 แถว (Column) เรียงลำดับตามปัจจัยของโครงสร้างการวิจัย

10) ผลของการศึกษาในปัจจัยย่อยใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดที่ซ้ำกันจะถูกเน้น (Highlight) และกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง แบ่งได้ 3 กรณี ดังนี้

- กรณีที่ 1 คำแนะนำที่ซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 กลุ่มบุคคลจะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในลำดับที่ 1

- กรณีที่ 2 คำแนะนำมีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น และกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับต่อไป

- กรณีที่ 3 คำแนะนำที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มจะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับต่อไปเช่นเดียวกับกรณีที่ 2

11) เลือกวิธีการพัฒนาปรับปรุงวัดในบทที่ 2 ประกอบกับแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในข้อที่ 10 ให้มีความเหมาะสมตามกรณีต่าง ๆ

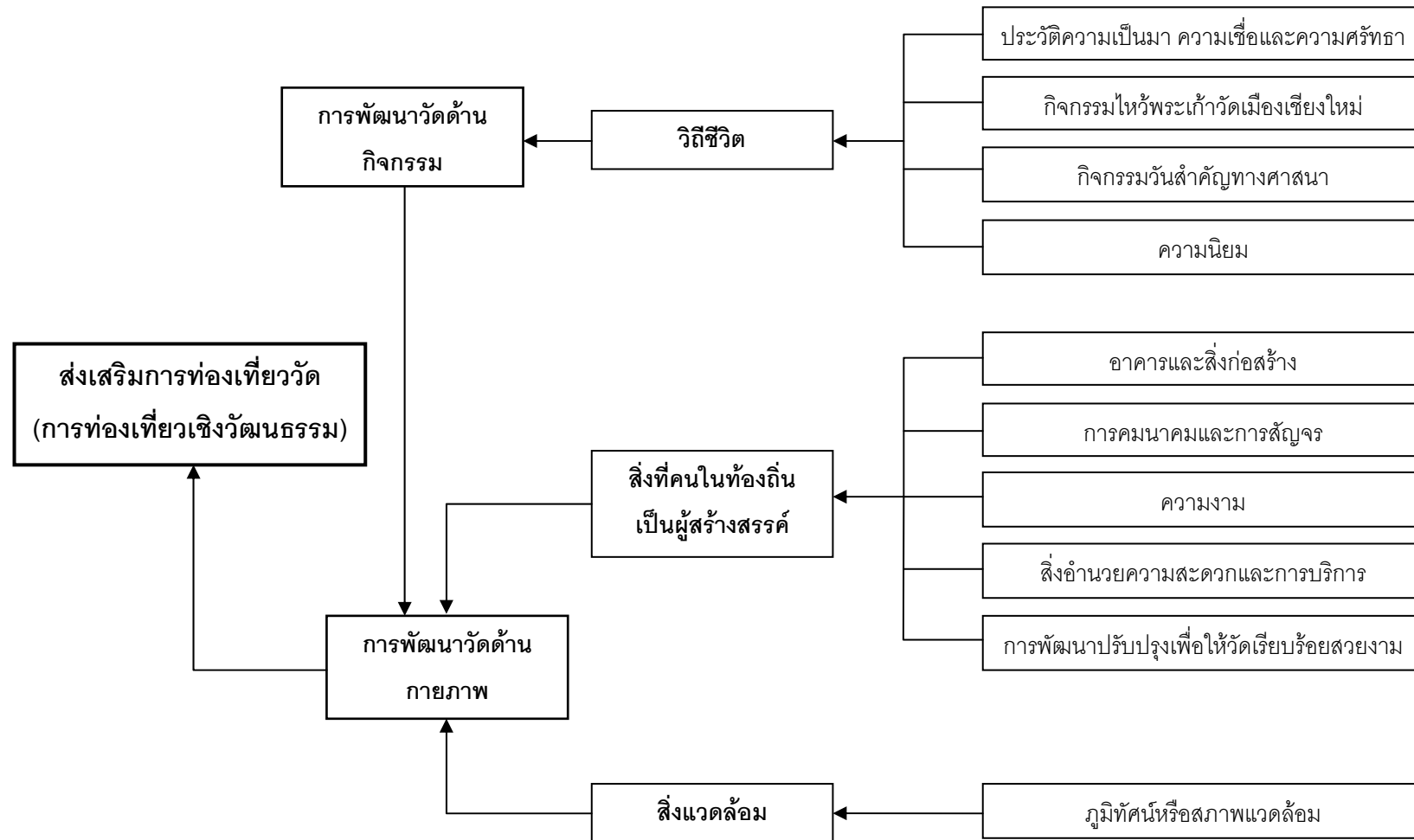
12) จัดทำแผนผังบริเวณของวัดทั้ง 9 แห่งด้วยวิธีการรังวัด

13) จัดทำภาพเสมือนจริง (Virtual Image) ตามแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งรวม 9 แห่งจำนวนวัดละไม่เกิน 5 ภาพ ดังภาพที่ 3.6

บทที่ 4 ผลการศึกษา และการอภิปรายผล

ในบทนี้จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลการศึกษาและการอภิปรายผลของคำถามการวิจัย ประกอบด้วย 4 หัวข้อดังนี้ 4.1) ผลการศึกษาศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์เจ้าอาวาสหรือพระผู้ช่วยเจ้าอาวาสของวัดแต่ละแห่ง เพื่อกำหนดเป็นกรอบศักยภาพในการพัฒนาวัด 4.2) ผลการสำรวจความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนของกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัดแต่ละแห่ง เพื่อเป็นทางเลือกที่ 1 ในการพัฒนาวัด 4.3) ผลการสำรวจประสบการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเยี่ยมชมวัดแต่ละแห่ง เพื่อเป็นทางเลือกที่ 2 ในการพัฒนาวัด 4.4) แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการวิเคราะห์คำแนะนำจากวัด นักท่องเที่ยว และผู้ที่พึ่งพิงวัด เพื่อตอบคำถามตามโครงสร้างการวิจัยดังนี้ 1) การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิถีชีวิต และ 2) การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ ด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ดังภาพที่ 4.1

หมายเหตุ : หลังจากส่วนนี้จะใช้คำเรียกแทน กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ว่า กิจกรรมฯ

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงการวิเคราะห์คำแนะนำจากวัด นักท่องเที่ยว และผู้ที่พึ่งพิงวัด เพื่อตอบคำถามตามโครงสร้างการวิจัย

4.1 ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดทั้ง 9 แห่งรวม 9 ท่าน (วัดละ 1 ท่าน) และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบศักยภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตรงกับการสำรวจภาคสนาม และสามารถกำหนดใช้เป็นกรอบในการพัฒนาวัดแต่ละแห่งได้ จากการศึกษาพบว่าวัดส่วนใหญ่มีศักยภาพที่ค่อนข้างพร้อมสำหรับการรองรับการท่องเที่ยว มีความสมบูรณ์เรียบร้อย ร่มรื่น และมีศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นท้องถิ่นแล้วบางส่วน เช่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดพระสิงห์ฯ โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยวคือ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน และภูมิทัศน์ของวัด แต่ส่วนใหญ่ยังขาดการนำเสนอประวัติความเป็นมาของวัดให้มีความน่าสนใจ โดยวัดที่กำลังประสบปัญหาความหนาของอาคารภายในวัดได้แก่ วัดดับภัย และวัดหมื่นเงินกอง อาคารทั่วไปได้บังคับทัศนียภาพที่สวยงามของวัด และยังมีการวางแผนก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มอีกโดยเฉพาะที่อยู่ของภิกษุ สามเณร ซึ่งวัดส่วนใหญ่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการก่อสร้างแล้ว นอกจากนี้การบริหารการจราจรของวัดต่าง ๆ ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การจราจรทั้งหมดของวัด ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางวัดจัดเตรียมไว้ ได้แก่ ห้องน้ำที่จอดรถ และที่นั่งพัก นั้นเพียงพอกับการใช้งานในวันธรรมดาแต่ไม่เพียงพอในวันที่วัดจัดกิจกรรมพิเศษ ทั้งนี้ทางวัดได้มีแนวทางในการรองรับปริมาณประชาชนที่เพิ่มขึ้นแล้ว ส่วนภูมิทัศน์ของวัดส่วนใหญ่ยังขาดความร่มรื่น และต้องการให้มีการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

จากการสรุปผลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปและเปรียบเทียบศักยภาพของวัดทั้ง 9 แห่งได้ดังตารางที่ 4.1 ด้วยสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

- หมายถึง ผู้บริหารวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว และไม่จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุง
- หมายถึง ผู้บริหารวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเหมาะสม และสามารถปรับปรุงให้ดีกว่านี้ได้
- หมายถึง ผู้บริหารวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวยังไม่เหมาะสม และควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

รายชื่อวัด	ตัวแปรโครงสร้างการวิจัย									
	ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและวัฒนธรรม	กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	ความนิยม	อาคารและสิ่งก่อสร้าง	การคมนาคมและการสัญจร	ความงาม	สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม	การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม
วัดเชียงมั่น	✓	○	○	✓	✓	✓	✓	✓	○	✗
วัดดวงดี	✗	✗	○	○	✓	✓	✓	○	✓	✗
วัดเจดีย์หลวง	✗	✓	✓	○	✓	○	✓	○	✓	○
วัดเจดีย์พระสิงห์	✗	○	✓	✓	✓	✓	✓	○	✓	○
วัดหมื่นเงินกอง	✗	✗	○	○	○	○	✓	○	○	✓
วัดด่บภัย	✓	○	○	✓	✗	✗	✗	○	✗	✗
วัดหม้อคำตวง	✗	✗	○	○	○	✗	✓	✓	○	○
วัดลอยเคราะห์	✓	○	✓	○	✓	✗	✗	○	○	✓
วัดชัยมงคล	○	✗	✓	○	○	○	✓	✓	○	✓

4.1.1 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดเชียงมั่น

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดเชียงมั่นเป็นวัดแห่งแรกของเมืองเชียงใหม่ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.1893 โดยพญาเม็งราย ตั้งอยู่เลขที่ 171 ถ.ราชภาคินัย ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมเคยเป็นที่ตั้งคุ้มหลวงของพญาเม็งรายก่อนมีการสร้างเมืองเชียงใหม่หรือที่เรียกกันในสมัยก่อนว่า เวียงเหล็ก ซึ่งหมายความว่าแข็งแรงมั่นคงประดุจเหล็ก หลังจากที่ได้สร้างเมืองเชียงใหม่เสร็จแล้วจึงสร้างพระเจดีย์ตรงที่ประทับของพระองค์ แล้วเรียกว่าวัดเชียงมั่น (วัดเชียงมั่นในปัจจุบัน) ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดเชียงมั่นมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาวัดเพื่อฟังธรรมะ จากการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก ด้านกิจกรรมให้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าวัดเชียงมั่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดแห่งแรกของเชียงใหม่ ที่นามเป็นมงคล และเป็นที่ประดิษฐานพระเสด็จมณี พระศิลา ซึ่งเป็นพระประจำของพญาเม็งรายและพระประจำเมืองเชียงใหม่ โดยทราบเฉพาะวัดที่มีนามเป็นมงคลไม่ใช่วัดในกิจกรรมฯทั้งหมด และไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ เพราะคิดว่าปัจจัยที่จูงใจประชาชนให้มาวัดไม่ใช่กิจกรรมฯ แต่เป็นเพราะประวัติความเป็นมาของวัด ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนได้ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดจัดเป็นประจำ โดยใช้พื้นที่ในส่วนของพระวิหารใหญ่และลานด้านหน้าของพระวิหารใหญ่ซึ่งปกติเพียงพอ กรณีที่ไม่พอทางวัดจะยืมที่ของประชาชนฝั่งทิศใต้ของวัดเพื่อกางเต็นท์เพิ่ม และสร้างศาลาในกรณีที่ต้องการความถาวร ด้วยความร่วมมือของประชาชนและเทศบาล กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม ประวัติความเป็นมาของวัด พระเสด็จมณี พระศิลา และเป็นวัดที่พญาเม็งรายสร้างเป็นวัดแห่งแรก เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์จากการบริจาคทานและศรัทธาจากประชาชนที่เพิ่มขึ้น แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่เคารพสถานที่และทำให้วัตถุโบราณเสียหาย

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น วิหาร อุโบสถ หอไตร เจดีย์ กุฏิ และศาลาเอนกประสงค์ มีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิมไม่เปลี่ยนแปลง อาคารทั่วไปโดยรอบวัดมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหาร ศาลาเอนกประสงค์ ยกเว้นหอไตรและอุโบสถที่ไม่เปิดให้เข้าชม ปัจจุบันทางวัดกำลังก่อสร้างศาลารับรองและเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในบริเวณที่ว่างทางทิศตะวันตกของวัด ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดไม่มีการบริหารการจราจร อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่อนุญาตให้จอดบริเวณเจดีย์ มีการแบ่งพื้นที่สัญจรด้วยการตีเส้นและการติดป้ายเตือน

และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ด้านความงาม วัดเชียงมั่นมีความเรียบร้อย สวยงามโดยเฉพาะทิวทัศน์ภายในวัด โบราณสถาน และศิลปกรรมแบบล้านนา และมีแนวคิดที่ว่า วัดที่งามควรเป็นวัดที่สะอาด ร่มรื่น โปร่ง และเย็นสบาย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่นั่งพัก และทางเท้า ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้รู้สึกเย็นสบายและสะอาดตา เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดมีอากาศที่ดี คนที่มาวัดก็จะจิตใจดี ร้อนข้างนอกก็เข้ามาเย็นในวัดได้ ซึ่งควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่มเติม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรมีการจัดสรรทางเดินและการจราจรภายในวัด สร้างห้องน้ำ ปลุกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้ประชาชนมีที่พัก มีจิตใจแจ่มใส และมีสุขภาพจิตที่ดี ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน หรือองค์กรที่มีงบประมาณในการพัฒนาด้านวัฒนธรรม

4.1.2 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดดวงดี

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดดวงดีถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2039 โดยเจ้านายเมืองเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 228 ถ.พระปกเกล้า ต.ศรีภูมิเขต 2 อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมปรากฏหลักฐานชื่อวัด ดังนี้คือ วัดพันธุมนต์ วัดอุดมดี และวัดพนมดี (วัดดวงดีในปัจจุบัน) เป็นวัดที่นามเป็นมงคล และเคยถูกใช้เป็นสำนักเรียนสำหรับลูกเจ้านายในสมัยก่อน ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดดวงดีมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและหลวงพ่อดวงดี มีการประชาสัมพันธ์แล้วด้วยวิธีการเทศนา การสนทนาธรรม และทางเว็บไซต์ www.watduangdee.com ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าวัดดวงดีเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่นามเป็นมงคล มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม โดยทราบไม่ครบทุกวัด ซึ่งกำลังวางแผนการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ เพราะคิดว่าจะทำให้วัดมีชื่อเสียง ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีทำบุญสืบชะตา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา ฯลฯ โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารซึ่งไม่เพียงพอ ทำให้วัดต้องเพิ่มพื้นที่จัดกิจกรรมโดยการกางเต็นท์ตามลานวัด และให้พระภิกษุสงฆ์ สามเณร หรือเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้วยความร่วมมือของคนในวัด กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม สิ่งอำนวยความสะดวกและความเป็นระเบียบ

เรียบง่ายของวัดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้ประโยชน์จากการบริจาคทานและเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น อุโบสถ วิหาร และหอไตร มีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิมแต่ใช้วัสดุสมัยใหม่ทดแทน อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหาร กุฏิ ยกเว้นศาลาเอนกประสงค์ที่จะเปิดใช้เฉพาะงานศพและงานบุญต่าง ๆ ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างศาลาสำหรับบำเพ็ญบุญและเป็นกุฏิสงฆ์แทนศาลาเอนกประสงค์หลังเดิม ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดมีการบริหารการจัดการจราจรด้วยการแยกที่จอดรถเป็น 2 ส่วน สำหรับจอดรถทั่วไปและจอดรถรับ – ส่งชั่วคราว อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่อนุญาตให้จอดด้านหน้าของเจดีย์บริเวณทางเข้าข้างวิหาร มีการแบ่งพื้นที่สัญจรด้วยทางเท้ารอบเขตพุทธาวาส และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นด้านในอุโบสถ ด้านความงาม วัดดวงดีมีความเรียบง่ายสวยงามโดยเฉพาะวิหารและอุโบสถ และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่แฝงด้วยวิญญาณแห่งความเป็นศิลปะที่อ่อนช้อย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และที่นั่งพักผ่อน ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนยกเว้นวันที่วัดจัดงาน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้วัดดูร่มรื่น สะอาด และเย็นสบาย เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดมีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การทำสมาธิ ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบง่ายสวยงาม ทางวัดจะย้ายกุฏิไม้ไปชิดกำแพงวัดและสร้างให้สูงขึ้นเพื่อเพิ่มที่ว่าง สร้างศาลา 2 ชั้นแทนศาลาเอนกประสงค์หลังเดิม และเพิ่มพื้นที่สัญจรของวัดโดยการซื้ออาคารพาณิชย์ 4 คูหาริมถนนพระปกเกล้า จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการบำเพ็ญบุญหรือการทำกิจกรรมทางศาสนา ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อช่วยเหลือทางด้านปัจจัย

4.1.3 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดเจดีย์หลวงฯถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.1934 โดยพระเจ้าแสนเมืองมา ตั้งอยู่เลขที่ 103 ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมชื่อวัดโชติการาม วัดราชกุฎาคร เป็น

พระอารามหลวงแบบโบราณที่แบ่งเขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาสไว้เป็นสัดส่วน คือ เขตพุทธาวาสที่ล้อมรอบด้วยเขตสังฆาวาสทั้ง 4 ทิศตั้ง และเจดีย์ที่สูงใหญ่ที่สุดในประเทศไทยสมัยก่อน ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชนที่มาวัดเพื่อมาศึกษาพระพุทธศาสนา จาริต และประเพณีของวัด และกลุ่มผู้สูงอายุมาวัดเพื่อรักษาศีล เจริญภาวนา และทำให้จิตใจผ่องใส มีการประชาสัมพันธ์แล้วด้วยหนังสือ “นำชม วัดเจดีย์หลวง” ด้วยวิธีการสอน และทางเว็บไซต์ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าวัดเจดีย์หลวงฯ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่มีครบทุกอย่าง เช่น การเที่ยวชมวัดและโบราณสถาน การไหว้พระธาตุ บูชาเส้าอินทขิล เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์กลางเมืองเชียงใหม่ และเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมหามงกุฎฯ โดยทราบครบทุกวัด มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ แล้วด้วยวิธีการบอกต่อ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การตักบาตรขันดอกไม้ (ขอขมาพระ) การปฏิบัติธรรม และการทำสมาธิ โดยใช้สถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น วิหาร รอบเจดีย์ กุฏิ ฯลฯ ซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่พอทางวัดจะให้ใช้วิหารใหญ่ และแบ่งเป็นกลุ่มประชาชนกระจายให้ทั่ววัด ด้วยความร่วมมือของพระภิกษุสงฆ์ เจ้าหน้าที่ และครูอาจารย์ของโรงเรียนต่าง ๆ ที่มาที่วัด กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม การศึกษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนสบายใจ มีความสุข และอยากมาที่วัด ซึ่งทางวัดก็ได้ประโยชน์จากการบริจาคทาน

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น วิหารใหญ่ วิหารอื่น ๆ กุฏิ และสถานที่บำเพ็ญกุศลมีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เป็นแบบโบราณ ส่วนอาคารใหม่มีรูปแบบเปลี่ยนไปตามยุคสมัย อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหารใหญ่ ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างกุฏิสำหรับพระภิกษุสงฆ์ สามเณร จำนวน 700 รูปบริเวณที่ว่างทางทิศใต้ของวัด ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดมีการบริหารการจราจรด้วยวิธีเดินรถทางเดียว (One – way) ทำทางเท้าแบ่งเขตทาง รวมถึงให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลการจราจร อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่อนุญาตให้จอดบริเวณเจดีย์ยกเว้นวันที่วัดจัดงานพิเศษ และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นด้านบนของเจดีย์ ด้านความงาม วัดเจดีย์หลวงฯ มีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะความสะอาดของวัด ต้นไม้ที่ปลูกอย่างเป็นระเบียบ และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่สะอาดและร่มเย็น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ ทางเท้าที่นั่งพัก ร้านค้า ป้าย และไฟฟ้าในยามค่ำคืน ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนยกเว้น

วันที่วัดจัดงาน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกและเกิดความพึงพอใจ เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้ประชาชนที่มาเยี่ยมชมวัดมีความสุข ความเจริญ และได้สร้างกุศล ซึ่งการจัดการทางภูมิทัศน์มีเจ้าหน้าที่ดูแลอยู่แล้วจึงไม่ต้องการการออกแบบทางภูมิทัศน์ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดจะสร้างกุฏิและเพิ่มสาธารณูปโภค สาธารณูปการสำหรับภิกษุณีนั่น นอกจากนี้ทางวัดมีความต้องการที่จะพัฒนาด้านการศึกษา การปกครอง ศาสนสงเคราะห์ และการเผยแผ่พระธรรมจากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้วัดเป็นที่พึ่งของประชาชน ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

4.1.4 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดพระสิงห์ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.1888 โดยพระเจ้าผายู ตั้งอยู่ที่ ถ.สามล้าน ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมชื่อวัดลีเชียงเพราะสมัยก่อนลานหน้าวัดพระสิงห์เป็นที่ตั้งของตลาดเมืองจะมีประชาชนจากที่ต่าง ๆ มาซื้อขายสินค้า คำว่า ลี คือ ตลาด และ คำว่า เชียง คือ เมือง ดังนั้น ลีเชียง คือ ตลาดในเมือง ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดพระสิงห์มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มีการประชาสัมพันธ์แล้วด้วยการแจกแผ่นพับและทางเว็บไซต์ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมือง เชียงใหม่ ทางวัดทราบ่วัดพระสิงห์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่มีความงดงามทางภูมิทัศน์ ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม โดยทราบเฉพาะวัดสำคัญ ๆ ในเชียงใหม่ ซึ่งไม่ได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ เพราะคิดว่า ททท. ได้ทำแล้ว ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา นอกจากนี้ การไหว้พระ ฟังเทศน์ หรือการเค่าคำยพระพุทธานุภาพก็ได้รับความสนใจเช่นกัน โดยใช้พื้นที่ส่วนของวิหารหลวงซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่พอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดรอบ ๆ วัด ตามวิหารต่าง ๆ ได้แก่ วิหารพระนอน วิหารลายคำ ฯลฯ และเพิ่มพื้นที่จอดรถโดยใช้ลานหน้าโรงเรียนธรรมราชศึกษาเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ ด้วยความร่วมมือของสำนักงานพระพุทธศาสนา และโรงเรียนต่าง ๆ กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม พระพุทธสิหิงค์ พระธาตุหลวง ศิลปสถาปัตยกรรม การสนทนาธรรม ความสะอาด ความร่มรื่น และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์เพราะประชาชนได้ประสบการณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรม

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น วิหารลายคำ อุโบสถ หอไตร พระธาตุหลวง และพระวิหารหลวง มีความสำคัญส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิมและอนุรักษ์ศิลปกรรมต่าง ๆ อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญเพราะมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างอาคารที่มีความสำคัญกับอาคารทั่วไปอย่างชัดเจน และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหารหลวง ปัจจุบันทางวัดเน้นการบูรณะมากกว่าการก่อสร้างอาคารใหม่ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดมีการบริหารการจราจรด้วยการตีช่องจอดสำหรับรถยนต์ ทำทางเท้าโดยรอบ และกันทางเข้าบริเวณศาสนสถาน อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่ให้จอดในเขตศาสนสถาน มีการแบ่งพื้นที่สัญจรด้วยทางเท้ารอบเขตพุทธาวาส และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นบริเวณกุฏิ ด้านความงาม วัดพระสิงห์มีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะบริเวณหน้าพระวิหารหลวง อุโบสถ วิหารลายคำ และพระธาตุหลวงที่ประชาชนนิยมถ่ายภาพเป็นที่ระลึก และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่พร้อมด้วยศาสนบุคคล ศาสนธรรม ศาสนวัตถุ และศาสนพิธีที่ถูกต้องตามดั่งาม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ที่นั่งพัก ไฟฟ้าส่องสว่าง และถังขยะ นอกจากนี้ทางวัดจัดให้มีพระประจำในพระวิหารหลวงเพื่อให้ประชาชนได้สนทนาธรรมกับพระ ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนยกเว้นวันที่วัดจัดงาน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้ประชาชนอยากมาวัดและได้รับความบันเทิงทางด้านจิตใจ เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้อากาศของวัดเย็นสบาย ซึ่งได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์แล้วจึงไม่ต้องการอีก และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรสร้างกุฏิและสาธารณูปโภคที่เพียงพอต่อจำนวนประชากรของวัด และส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในทุกวันเนื่องจากทุกคนมีเวลาว่างที่ต่างกัน จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยม กรณศิลปากร และสำนักงานพระพุทธศาสนาบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้วัดเอื้อต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา การปฏิบัติศาสนกิจ ศรัทธาประชาชนดีขึ้น และให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายตามสมควร ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกคนในวัดและศรัทธาประชาชน

4.1.5 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดหมื่นเงินกอง

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดหมื่นเงินกองถูกสร้างขึ้นช่วงปี พ.ศ.1910 – 1931 โดยหมื่นเงินกอง (เม้ง) ตั้งอยู่เลขที่ 30 ถ.สามล้าน ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ สร้างในสมัยของพระเจ้ากือนา โดย

ชื่อของวัดได้มาจากชื่อเสนาคลัง “หมื่นเงินกอง” เป็นนามบรรดาศักดิ์ ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดหมื่นเงินกองมีความเลื่อมใสศรัทธาทางพระพุทธศาสนา เช่น วิหาร พระธาตุ ปูชนียวัตถุ ปูชนียบุคคล และเคารพในพระรัตนตรัย ไม่ได้ประชาสัมพันธ์แต่มีการบอกต่อด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าวัดหมื่นเงินกองเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่นามเป็นมงคล มีพระพุทธรูปไสยาสององค์ใหญ่ สถาปัตยกรรมเจดีย์เป็นแบบทรงสุโขทัยผสมล้านนา และมีพระธาตุประจำปีเกิด 12 ราศี โดยทราบเฉพาะบางวัด ซึ่งไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ เพราะคิดว่าวัดไม่เกี่ยวข้อง ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันพระ โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่พอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดรอบ ๆ วัดโดยการกางเต็นท์ด้วยความร่วมมือของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และศรัทธาจารย์ กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม ปูชนียสถาน ปูชนียบุคคล และกิจกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์จากประชาชนได้ทำบุญ

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนาทุกชนิดมีความสำคัญโดยเฉพาะที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิม อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหารและลานหน้ากุฏิเจ้าอาวาส ยกเว้นกุฏิและโรงครัวทางทิศเหนือของวัดที่ถูกทิ้งร้าง ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างกุฏิใหม่แทนกุฏิหลังเก่าที่ถูกทิ้งร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดมีการบริหารการจราจรด้วยการทำทางเข้าออกวัดหลายทาง และทำที่กั้นทางบริเวณวิหารเพื่อไม่ให้รถเข้ามาจอด อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่อนุญาตให้จอดบริเวณวิหาร ไม่มีการแบ่งพื้นที่สัญจรและไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นบริเวณกุฏิ ด้านความงาม วัดหมื่นเงินกองมีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะวิหารและพระธาตุ 12 ราศี และมีแนวคิดที่ว่าการวัดที่งามควรเป็นวัดที่มีวัฒนธรรมการไหว้พระธาตุ และมีงานศิลปกรรมและหัตถกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ ที่นั่งพักผ่อน และถังขยะ ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะทำให้ประชาชนอยากเข้าวัด มีความสะดวก เช่นเดียวกับความร่วมมือที่ทำให้วัดดูสงบ เรียบร้อย สบายตา ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดไม่ได้วางแผนไว้สิ่งไหนทำแล้วดีก็ค่อย ๆ ทำ ซึ่งในปัจจุบันทางวัดกำลังบูรณะอุโบสถและศาลาทางทิศใต้ของวัด จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติ

โยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้วัดเอื้อต่อการทำบุญ ปฏิบัติธรรม และทำให้ประชาชนที่มาที่วัดมีความสุข ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกคนในวัดและศรัทธาประชาชน

4.1.6 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดดับภัย

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดดับภัยถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2021 โดยพระยาอภัย ตั้งอยู่เลขที่ 29 ถ.สิงหราช ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ในสมัยนั้นพระยาอภัยมีความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนาจึงได้สร้างพระพุทธรูปไว้เพื่อสักการบูชา เมื่อครั้งที่เจ็บป่วยก็จะตั้งจิตอธิษฐานต่อพระเจ้าดับภัยอาการเหล่านั้นจึงดีขึ้น เมื่อพระยาอภัยได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ข้างวัดตุงกระด้างจึงได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์วัดนี้ใหม่ แล้วอัญเชิญพระเจ้าดับภัยมาประดิษฐาน ณ วัดตุงกระด้าง วัดนี้จึงมีชื่อใหม่ว่าวัดดับภัยดังปัจจุบัน และเมื่อใดที่พระเจ้าอินทวโรสเสด็จจากกรุงเทพฯจะต้องมาที่วัดดับภัยเพื่อนำน้ำในบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ไปสงวน้ำพระพุทธรูปก่อนจะเสด็จไปวัดเชียงใหม่เพื่อสืบทอดชะตา ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดดับภัยมีความเลื่อมใสในพระเจ้าดับภัยและมาวัดเพื่อทำบุญ มีการประชาสัมพันธ์แล้วด้วยแผ่นพับและประกาศข่าวประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าการวัดดับภัยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากประวัติความเป็นมาของวัด โดยทราบเฉพาะวัดที่มีนามเป็นมงคลไม่ใช่วัดในกิจกรรมฯทั้งหมด มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯแล้วผ่านการบอกเล่า ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารและรอบ ๆ วิหารซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่เพียงพอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดรอบ ๆ วัดโดยการกางเต็นท์ และใช้ศาลา 3 ชั้น ด้วยความร่วมมือของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และคณะศรัทธา กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม พระเจ้าดับภัยและความเลื่อมใสในพระภิกษุ สามเณรเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์จากการบริจาคทาน

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น วิหาร อุโบสถ พระธาตุ และกุฏิมีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เปลี่ยนไปตามยุคสมัย อาคารทั่วไปโดยรอบบางหลังมีความสูงที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ ศาลาการเปรียญ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหารและโรงเรียน ยกเว้นศาลาการเปรียญจะเปิดให้ใช้เฉพาะมีพิธีศพหรือมีแขกมาพัก ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างกุฏิเพิ่มแต่มีพื้นที่ไม่เพียงพอ และกำลังบูรณะเจดีย์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดไม่มีการบริหาร

การจรรยา อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่อนุญาตให้จอดบริเวณด้านหน้าวิหาร ไม่มีการแบ่งพื้นที่สัญจรที่ชัดเจน และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นเขตอุโบสถ ด้านความงาม วัดดัดบัยยังไม่มีเรียบริ้วสวยงาม สิ่งทางวัดคิดว่างามคืออุโบสถ และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่เป็นกิจจะลักษณะ ใช้งานอาคารตรงกับหน้าที่ใช้สอยเป็นระเบียบ และร่มรื่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ และที่นั่งพัก ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะทำให้วัดเป็นระเบียบส่งผลให้ประชาชนที่มาวัดรู้สึกสบายใจ เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดดูสะอาดงามตา ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบริ้วสวยงาม ทางวัดควรสร้างกฎใหม่แทนกฎเดิมที่คับแคบ ทำน้ำตกและปลูกต้นไม้เพิ่มเติมให้ดูสดชื่น จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น เกิดความเลื่อมใส และมีความร่มเย็น ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทางเทศบาล

4.1.7 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดหม้อคำตวง

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดหม้อคำตวงถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2019 โดยหมื่นคำตวง ตั้งอยู่บน ถ.ศรีภูมิ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมชื่อวัดหมื่นคำตวงภายหลังจึงเพี้ยนมาเป็นวัดหม้อคำตวงดังปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดหม้อคำตวงมีความเชื่อในพระทันใจและชื่อของวัดที่เป็นมงคล มีการประชาสัมพันธ์แล้วด้วยเอกสารพระทันใจสำหรับแจกในงานต่าง ๆ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าวัดหม้อคำตวงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่นามเป็นมงคล โดยทราบครบทุกวัด ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯเพราะคิดว่า ททท. ทำแล้ว ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสรงน้ำพระทันใจ สรงน้ำพระบรมสารีริกธาตุ และกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาทุกวัน โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่เพียงพอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดในศาลาสรงน้ำพระทันใจ ด้วยความร่วมมือของพระภิกษุสงฆ์และสามเณร กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม พระทันใจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์เพราะประชาชนได้ทำบุญเพิ่มขึ้น

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น วิหาร อุโบสถ และศาลาการเปรียญมีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เปลี่ยนไปตามยุคสมัย อาคารทั่วไปโดยรอบบางอาคารมีความสูงที่ไม่เหมาะสม เช่น ศาลาการเปรียญ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะวัดมีเนื้อที่คับแคบ และมีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ วิหาร ยกเว้นอุโบสถที่ใช้เฉพาะพิธีบรรพชาและอุปสมบท ปัจจุบันทางวัดกำลังซ่อมแซมพระวิหาร และวางแผนจะปรับปรุงกุฏิ ทำกระจกกันบริเวณพระทันใจเพื่อป้องกันฝุ่นและการโจรกรรม ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดไม่มีการบริหารการจราจรเพราะคิดว่าการทำช่องจอดให้เป็นระเบียบก็จะทำให้มีรถเข้ามาจอดเพิ่มขึ้น ไม่อนุญาตให้จอดยานพาหนะทุกชนิดยกเว้นมาทำบุญ ไม่มีการแบ่งพื้นที่สัญจร และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นบริเวณกุฏิ ด้านความงาม วัดหม้อคำตวงมีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะพระพุทธรูปในวิหาร และอุโบสถ และมีแนวคิดที่ว่าวัดที่งามควรเป็นวัดที่มีอาคารสมบุรณ์เรียบร้อยเป็นกิจจะลักษณะ ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ และที่นั่งพักที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะทำให้วัดเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้รู้สึกสบายใจ สะอาดตา และอยากมาที่วัดอีก ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และ ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดไม่ควรอนุญาตให้บุคคลภายนอกนำรถเข้ามาจอดในวัด และควรปลูกต้นไม้ทำสวนหย่อมเพิ่ม จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้ประชาชนมีความสุขและอยากมาวัด ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากองค์กรเอกชนที่นำรถเข้ามาจอดในวัด

4.1.8 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดลอยเคราะห์

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดลอยเคราะห์ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2053 โดยพระเจ้ากือนา ตั้งอยู่เลขที่ 65 ถ.ลอยเคราะห์ ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมชื่อวัดร้อยข้อ (วัดฮ้อยข้อ) มีอายุราว 500 ปี ซึ่งเคยเป็นวัดร้างในสมัยที่พม่าเข้ามาปกครองล้านนา แต่ต่อมาพระเจ้าเชียงใหม่ยกทัพไปตีนครเชียงใหม่ ในขณะที่พม่ายึดครองอยู่แล้วจึงกวาดต้อนชาวเชียงใหม่มาไว้ที่เชียงใหม่เพื่อเพิ่มจำนวนประชากร และโปรดให้ชาวเชียงใหม่ตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ เวียงชั้นนอกด้านขวาของประตูท่าแพ ต่อมาได้สร้างวัดร้อยข้อที่รกร้างขึ้นใหม่และเอาชื่อวัดจากเมืองเชียงใหม่มาตั้งแทนว่า วัดลอยเคราะห์ ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดลอยเคราะห์มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มีการ

ประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดทราบว่าการวัดลอยเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่นามเป็นมงคล โดยทราบไม่ครบทุกวัด มีการประชาสัมพันธ์แล้ว ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา งานทำบุญสืบชะตาให้ในหลวงและพระราชินี การปฏิบัติธรรม และการเรียนศิลปวัฒนธรรม โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารและศาลาการเปรียญซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่พอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดรอบ ๆ วัด โดยการกางเต็นท์จากความร่วมมือของพระภิกษุสงฆ์ สามเณร ชมรมดนตรีพื้นเมืองล้านนา รุ่นพี่ และศรัทธาประชาชน กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยมการเรียนธรรมะ ศิลปวัฒนธรรมแบบล้านนา และความประเพณีที่ดีของภิกษุสามเณรเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์เพราะทำให้ประชาชนสบายใจเพิ่มขึ้น ได้ความรู้ทางธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติได้

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น พระวิหาร อุโบสถ พระธาตุ และศาลาการเปรียญมีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิมแต่ใช้วัสดุที่หาได้ง่าย และมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่างของอาคารไป เช่น หน้าบันของอุโบสถ อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสม ไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ มีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ ศาลา 1 – 3 ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนรื้อโกสุมด้านหลังของวัดแล้วเลื่อนศาลา 1 ไปติดกำแพงวัดเพื่อเพิ่มพื้นที่ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดไม่มีการบริหารการจราจร ไม่อนุญาตให้นายานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดยกเว้นมาทำบุญหรือมาเรียน ไม่มีการแบ่งพื้นที่สัญจร และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นบริเวณกุฏิ ด้านความงาม วัดลอยเคราะห์ยังไม่เรียบร้อยสวยงาม สิ่งที่ทางวัดคิดว่างามคือ วิหาร และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดแบบล้านนาที่มีความสวยงามเพื่อบูชาพระพุทธเจ้า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำที่จอดรถ และที่นั่งพัก ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะทำให้วัดดูสะอาดและทำให้ประชาชนอยากมาวัด เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้ประชาชนที่มาวัดรู้สึกสบายใจ ร้อนข้างนอกก็เข้ามาพักผ่อนในวัดได้ ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรปลูกต้นไม้เพิ่ม จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อให้ประชาชนเกิดความประทับใจ อยากมาที่วัดอีก ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากศรัทธาญาติโยมทั่วไป

4.1.9 แสดงผลการศึกษาศักยภาพของวัดชัยมงคล

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา วัดชัยมงคลถูกสร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ.1985 – 2000 สมัยพระเจ้าติโลกราช ตั้งอยู่เลขที่ 133 ถ.เจริญประเทศ ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เดิมปรากฏหลักฐานชื่อวัด ดังนี้คือ วัดละเลื้อ วัดมะเล็ง เป็นวัดมอญ และสมัยที่พม่าปกครองวัดแห่งนี้ถูกเรียกว่า วัดอุปาเม็ง หรือ วัดอุปานอก เพราะเป็นวัดที่วัดน้องกับวัดอุปาใน (วัดสวนดอก) ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 พระราชชายาเจ้าดารารัศมี ทรงพระราชทานชื่อใหม่ว่าวัดชัยมงคล ใช้เป็นท่าเรือที่ใช้ล่องไปกรุงเทพฯ ประชาชนส่วนใหญ่ที่มาวัดชัยมงคลมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และเชื่อในชื่อของวัด ซึ่งไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางวัดไม่แน่ใจว่าวัดชัยมงคลเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ และคิดว่าการที่ ททท. เลือกวัดชัยมงคลนั้นเป็นเพราะชื่อของวัด โดยทราบไม่ครบทุกวัด และไม่มีการประชาสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา การไถ่ชีวิตโค – กระบือ และวันพ่อ – แม่ โดยใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารและลานวัดที่ติดแม่น้ำปิงซึ่งปกติเพียงพอ กรณีไม่พอทางวัดจะเพิ่มพื้นที่จัดโดยใช้ศาลาเอนกประสงค์ทั้ง 3 หลัง ปัจจุบันทางวัดกำลังสร้างศาลาปฏิบัติธรรมเพื่อให้ประชาชนได้ใช้งาน ด้วยความร่วมมือของศรัทธาประชาชน กิจกรรมทางศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม ความร่มเย็นของวัดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนอยากมาวัด ซึ่งทางวัดก็ได้รับประโยชน์เพราะทำให้ประชาชนมีจิตใจที่ดีขึ้น

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางวัดเห็นว่าอาคารทางศาสนา เช่น อุโบสถ พระธาตุ ศาลาเอนกประสงค์ และกุฏิมีความสำคัญ ส่วนใหญ่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ให้คงรูปแบบเดิม อาคารทั่วไปโดยรอบมีความสูงที่เหมาะสมไม่บดบังสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญ มีการใช้งานอย่างสูงสุด ได้แก่ อุโบสถ (วิหาร) ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างที่พักสำหรับประชาชนที่มาวัดบริเวณที่ว่างทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัด ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทางวัดมีการบริหารการจราจรด้วยการแยกประเภทของที่จอดรถอนุญาตให้นำยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดยกเว้นรถบัส 6 ล้อขึ้นไป มีการแบ่งพื้นที่สัญจรด้วยวิธีการตีเส้นช่องจอดรถ และไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นบริเวณกุฏิ ด้านความงาม วัดชัยมงคลมีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะอุโบสถและพระประธาน และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่ประกอบด้วยศิลปะและมีเอกลักษณ์แบบภาคเหนือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ทางวัดจัดให้มีห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ที่นั่งพัก และสถานที่ปฏิบัติธรรม ที่ปกติเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ด้านภูมิทัศน์ ทางวัดเห็นว่าการ

จัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะทำให้วัดดูสวยงาม เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ส่งผลดีต่อจิตใจคน ซึ่งทางวัดอยากให้มีการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่ม และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรปลูกต้นไม้และทำสวຍหย่อมเพิ่ม จากปัจจัยที่ศรัทธาญาติโยมบริจาคให้กับทางวัด เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชน ทำให้มีจิตใจดี และมาวัดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกคนในวัดและศรัทธาประชาชน

4.2 ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ แก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากผู้พึ่งพิงวัดทั้งหมด 7 แห่งรวม 10 ท่าน (วัดหมื่นเงินกองและวัดลอยเคราะห์ไม่มีกลุ่มผู้พึ่งพิงวัด) และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบแนวคิดและมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดของผู้พึ่งพิงวัดทั้ง 9 แห่ง โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตรงกับการสำรวจภาคสนาม และสามารถกำหนดใช้เป็นทางเลือกที่ 1 ในการพัฒนาวัด รวมถึงผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้พึ่งพิงวัดในด้านต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่าวัดส่วนใหญ่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว มีศิลปะสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าแก่แก่มีการพัฒนาที่ดี เป็นระเบียบ สะอาด ร่มรื่น เงียบ และสวยงาม โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยวคือ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ศิลปกรรม และภูมิทัศน์ของวัด สามารถศึกษาประวัติความเป็นมาของวัดต่าง ๆ ได้จากป้าย และแผนผังที่ทางวัดประชาสัมพันธ์แต่ผู้พึ่งพิงวัดส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจ โดยแต่ละวัดยังขาดความพร้อมเป็นบางด้าน เช่น ความพร้อมด้านการคมนาคมภายในวัด และความเรียบร้อยสวยงามขององค์ประกอบต่าง ๆ และมีความเห็นว่าอาคารภายในวัดมีเพียงพอกับการใช้งานแล้วไม่แนะนำให้ก่อสร้างเพิ่ม ทั้งนี้ผู้พึ่งพิงวัดใช้ห้องน้ำ และที่จอดรถบ่อยที่สุด ซึ่งทางวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการยกเว้นวันที่วัดจัดกิจกรรมพิเศษ วัดส่วนใหญ่มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่ม ทั้งนี้ผู้พึ่งพิงวัดส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้โดยเฉพาะบริเวณที่ค้นหาเลี้ยงชีพได้

จากการสรุปผลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปและเปรียบเทียบภาพรวมของวัดทั้ง 7 แห่งได้ดังตารางที่ 4.2 ด้วยสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

- หมายถึง กลุ่มผู้ที่ฟังฟังวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว และไม่จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุง
- หมายถึง กลุ่มผู้ที่ฟังฟังวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเหมาะสม และสามารถปรับปรุงให้ดีกว่านี้ได้
- หมายถึง กลุ่มผู้ที่ฟังฟังวัดเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวยังไม่เหมาะสม และควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ที่ฟังฟังวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

รายชื่อวัด	ตัวแปรโครงสร้างการวิจัย									
	ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและวัฒนธรรม	กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่	กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	ความนิยม	อาคารและสิ่งก่อสร้าง	การคมนาคมและการสัญจร	ความงาม	สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ	ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม	การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม
วัดเชียงมั่น	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
วัดดวงดี	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗
วัดเจดีย์หลวง	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✗
วัดเจดีย์พระสิงห์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗
วัดดบภัย	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗
วัดหม้อคำตวง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
วัดชัยมงคล	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗

4.2.1 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัดเชิงม่น

จำนวน 1 ตัวอย่าง คือ ร้านค้าชุมชน

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ทางร้านทราบประวัติของวัดเชิงม่นเพราะชุมชนเชิงม่นมีบทบาทต่อการจัดการของวัดในทุกส่วน และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความศรัทธาในพระเสด็จคณธี (พระแก้วขาว) และพระศิลา พระคู่บ้านคู่เมืองของเชียงใหม่ ซึ่งทางร้านสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางร้านทราบว่าวัดเชิงม่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเป็นวัดแห่งแรกของเชียงใหม่ โดยทราบชื่อของวัดที่อยู่ในกิจกรรมฯ เกือบทั้งหมด ซึ่งสามารถช่วยทางวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ ได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ทางร้านได้เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของวัดเป็นประจำ และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ การทำบุญตักบาตรและการเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้วิหารและลานหน้าวิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทำให้ทางร้านค้าขายดีขึ้น และด้านความนิยม ทางร้านคิดว่าวัดควรให้ความสำคัญในด้านความศักดิ์สิทธิ์ ความร่มรื่น และการรักษาของเดิมของวัดไม่ให้เปลี่ยนแปลง ซึ่งทางร้านสามารถช่วยรดน้ำต้นไม้ กวาดขยะบริเวณหน้าร้าน และช่วยทางวัดจัดกิจกรรม

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางร้านเห็นว่าวิหารและเจดีย์มีความสำคัญกับวัด ที่ควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม ส่วนปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม ไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกเพราะวัดมีพื้นที่จำกัด และอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันก็เพียงพอกับการใช้งานแล้ว โดยครั้งแรกที่มาวัดเชิงม่นทางร้านสังเกตเห็นวิหารเป็นสิ่งแรก ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดเชิงม่นมีความพร้อมด้านการคมนาคมแต่ยังไม่เพียงพอ ปกติทางร้านจะใช้วิธีเดินมาที่วัด ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่ใช่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต มีส่วนของวัดที่ไปบ่อยคือห้องน้ำและส่วนที่คิดว่าไม่ควรเข้าไปคือกุฏิ ซึ่งทางร้านสามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้ ด้านความงาม วัดเชิงม่นมีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะทัศนียภาพ และมีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่ร่มรื่น เงียบจนได้ยินเสียงของใบระกา ทั้งนี้ทางร้านสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สิ่งที่ให้บริการบ่อยคือห้องน้ำที่เพียงพอต่อความต้องการยกเว้นวันที่วัดจัดกิจกรรมซึ่งทำให้มีประชาชนมาวัดมากกว่าปกติ หากมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกจะทำให้ได้รับความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น ซึ่งทางร้านสามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

ด้านภูมิทัศน์ วัดเชียงมั่นมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะจะทำให้วัดดูสวยงาม ร่มรื่น และเป็นระเบียบ อีกทั้งยังสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ ติดป้ายห้ามติดเครื่องยนต์เวลาจอดรถ สร้างห้องน้ำ ปลุกต้นไม้และตัดแต่งกิ่งไม้ให้เป็นระเบียบ ซึ่งทางร้านคิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัด ประชาชนก็มาวัดเพิ่มขึ้น วัดเป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้น ฯลฯ โดยสามารถเป็นหูเป็นตาและช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้

4.2.2 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัดดวงดี

จำนวน 1 ตัวอย่าง คือ อู๋ซ่อมรถ

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ทางอู๋ไม่ทราบประวัติของวัดดวงดีเพราะไม่ได้สนใจ และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความศรัทธาในพระดวงดี การเจิมรถเพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งทางร้านสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางอู๋ทราบว่าวัดดวงดีเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดประชาชนชนมานิยมมากกราบไหว้เพื่อให้เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ โดยทราบชื่อของวัดที่อยู่ในกิจกรรมฯ เกือบทั้งหมดซึ่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ ได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ทางอู๋ได้เข้าร่วมและช่วยทางวัดจัดกิจกรรมเป็นประจำ และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ เทศกาลยี่เป็งและการปล่อยโคมลอย โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้วิหารและลานวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งอู๋ไม่ได้ประโยชน์จากการจัดกิจกรรมของวัดแต่เป็นวัดกับเมืองเชียงใหม่ที่ได้ประโยชน์ และด้านความนิยมทางอู๋คิดว่าวัดควรให้ความสำคัญในการป้องกันการโจรกรรมทรัพย์สินของวัด ซึ่งทางอู๋สามารถช่วยทำความสะอาด การขนย้ายสิ่งของ และทำซุ้มประจำปีให้กับวัดได้

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางอู๋เห็นว่าวิหารมีความสำคัญกับวัด ที่ควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม ส่วนปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม ไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกเพราะที่ของวัดไม่พอแต่ควรเพิ่มที่จอดรถในกรณีที่ประชาชนมาวัดมากกว่าปกติ โดยครั้งแรกที่มาวัดดวงดีทางอู๋สังเกตเห็นพระธาตุเป็นสิ่งแรก ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดดวงดีมีความพร้อมด้านการคมนาคม โดยปกติจะใช้รถจักรยานยนต์เดินทางมาที่วัดและจอดบริเวณสนามหญ้าหน้าห้องน้ำของวัด ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่นับอุปสรรคในการดำเนินชีวิต มีส่วนของวัดที่ไปบ่อยคือบริเวณห้องน้ำและส่วนที่

คิดว่าไม่ควรเข้าไปคิดว่ากุฏิเจ้าอาวาส ซึ่งทางอุสามารถช่วยวัดในการบริหารการจราจรภายในวัดได้ ด้านความงาม วัดดวงดีมีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะกุฏิเจ้าอาวาสที่กำลังก่อสร้างอยู่ในปัจจุบัน และมีแนวคิดที่ว่าวัดที่งามควรเป็นวัดเก่าแก่ ทั้งนี้ทางร้านสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สิ่งที่ใช้บริการบ่อยคือห้องน้ำ ที่นั่งพัก และภาชนะสำหรับรับประทานอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการ การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกก็ไม่ส่งผลกับชีวิตประจำวัน ซึ่งทางอุสามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้ ด้านภูมิทัศน์ วัดดวงดีมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น และไม่ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะจะทำให้สิ่งต่าง ๆ วางอยู่ถูกที่ไม่เกะกะ อีกทั้งยังสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรเพิ่มที่จอดรถและที่ช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ รวมถึงการติดป้ายจราจรต่าง ๆ ซึ่งทางอุคิดว่าวัดได้ประโยชน์จากสิ่งนี้ โดยสามารถเป็นหูเป็นตาและช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้

4.2.3 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ฟังฟังวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

จำนวน 2 ตัวอย่าง คือ ร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไป โดยใช้คำเรียกแทนร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไปว่าร้านที่ 1 และร้านที่ 2 ตามลำดับ

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ร้านทั้ง 2 แห่งไม่ทราบประวัติของวัดเจดีย์หลวงฯ เพราะร้านที่ 1 คิดว่าประวัติของวัดยาวเกินไปส่วนร้านที่ 2 ไม่ได้สนใจ และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความศรัทธาในเจดีย์หลวงและพระพุทธรูป ซึ่งร้านทั้ง 2 แห่งไม่สามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ร้านทั้ง 2 แห่งทราบว่าวัดเจดีย์หลวงฯเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดเก่าแก่ที่นักท่องเที่ยวชอบ โดยทราบชื่อของวัดที่อยู่ในกิจกรรมฯ บางวัดเท่านั้น ซึ่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร้านทั้ง 2 แห่งเข้าร่วมแต่ไม่เคยมีส่วนช่วยวัดในการจัดกิจกรรม และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบเหมือนกันคือ การตักบาตรขันดอกไม้และบูชาเสาอินทขิล โดยร้านที่ 1 และร้านที่ 2 มีความเห็นว่าวัดควรใช้บริเวณเสาอินทขิล และลานหน้าวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรมตามลำดับ ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทำให้ร้านทั้ง 2 แห่งค้าขายดีขึ้น และด้านความนิยม ร้านที่ 1 และร้านที่ 2 คิดว่าวัดควรให้ความสำคัญกับเจดีย์หลวง และการทำบุญตามลำดับ ซึ่งร้านทั้ง 2 แห่งไม่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระของทางวัดได้ โดยร้านที่ 2 เห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ของวัดทำอยู่แล้ว

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ร้านทั้ง 2 แห่งคิดว่าเจดีย์หลวงมีความสำคัญกับวัด ที่ควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม โดยร้านที่ 1 เห็นว่าปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดเจดีย์หลวงฯ ไม่เหมาะสม ไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกเพราะวัดมีพื้นที่จำกัด ส่วนร้านที่ 2 เห็นว่าเหมาะสมแล้ว ไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกเพราะทางวัดมีอาคารต่าง ๆ ครบอยู่แล้ว โดยครั้งแรกที่มาวัดร้านที่ 1 และร้านที่ 2 สังเกตเห็นวิหาร และเจดีย์หลวงเป็นสิ่งแรกตามลำดับ ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดเจดีย์หลวงฯ ขาดความพร้อมด้านการคมนาคมปกติร้านที่ 1 และร้านที่ 2 จะใช้รถบริการ และรถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางมาที่วัดโดยนำไปจอดบริเวณหน้าโรงเรียนเมตตาศึกษา ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของร้านที่ 1 แต่ร้านที่ 2 ไม่ได้ประสบผลกระทบบ มีส่วนของวัดที่ร้านที่ 2 ไปบ่อยคือวิหารส่วนร้านที่ 1 ไม่ค่อยได้ไปที่ไหน โดยร้านที่ 1 และร้านที่ 2 คิดว่าส่วนของวัดที่ไม่ควรเข้าไปคือ วิหารเสาดินทิลบนเจดีย์หลวง และเขตโบราณสถานตามลำดับ ซึ่งร้านที่ 1 สามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้แต่ร้านที่ 2 ไม่ได้ ด้านความงาม วัดเจดีย์หลวงฯ มีความเรียบร้อยสวยงามโดยเฉพาะเจดีย์หลวงและวิหาร และร้านที่ 1 มีแนวคิดที่วัดที่งามควรเป็นวัดที่สะอาด เป็นระเบียบ แต่วัดก็ยังไม่เป็นเช่นนั้น ส่วนร้านที่ 2 คิดว่าวัดที่งามควรมีการประดับประดาตกแต่งโดยเฉพาะที่ด้านในของวิหารซึ่งวัดเป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ร้านทั้ง 2 แห่งไม่สามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สิ่งที่ร้านที่ 1 ใช้บริการบ่อยคือ ห้องน้ำที่เพียงพอต่อความต้องการยกเว้นวันที่วัดจัดงานส่วนร้านที่ 2 ใช้บริการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ ไม่ใช่วัด หากมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกจะทำให้ร้านที่ 1 ค่าขายดีขึ้นส่วนร้านที่ 2 คิดว่าไม่ส่งผล ซึ่งร้านที่ 1 สามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้แต่ร้านที่ 2 ไม่ได้ ด้านภูมิทัศน์ วัดเจดีย์หลวงฯ มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะจะทำให้วัดดูสวยงามและน่าอยู่ อีกทั้งร้านที่ 1 สามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้แต่ร้านที่ 2 ไม่ได้ และ ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรเพิ่มที่จอดรถและห้องน้ำโดยเฉพาะวันที่วัดจัดงาน ซึ่งร้านที่ 1 คิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัด ประชาชนก็มาวัดเพิ่มขึ้น โดยสามารถดูแลวัดและทำความสะอาดลานวัดได้ส่วนร้านที่ 2 คิดว่าไม่ได้ประโยชน์ ไม่สามารถช่วยทางวัดได้

4.2.4 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร

จำนวน 2 ตัวอย่าง คือ ร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไป โดยใช้คำเรียกแทนร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไปว่าร้านที่ 1 และร้านที่ 2 ตามลำดับ

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ร้านที่ 1 ไม่ทราบประวัติของวัดพระสิงห์เพราะไม่ได้สนใจส่วนร้านที่ 2 ทราบเพราะเคยอ่านป้ายประวัติที่หน้าวิหารหลวง และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาและพระพุทธรูป ซึ่งนอกจากนี้ร้านที่ 2 คิดว่าพระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง พระเจ้าทันใจ และพระพุทธรูปไสยาสน์ก็เป็นสิ่งที่ประชาชนเคารพเช่นกัน ซึ่งร้านทั้ง 2 แห่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ ร้านที่ 1 ไม่ทราบว่าวัดพระสิงห์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ แต่ร้านที่ 2 ทราบ เนื่องจากเป็นวัดเก่าแก่ มีศิลปะล้านนาที่งดงาม เป็นวัดพระอารามหลวงชั้นเอก เป็นที่ประดิษฐานของพระธาตุหลวงและพระพุทธรูป ซึ่งร้านที่ 1 ไม่สามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ ได้ แต่ร้านที่ 2 ทำได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร้านทั้ง 2 แห่งเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้งแต่ไม่เคยมีส่วนช่วยวัดในการจัดกิจกรรม และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบได้แก่ งานปีใหม่เมือง งานสงกรานต์ พระธาตุหลวง และงานสงกรานต์พระพุทธรูป โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้พื้นที่ในส่วนของวิหารและบริเวณรอบ ๆ วิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทำให้ร้านทั้ง 2 แห่งค้าขายดีขึ้นและวัดก็ได้รับผลดีเช่นกัน และด้านความนิยม ร้านที่ 2 คิดว่าวัดควรให้ความสำคัญกับการบูรณะวัดให้คงความเป็นล้านนา การป้องกันทรัพย์สินของวัดไม่ให้สูญหาย ความสะอาด และความร่มรื่นส่วนร้านที่ 1 ไม่แสดงความคิดเห็น ซึ่งร้านที่ 2 สามารถแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวภายในวัดให้กับนักท่องเที่ยว ช่วยทำความสะอาด และรดน้ำต้นไม้บริเวณหน้าร้านของตนส่วนร้านที่ 1 ไม่แสดงความคิดเห็น

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ร้านทั้ง 2 แห่งคิดว่าพระธาตุหลวงมีความสำคัญ ส่วนอนุสาวรีย์ครูบาฯ อนุสาวรีย์พญามังราย พระพุทธรูป และวิหารพระพุทธรูปไสยาสน์เป็นสิ่งที่ร้านที่ 2 เห็นว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกัน ที่ควรได้รับการบูรณะให้คงความเป็นล้านนาแบบดั้งเดิม โดยร้านทั้ง 2 แห่งเห็นว่าปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม แต่อยากให้เพิ่มห้องน้ำและปิดทองที่พระธาตุหลวง โดยครั้งแรกที่มาวัดร้านที่ 1 และร้านที่ 2 สังเกตเห็นคือวิหารหลวง และวิหารลายคำตามลำดับ ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดพระสิงห์มีความพร้อมด้านการคมนาคมแต่ก็ควรเพิ่มที่จอดรถบัสให้เพียงพอ ซึ่งปกติร้านที่ 1 และร้านที่ 2 จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลโดยนำไปจอดบริเวณหน้าร้านค้าให้เข้า และใช้วิธีการเดินมาที่วัดตามลำดับ ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของร้านที่ 1 แต่ร้านที่ 2 ได้รับผลกระทบ มีส่วนของวัดที่ร้านที่ 1 และร้านที่ 2 ไปบ่อยคือ ห้องน้ำ และวิหารหลวง หรือวิหารลายคำตามลำดับและส่วนที่คิดว่าไม่ควรเข้าไปคือกุฏิ ซึ่งร้านที่ 1 ไม่สามารถช่วยบริหาร

การจรรยาภายในวัดได้แต่ร้านที่ 2 ทำได้ ด้านความงาม ร้านที่ 1 คิดว่าวัดพระสิงห์มีความเรียบร้อยสวยงามส่วนร้านที่ 2 คิดว่าเรียบร้อยแล้วแต่ยังไม่สวยงาม สิ่งที่งามคือพระพุทธรูปหินขัดและศิลปวัฒนธรรมล้านนา และร้านที่ 1 มีแนวคิดที่ว่าวัดที่งามควรเป็นวัดที่มีพัฒนาการซึ่งวัดเป็นเช่นนั้นแล้วส่วนร้านที่ 2 คิดว่าวัดที่งามควรเป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมทรงคุณค่าแบบไทยและล้านนาซึ่งวัดเป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ร้านทั้ง 2 แห่งสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สิ่งที่ร้านที่ 1 ใช้บริการบ่อยคือห้องน้ำและที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการส่วนร้านที่ 2 ใช้ถึงขยะบ่อยแต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ หากมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกจะส่งผลดีกับร้านทั้ง 2 แห่ง ซึ่งร้านที่ 1 ไม่สามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้แต่ร้านที่ 2 ทำได้ ด้านภูมิทัศน์ ร้านที่ 1 คิดว่าวัดพระสิงห์มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม กำลังรื้อรื้อ ส่วนร้านที่ 2 คิดว่าวัดยังไม่สวยงามเพราะขยะถูกทิ้งเรี่ยราดและวัดมีความร่มรื่น 60% และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะทำให้วัดเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม รู้สึกสดชื่น อีกทั้งร้านทั้ง 2 แห่งสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อเพิ่มร่มเงาเพิ่มจำนวนถังขยะ ทำป้ายงดสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด จัดหาคนมาทำความสะอาดวัด และซ่อมแซมหลังคาของศาลาที่รั่วซึม ซึ่งร้านทั้ง 2 แห่งคิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัด ทำให้อยู่สบาย และส่วนรวมได้ประโยชน์ โดยสามารถดูแลความสะอาดของวัด อะไรที่สามารช่วยได้ก็จะช่วย

4.2.5 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัดดบภัย

จำนวน 1 ตัวอย่าง คือ ร้านค้าของวัด

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ทางร้านทราบประวัติของวัดดบภัยเพราะเคยได้อ่านประวัติของวัด และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความศรัทธาในพระเจ้าดบภัยและความเป็นมงคลของชื่อวัด ซึ่งทางร้านสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ ทางร้านทราบว่าวัดดบภัยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากเป็นวัดที่นำน้ำไปใช้ในพิธีพุทธาภิเษก โดยทราบชื่อของวัดที่อยู่ในกิจกรรมฯทั้งหมด ซึ่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ทางร้านได้เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของวัดเป็นประจำ และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ การทำวัตร โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้ลานหน้าวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทางร้านไม่ได้ประโยชน์

แต่วัดได้ประโยชน์ และด้านความนิยม ทางร้านคิดว่าวัดควรให้ความสำคัญในด้านความสะดวก ซึ่งทางร้านสามารถทำความสะดวกลานวัดได้

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางร้านเห็นว่าวิหารที่ประดิษฐานพระพุทธรูปดัดบักย์มีความสำคัญกับวัด ที่ควรได้รับการบูรณะเชิงอนุรักษ์ตามแบบศิลปะล้านนา ส่วนปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดไม่เหมาะสมมีความหนาแน่นมากเกินไปไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกนอกจากการบูรณะ โดยครั้งแรกที่มาที่วัดดัดบักย์ทางร้านสังเกตเห็นวิหารเป็นสิ่งแรก ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดดัดบักย์ขาดความพร้อมด้านการคมนาคม ปกติทางร้านจะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลโดยนำไปจอดในลานวัดใต้ต้นโพธิ์ ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่ใช่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต มีส่วนของวัดที่ไปบ่อยคือห้องน้ำและส่วนที่คิดว่าไม่ควรเข้าไปคือกุฏิ ซึ่งทางร้านไม่สามารถช่วยวัดในการบริหารการจราจรภายในวัดได้ ด้านความงาม วัดดัดบักย์ยังไม่สวยงาม ขาดความสมดุล สิ่งที่ยามคือพระพุทธรูปดัดบักย์ และมีแนวคิดที่ว่าวัดที่งามควรเป็นวัดที่สะอาด เป็นระเบียบ ลงตัว และสวยทุกมุมมอง ทั้งนี้ทางร้านสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สิ่งที่ใช้บริการบ่อยคือห้องน้ำและที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นก็ไม่ส่งผลกับชีวิตประจำวัน ซึ่งทางร้านสามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้ ด้านภูมิทัศน์ วัดดัดบักย์มีภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงามที่ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะจะทำให้วัดร่มรื่น ดูแล้วสบายตา อีกทั้งยังสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรมีห้องน้ำในตำแหน่งที่ใกล้กว่านี้ ควรตั้งห้องจอดรถให้เป็นระเบียบ และติดตั้งถังขยะให้เป็นระเบียบ ซึ่งทางร้านคิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัด ทำให้ภาคภูมิใจในวัดของตน โดยจะช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้

4.2.6 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึงพิงวัดหม้อคำตวง

จำนวน 1 ตัวอย่าง คือ สมาคมโบราณศาสตร์

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ทางสมาคมฯไม่ทราบประวัติของวัดหม้อคำตวงเพราะไม่ได้สนใจ และคิดว่าประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาไหว้พระ ซึ่งทางสมาคมฯไม่สามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ทางสมาคมฯทราบว่าวัดหม้อคำตวงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากชื่อวัดเป็นมงคลและ

ตั้งอยู่ไม่ไกลจากที่เหลื้ออีก 8 แห่ง โดยทราบชื่อของวัดที่อยู่ในกิจกรรมฯ ไม่ครบทุกวัด ซึ่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ ได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ทางสมาคมฯ ได้เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของทางวัดเป็นบางครั้งเพราะไม่ได้มาที่วัดทุกวัน และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ การฟังเทศน์ โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้ลานวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทำให้วัดมีชื่อเสียงและประชาชนมาดูดวงเพิ่มขึ้น และด้านความนิยม ทางสมาคมฯ คิดว่าวัดให้ความสำคัญกับห้องน้ำ ซึ่งทางสมาคมฯ สามารถบริจาคปัจจัยเพื่อช่วยเหลือทางวัดได้

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทางสมาคมฯ เห็นว่าพระพุทธรูปทันใจมีความสำคัญกับวัด โดยอาคารที่มีสำคัญควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม แต่สามารถใช้วัสดุตามสมัยได้เพื่อความสวยงาม ส่วนปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม ไม่ควรสร้างอะไรเพิ่มอีกเพราะอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันก็เพียงพอกับการใช้งานแล้ว โดยครั้งแรกที่มาที่วัดดับภัยทางร้านสังเกตเห็นสมาคมโหราศาสตร์เป็นครั้งแรก ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดหม้อคำตวงมีความพร้อมด้านการคมนาคม ปกติจะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลโดยนำไปจอดตามที่ว่างในวัด ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่นับอุปสรรคในการดำเนินชีวิต มีส่วนของวัดที่ไปบ่อยคือห้องน้ำและคิดว่าสามารถไปได้ทุกส่วนของวัด ซึ่งทางสมาคมฯ สามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้ ด้านความงาม วัดหม้อคำตวงมีความเรียบร้อยแต่ไม่สวยงาม และคิดว่าวัดที่งามควรเป็นวัดที่มีพระดี มีเมตตา ทั้งนี้ทางสมาคมฯ สามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สิ่งที่ให้บริการบ่อยคือห้องน้ำและที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นก็ไม่ส่งผลกับชีวิตประจำวัน ซึ่งทางสมาคมฯ สามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้ ด้านภูมิทัศน์ วัดหม้อคำตวงมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่นเฉพาะหน้าวัด และควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญที่วัดควรได้รับการออกแบบก่อนที่จะสร้างวัด อีกทั้งยังสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ปัจจุบันทางวัดอยู่ในสภาพที่ดีแล้ว และถ้าหากพัฒนาสิ่งใดแล้วดีขึ้นก็ควรทำแต่ไม่ยากให้สร้างมากเกินไป ซึ่งทางร้านคิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัดเพราะความสวยงามเจริญหูเจริญตา โดยจะช่วยดูแลทุกอย่างที่สามารถทำได้

4.2.7 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัดชัยมงคล

จำนวน 2 ตัวอย่าง คือ ร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไป โดยใช้คำเรียกแทนร้านค้าของวัดและร้านค้าทั่วไปว่าร้านที่ 1 และร้านที่ 2 ตามลำดับ

การพัฒนาวัดด้านกิจกรรม ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา ร้านที่ 1 ไม่ทราบประวัติของวัดชัยมงคลเพราะไม่ได้สนใจส่วนร้านที่ 2 ทราบเพราะมีการบอกต่อสืบทอดกันมา และคิดว่าประชาชนที่มาวัดชัยมงคลต้องการทำบุญ ปล่อยนก ปล่อยปลา ชื่อของวัดที่เป็นมงคล และเป็นวัดที่อยู่ใกล้ทำน้ำ ซึ่งร้านที่ 1 ไม่สามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดได้แต่ร้านที่ 2 ทำได้ ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ร้านทั้ง 2 แห่งทราบว่าวัดชัยมงคลเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมฯ เนื่องจากชื่อวัดที่เป็นมงคลและประชาชนนิยมมาทำบุญที่วัดแห่งนี้ ซึ่งสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฯ ได้ ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร้านทั้ง 2 แห่งได้เข้าร่วมเป็นบางครั้งและร้านที่ 1 เคยมีส่วนช่วยวัดในการจัดกิจกรรม และมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ การเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนาและการตักบาตรทุกวันพระ โดยมีความเห็นว่าวัดควรใช้วิหารและศาลาเอนกประสงค์เป็นสถานที่จัดกิจกรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมของวัดทำให้ร้านทั้ง 2 แห่งค้าขายดีขึ้น แต่คนที่มาปฏิบัติธรรมจะเสียประโยชน์ และด้านความนิยม ร้านที่ 1 และร้านที่ 2 คิดว่าวัดควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และความเป็นระเบียบของวัด พระภิกษุสงฆ์และสามเณรตามลำดับ ซึ่งร้านที่ 1 สามารถให้บริการให้กับพระภิกษุ สามเณรได้ส่วนร้านที่ 2 สามารถแนะนำสถานที่จอดรถที่เหมาะสมให้กับประชาชนที่มาวัดได้

การพัฒนาวัดด้านกายภาพ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ร้านที่ 1 และร้านที่ 2 คิดว่าวิหาร(อุโบสถ) และพระประธานในวิหารมีความสำคัญกับวัดตามลำดับ ที่ควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิมหรืออาจเปลี่ยนวัสดุตามยุคสมัยแต่ควรอนุรักษ์ของเก่า โดยร้านที่ 1 เห็นว่าปริมาณสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสมแต่ร้านที่ 2 เห็นว่าไม่เหมาะสม ไม่ควรสร้างอะไรอีก เพราะวัดมีพื้นที่จำกัด โดยครั้งแรกที่มาวัดแห่งนี้ร้านทั้ง 2 แห่งมองเห็นพระธาตุเป็นสิ่งแรก ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดชัยมงคลขาดความพร้อมด้านการคมนาคม ปกติร้านที่ 1 จะใช้รถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถบริการในการเดินทางมาที่วัดโดยนำไปจอดในที่จอดของวัดส่วนร้านที่ 2 ใช้รถจักรยานยนต์โดยจอดใกล้กับร้านที่ตนขายของอยู่ ซึ่งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต มีส่วนของวัดที่ร้านที่ 1 ปล่อยคือห้องฉันเพลส่วนร้านที่ 2 ไปที่วิหารบ่อย โดยร้านทั้ง 2 แห่งคิดว่าส่วนของวัดที่ไม่ควรเข้าไปคือ กุฏิ ซึ่งสามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้ ด้านความงาม ร้านที่ 1 คิดว่าวัดชัยมงคลมีความเรียบร้อยสวยงามแต่ร้าน

ที่ 2 คิดว่าสวยงามแต่ไม่เรียบร้อย สิ่งที่ยังงามคือวิหารและกุฏิเจ้าอาวาส และร้านที่ 1 มีแนวคิดที่ว่า วัดที่ยังงามควรเป็นวัดที่มีศิลปวัตถุที่งดงามซึ่งวัดเป็นเช่นนั้นแล้วส่วนร้านที่ 2 คิดว่าวัดที่ยังงามควรงามที่บุคคล เช่น การที่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร อยู่ในศีลธรรมซึ่งทางวัดเป็นเช่นนั้นแล้ว บางส่วน ทั้งนี้ร้านทั้ง 2 แห่งสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สิ่งที่ร้านที่ 1 ใช้บริการบ่อยคือห้องน้ำส่วนร้านที่ 2 ใช้สถานที่ขายของและศาลาบ่อย ทั้งนี้สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดไม่เพียงพอต่อความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นก็ไม่ส่งผลกับชีวิตประจำวัน ซึ่งร้านทั้ง 2 แห่งสามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้ ด้านภูมิทัศน์ ร้านที่ 1 คิดว่าวัดชัยมงคลมีความสวยงาม ร่มรื่นส่วนร้านที่ 2 คิดว่าสวยงามแต่ไม่เป็นระเบียบ ไม่ร่มรื่น และควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์อีก และคิดว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญเพราะทำให้วัดเป็นระเบียบและมีภาพลักษณ์ที่ดี อีกทั้งยังสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ และด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ทางวัดควรจัดการสัญจรให้เป็นระเบียบ เพิ่มห้องน้ำ จัดระเบียบของร้านค้า ปลุกต้นไม้ใหญ่ เพื่อเพิ่มร่มเงา วางท่อระบายน้ำใหม่ และไม่ควรอนุญาตให้รถขนส่งเข้ามาจอดในวัดเป็นเวลานาน ซึ่งร้านที่ 1 และร้านที่ 2 คิดว่าได้ประโยชน์จากการพัฒนาวัดเพราะได้รับความสะดวกสบาย และวัดมีความเจริญขึ้นตามลำดับ โดยร้านที่ 1 สามารถช่วยวัดได้ทุกอย่างแต่ร้านที่ 2 คิดได้แต่ไม่สามารถทำได้ดังใจ

4.3 ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ประสพการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดและเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของวัดแต่ละแห่ง ดังตารางที่ 3.3 โดยจะแสดงผลของการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบทั้ง 9 วัดในแต่ละหมวด ดังนี้ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ประสพการณ์การเยี่ยมชมวัด 3) การพัฒนาปรับปรุงวัดในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคม และการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ และ 4) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นคำแนะนำในการพัฒนาสภาพภาพของวัดแต่ละแห่งตามความเหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ทราบประสพการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลจะเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การสำเร็จการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคล และภูมิำเนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 เพศ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25 และเป็นเพศหญิง 363 คน คิดเป็นร้อยละ 57.05 ซึ่งแต่ละวัดมีนักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน บางวัดก็มีนักท่องเที่ยวเพศชายเดินทางเยี่ยมชมวัดมากกว่าเพศหญิงแต่บางวัดเพศหญิงก็มากกว่าเพศชาย ส่วนวัดที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกันคือ วัดเชียงมั่น

4.3.1.2 อายุ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.25 รองลงมาคืออายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.75 นักท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 31 -40 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.25 นักท่องเที่ยวมีอายุระหว่าง 41 -50 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.0 และนักท่องเที่ยวมีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.25

4.3.1.3 การศึกษา พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาที่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.25 รองลงมาสำเร็จการศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 34.0 นักท่องเที่ยวสำเร็จการศึกษาที่ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.75 นักท่องเที่ยวสำเร็จการศึกษาที่ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.0 นักท่องเที่ยวสำเร็จการศึกษาที่ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.75 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.5

4.3.1.4 อาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.75 ประกอบอาชีพ

รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.5 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 14.25 ประกอบอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 4.5 เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 1.25

4.3.1.5 รายได้ส่วนบุคคล พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท และมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.5 เท่ากัน รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.25 มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.5 มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.5 มีรายได้ระหว่าง 25,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.75 มีรายได้ระหว่าง 35,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.0 มีรายได้ระหว่าง 30,001-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.25 และมีรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.25

4.3.1.6 ภูมิลำเนา พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในเขตภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมา มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29.25 มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 24.75 และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 12.0

4.3.2 ประสพการณ์การเยี่ยมชมวัด

4.3.2.1 วัดอุประสงค์ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 30.98 รองลงมา มีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ 20.49 มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 17.08 มีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมชมศิลปสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 14.13 และมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.25 ส่วนวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ เช่น เป็นส่วนหนึ่งของทัวร์ สนทนาธรรม บนบานสารกล่าว ร่วมกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดฯ และ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.35 0.59 1.3 3.3 และ 1.88 ตามลำดับ

4.3.2.2 ผู้ร่วมเดินทาง พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 33.25 เดินทางมากับคณะที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 8.25 และอื่น ๆ คือเดินทางมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 8.5

4.3.2.3 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ ครอบครัว/ญาติ เพื่อน/แฟน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และ 33.25 ตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจด้วยตนเอง มีคณะที่ทำงานเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.5 4.25 และ 1.25 ตามลำดับ

4.3.2.4 โอกาสในการเยี่ยมชมวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาเยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ 22.25 และอื่น ๆ คือมาเยี่ยมชมวัดในวันที่สะดวก หรือมีเวลาว่าง คิดเป็นร้อยละ 16.75 ส่วนโอกาสอื่น ๆ ในการมาเยี่ยมชมวัด เช่น วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันหยุดประจำปี และวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) คิดเป็นร้อยละ 5.75 4.75 และ 5.25

4.3.2.5 ความถี่ในการเยี่ยมชมวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมา มีความถี่ในการมาวัด 2-6 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 21.75 มีความถี่ในการมาวัด 1-4 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 21.5 มีความถี่ในการมาวัด 1 ครั้ง ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 14.25 มีความถี่ในการมาวัด 7-12 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.5 และ มีความถี่ในการมาวัดมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ซึ่งวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมวัดถี่ที่สุดมากกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ได้แก่ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร และวัดชัยมงคล ส่วนวัดที่มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมวัดน้อยครั้งที่สุดคือ วัดลอยเคราะห์ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดแห่งนี้เป็นครั้งแรก

4.3.2.6 ระยะเวลาที่ใช้ในวัดต่อครั้งโดยเฉลี่ย พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดระหว่างครึ่งชั่วโมง – 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมาใช้เวลาในวัดระหว่าง 1 – 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.25 ใช้เวลาในวัดน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 15.0 และใช้เวลาในวัดมากกว่า 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 13.75 ซึ่งวัดที่นักท่องเที่ยวใช้เวลาในวัดน้อยกว่าครึ่งชั่วโมงมากที่สุดคือ วัดเชียงมั่น คิดเป็นร้อยละ 81.8

4.3.2.7 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยววัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน คิดเป็นร้อยละ 58.7 รองลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 22.5 ค่าอาหาร คิดเป็นร้อยละ 12.65 ค่าซื้อสินค้า คิดเป็นร้อยละ 3.34 และอื่น ๆ คือไม่มีค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 2.81

4.3.2.8 สิ่ง que เลือกทำภายในวัดอันดับที่ 1 2 และ 3 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 2 และ 3 ดังนี้

- วัดเชียงมั่น นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 คือ ไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 100.0 อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน เที่ยวชมภูมิทัศน์ และศึกษาศิลปวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 63.6 27.3 และ 9.1 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม และเที่ยวชมภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 54.5 และ 45.5 ตามลำดับ

- วัดดวงดี นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน และไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 54.5 และ 45.5 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม และเที่ยวชมภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 54.5 27.3 และ 18.2 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน เที่ยวชมภูมิทัศน์ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม และถ่ายรูป คิดเป็นร้อยละ 27.3 27.3 27.3 และ 18.2 ตามลำดับ

- วัดเจติยหลวงวรวิหาร นักท่องเที่ยวจำนวน 96 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ ถ่ายรูป เทียนชมภูมิทัศน์ และเทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 75.0 10.4 9.4 และ 5.2 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน เทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม ไหว้พระ เทียนชมภูมิทัศน์ ถ่ายรูป และศึกษาศิลปวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 51.0 22.9 10.4 10.4 8.4 และ 4.2 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ เทียนชมภูมิทัศน์ ทำบุญทำทาน ถ่ายรูป และไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 32.3 14.6 10.4 และ 4.2 ตามลำดับ

- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร นักท่องเที่ยวจำนวน 148 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ ทำบุญทำทาน เทียนชมภูมิทัศน์ เทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม ปฏิบัติธรรม และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 83.1 4.7 4.7 4.7 2.0 0.7 และ 2.7 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน เทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม ไหว้พระ ถ่ายรูป เทียนชมภูมิทัศน์ ศึกษาศิลปวัฒนธรรม และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 66.2 10.8 9.5 4.7 4.0 2.7 และ 1.4 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ได้แก่ เทียนชมภูมิทัศน์ เทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม ทำบุญทำทาน ถ่ายรูป ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติธรรม ไหว้พระ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 30.4 23.6 14.2 13.5 8.8 2.0 1.4 และ 2.7 ตามลำดับ

- วัดหมื่นเงินกอง นักท่องเที่ยวจำนวน 15 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน และไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ 40.0 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ และทำบุญทำทาน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ 40.0 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ เทียนชมศิลปะสถาปัตยกรรม ถ่ายรูป และเทียนชมภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 40.0 40.0 และ 20.0 ตามลำดับ

- วัดดับภัย นักท่องเที่ยวจำนวน 30 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ และเทียนชมภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 93.3 และ 6.7 ตามลำดับ อันดับที่ 2 คือ ทำบุญทำทาน คิดเป็นร้อยละ 86.7 ส่วนอันดับที่ 3

ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ เทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติธรรม เทียวชมภูมิทัศน์ และถ่ายรูป คิดเป็นร้อยละ 40.0 13.3 13.3 6.7 และ 6.7 ตามลำดับ

- วัดหม้อคำตวง นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ และทำบุญทำทาน คิดเป็นร้อยละ 63.6 และ 36.3 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ ทำบุญทำทาน เทียวชมภูมิทัศน์ และเทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 36.3 27.3 18.2 และ 18.2 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ เทียวชมภูมิทัศน์ ถ่ายรูป และทำบุญทำทาน คิดเป็นร้อยละ 54.5 27.3 และ 18.2 ตามลำดับ

- วัดลอยเคราะห์ นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 คือ ไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 100.0 อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน และเทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 72.7 และ 27.3 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน เทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ถ่ายรูป และปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ 27.3 18.2 18.2 18.2 และ 18.2 ตามลำดับ

- วัดชัยมงคล นักท่องเที่ยวจำนวน 67 คน มีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำภายในวัดเป็นอันดับที่ 1 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ ไหว้พระ ทำบุญทำทาน และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 88.0 6.0 และ 6.0 ตามลำดับ อันดับที่ 2 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ทำบุญทำทาน และไหว้พระ คิดเป็นร้อยละ 82.1 และ 6.0 ตามลำดับ ส่วนอันดับที่ 3 ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ เทียวชมภูมิทัศน์ ทำบุญทำทาน เทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 40.3 6.0 6.0 6.0 และ 6.0 ตามลำดับ

4.3.2.9 ทราบประวัติความเป็นมาของวัดที่เยี่ยมชม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ทราบประวัติความเป็นมาของวัดที่เยี่ยมชมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60.25 ไม่ทราบประวัติความเป็นมาของวัดที่เยี่ยมชมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 21.0 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 18.25 ซึ่งวัดที่นักท่องเที่ยวสามารถทราบประวัติความเป็นมาของทางวัดเพิ่มขึ้นมากที่สุดได้แก่ วัดพระสิงห์วรม

หาวิหาร และวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ส่วนวัดที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถทราบประวัติความเป็นมาของทางวัดเพิ่มขึ้น เป็นจำนวนมากที่สุดคือ วัดหม้อคำตวง

4.3.2.10 ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ประดิษฐานภายในวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 88.25 ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 6.25 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 5.0 ซึ่งวัดที่นักท่องเที่ยวมาวัดแล้วไม่ได้สักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากที่สุดคือวัดชัยมงคล

4.3.2.11 สืบข้อมูลการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 46.25 รองลงมาได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวจากวัดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.75 รับข้อมูลจากเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 9.5 รับข้อมูลจากการท่องเที่ยวจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 8.0 รับข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 7.75 รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 6.5 รับข้อมูลจากโทรทัศน์/วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 5.25 และอื่น ๆ คือนักท่องเที่ยวไม่ได้รับข้อมูลเพียงแต่ได้เดินทางผ่านวัด คิดเป็นร้อยละ 4.5

4.3.2.12 รู้จักกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยว ชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 55.25 ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 39.5 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 5.25

4.3.2.13 ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่รู้จักกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 242 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 35.75 ใช่ คิดเป็นร้อยละ 21.5 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 5.0 ส่วนผู้ที่ไม่ตอบที่มีจำนวนมากนั้นเป็นเพราะนักท่องเที่ยวบางส่วนไม่รู้จักกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จึงไม่เคยได้เข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 37.75

4.3.2.14 ได้เคยไปเยี่ยมชมวัดแห่งใดบ้าง พบว่าพบว่ามีนักท่องเที่ยวชาวไทยที่รู้จักกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 242 คน ส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดดวงดี คิดเป็นร้อยละ 18.77 รองลงมาเป็นวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร คิดเป็นร้อยละ 16.35 วัดหมื่นเงินกอง คิดเป็นร้อยละ 12.37 วัดเชียงมั่น คิดเป็นร้อยละ 9.78 วัดดับภัย คิดเป็นร้อยละ 9.17 วัดหม้อคำตวง คิดเป็นร้อยละ 9.0 วัดลอยเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 8.91 วัดชัยมงคล คิดเป็นร้อยละ 7.0 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร คิดเป็นร้อยละ 6.92 และวัดอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.73

4.3.2.15 ความประทับใจในวัดต่าง ๆ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่รู้จักกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 242 คน ส่วนใหญ่ประทับใจวัดดวงดี คิดเป็นร้อยละ 28.14 รองลงมาเป็นวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร คิดเป็นร้อยละ 21.71 วัดหมื่นเงินกอง คิดเป็นร้อยละ 12.87 วัดเชียงมั่น คิดเป็นร้อยละ 9.43 วัดลอยเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 8.38 วัดดับภัย คิดเป็นร้อยละ 6.14 วัดหม้อคำตวง คิดเป็นร้อยละ 5.69 วัดชัยมงคล คิดเป็นร้อยละ 4.19 และวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร คิดเป็นร้อยละ 3.44

4.3.2.16 สื่อข้อมูลการท่องเที่ยวกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่รู้จักกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 242 คน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 29.0 ส่วนการรับสื่อข้อมูลการท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์/วิทยุ การท่องเที่ยวจังหวัด หนังสือพิมพ์/นิตยสาร อินเทอร์เน็ต วัด เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 10.0 6.75 6.5 3.75 3.0 2.75 และ 0.5 ตามลำดับ

4.3.2.17 เหตุผลในการเลือกเยี่ยมชมวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เลือกเยี่ยมชมวัดเพราะความมีชื่อเสียง คิดเป็นร้อยละ 14.92 รองลงมาเป็นเพราะการเดินทางได้สะดวก คิดเป็นร้อยละ 12.93 เพราะความร่มรื่น คิดเป็นร้อยละ 11.17 เพราะความสงบ คิดเป็นร้อยละ 10.3 เพราะความงดงามทางศิลปกรรม คิดเป็นร้อยละ 8.86 เพราะความงดงามทางสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 8.54 เพราะประวัติความเป็นมา คิดเป็นร้อยละ 8.46 เพราะความศักดิ์สิทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 6.46 เพราะความเป็นระเบียบเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 5.35 เพราะความงดงามทางภูมิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 4.47 เพราะกิจกรรมที่ทางวัดจัด คิดเป็นร้อยละ 2.47

เพราะความมีไมตรีของผู้คน คิดเป็นร้อยละ 2.23 เพราะความแปลก คิดเป็นร้อยละ 0.16 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.67

4.3.2.18 ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดจัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ ตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 50.75 ใช่ คิดเป็นร้อยละ 42.0 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 7.25

4.3.2.19 กิจกรรมที่ชื่นชอบและอยากเข้าร่วม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ ชื่นชอบและอยากเข้าร่วมทำกิจกรรมทำบุญ ตักบาตร คิดเป็นร้อยละ 28.94 รองลงมาคืออยากเข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลของล้านนา คิดเป็นร้อยละ 13.08 ฟังเทศน์ ฟังธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.15 งานวัด คิดเป็นร้อยละ 11.06 ปฏิบัติธรรม คิดเป็นร้อยละ 9.62 เทศกาลของไทย คิดเป็นร้อยละ 9.04 สวดมนต์ คิดเป็นร้อยละ 7.5 การแสดงต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 5.0 การปลูกเสกวัตถุมงคล คิดเป็นร้อยละ 2.98 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.63

4.3.2.20 สถานที่ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรจัดกิจกรรมที่ลานวัด คิดเป็นร้อยละ 49.73 รองลงมาเป็นวิหาร คิดเป็นร้อยละ 24.32 ศาลาเอนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 23.96 และสถานที่อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.0

4.3.2.21 ผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ เห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ทางวัดจัด คิดเป็นร้อยละ 27.42 รองลงมาคือ พระภิกษุสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 19.03 การท่องเที่ยวจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 17.04 อุบาสก/อุบาสิกา คิดเป็นร้อยละ 13.49 สามเณร คิดเป็นร้อยละ 12.98 เด็กวัด คิดเป็นร้อยละ 8.04 และอื่น ๆ คือทุกคนในที่นี้ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 1.99

4.3.2.22 ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ชื่นชอบ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 81.25 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 15.5 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 3.25

4.3.2.23 สิ่งทีทางวัดควรให้ความสำคัญ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าการทำศาสนกิจเป็นสิ่งที่ทางวัดควรให้ความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 19.43 รองลงมาคือการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 17.21 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 14.9 การเทศนา/การสนทนาธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.82 ความร่มรื่นภายในวัด คิดเป็นร้อยละ 11.04 การส่งเสริมการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 9.85 การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สถานที่ คิดเป็นร้อยละ 9.08 รูปแบบอาคารและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 4.79 โหราศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 1.2 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.68

4.3.2.24 ได้ประโยชน์จากการที่วัดได้รับความนิยม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ได้ประโยชน์จากการที่วัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 80.25 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 16.25 และเสียประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 2.25

4.3.3 การพัฒนาปรับปรุงวัด

4.3.3.1 อาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าวิหารมีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 23.67 รองลงมาคือเจดีย์ คิดเป็นร้อยละ 20.93 อุโบสถ คิดเป็นร้อยละ 17.8 ประติมากรรม คิดเป็นร้อยละ 14.87 หอไตร คิดเป็นร้อยละ 10.89 ศาลาเอนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 5.78 กุฏิ คิดเป็นร้อยละ 3.5 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.56 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ส่วนใหญ่เห็นว่าเจดีย์ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์มากกว่าอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ

4.3.3.2 อาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญควรได้รับการบูรณะแบบใด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าอาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญควรบูรณะโดยการใช้วัสดุและการก่อสร้างแบบดั้งเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมาคือการบูรณะให้คงรูปแบบเดิมแต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้ คิดเป็นร้อยละ 24.75 ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 22.0 ก่อสร้างใหม่ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.0

4.3.3.3 ปริมาณอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 77.5 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 15.5 และไม่ใช่ว่า คิดเป็นร้อยละ 5.5 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดเชียงใหม่ทุกคน เห็นว่าปริมาณอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสม

4.3.3.4 สิ่งที่มีมองเห็นได้เป็นอันดับแรก เมื่อมาที่วัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มองเห็นวิหารเป็นสิ่งแรก คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคืออุโบสถ คิดเป็นร้อยละ 16.25 กำแพงวัด คิดเป็นร้อยละ 10.5 และเจดีย์ คิดเป็นร้อยละ 9.75 ส่วนองค์ประกอบอื่นที่เหลือมีนักท่องเที่ยวมองเห็นเป็นส่วนน้อย เช่น ประติมากรรม คิดเป็นร้อยละ 1.75 กุฏิ คิดเป็นร้อยละ 1.25 ศาลาอเนกประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 1.25 ต้นโพธิ์ คิดเป็นร้อยละ 0.75 อาคารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 0.75 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.5 หอไตร คิดเป็นร้อยละ 0.25 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.5 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดวงดี วัดหมื่นเงินกอง และวัดหม้อคำตวง มีสิ่งแรกที่มองเห็นต่างจากวัดอื่น ๆ คือ มองเห็นอุโบสถ/เจดีย์ อุโบสถ และกำแพงวัด ตามลำดับ ซึ่งไม่ใช่วิหารตามค่าเฉลี่ย

4.3.3.5 ทางวัดควรสร้างอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรสร้าง คิดเป็นร้อยละ 43.0 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 38.78 และสร้าง คิดเป็นร้อยละ 8.75

4.3.3.6 ยานพาหนะที่เลือกใช้เดินทางมาที่วัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เดินทางมาวัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 18.0 เดิน คิดเป็นร้อยละ 11.5 รถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 10.25 รถรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 5.75 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.0

4.3.3.7 วัดมีความพร้อมด้านการคมนาคม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 54.0 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 26.75 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 17.75 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดวงดีและวัดหม้อคำตวง ส่วนใหญ่เห็นว่าทางวัดยังขาดความพร้อมในด้านนี้

4.3.3.8 สถานที่จอดยานพาหนะ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่จอดยานพาหนะในที่จอดรถของวัด คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือจอดตามที่ว่างภายในวัด คิดเป็นร้อยละ 17.5 จอดในที่ร่ม คิดเป็นร้อยละ 11.75 จอดภายนอกวัด คิดเป็นร้อยละ 10.5 จอดใกล้สถานที่ที่ต้องการจะไป คิดเป็นร้อยละ 4.0 และอื่น ๆ คือ เดินทางมาที่วัดหรือโดยสารรถรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 1.5 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดเชียงมั่น วัดลอยเคราะห์ ส่วนใหญ่จะจอดยานพาหนะไว้ที่อื่นมากกว่าจอดในที่จอดรถของวัด

4.3.3.9 ทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 62.25 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 25.25 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดหมื่นเงินกองส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้เท่ากับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ทราบ

4.3.3.10 สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัยจากยานพาหนะ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 75.5 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 12.25 และไม่ใช่

คิดเป็นร้อยละ 10.0 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดวัดหมื่นเงินกองทุกคนสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัยจากยานพาหนะ

4.3.3.11 สถานที่ใดภายในวัดที่ไม่ควรเข้าไป พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าเขตสังฆาวาสเป็นสถานที่ที่ไม่ควรเข้าไป คิดเป็นร้อยละ 54.75 รองลงมาคือเขตพุทธาวาส คิดเป็นร้อยละ 37.75 อาคารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 1.75 พื้นที่สาธารณะประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 1.75 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.5

4.3.3.12 สิ่งที่ยากเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวอยากเห็นพระพุทธรูป คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมาคือ ที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 19.75 อาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ 16.5 ต้นโพธิ์ คิดเป็นร้อยละ 6.75 พระภิกษุ/สามเณร คิดเป็นร้อยละ 1.75 สิ่งอื่น ๆ ททท. ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 1.25 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.75

4.3.3.13 วัดแห่งนี้เรียบร้อยสวยงาม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 86.75 ไม่น่าใจ คิดเป็นร้อยละ 6.75 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 5.25 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดหมื่นคำดวงส่วนใหญ่เห็นว่าวัดยังไม่เรียบร้อยสวยงาม

4.3.3.14 ทัศนคติความงามของวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีทัศนคติในด้านบรรยากาศและศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

- ด้านบรรยากาศ เช่น สวยงาม สงบ ร่มรื่น สะอาด เรียบร้อย ร่มเย็น เงียบ ความเป็นระเบียบ ความเป็นธรรมชาติ

- ด้านศิลปะสถาปัตยกรรม เช่น สถาปัตยกรรมสวยงาม ประติมากรรมสวยงาม อนุรักษ์ความเป็นล้านนา สิ่งก่อสร้างที่เก่าแก่ มีเอกลักษณ์ รักษาสิ่งก่อสร้างไม่ให้เปลี่ยนแปลง

4.3.3.15 สิ่งที่มีความงดงามภายในวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่ากลุ่มของสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม พระพุทธรูป และภูมิทัศน์ เป็นสิ่งที่งดงาม ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

- กลุ่มสถาปัตยกรรม เช่น อุโบสถ วิหาร เจดีย์
- กลุ่มศิลปกรรม เช่น จิตรกรรมฝาผนัง ประติมากรรม
- กลุ่มพระพุทธรูป เช่น พระพุทธรูปในวิหาร
- กลุ่มภูมิทัศน์ เช่น ภูมิทัศน์ ความร่มรื่น ลานทราย

4.3.3.16 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการเมื่อมาเยี่ยมชมวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ต้องการที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 21.58 รองลงมาคือห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.75 สถานที่พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 13.75 จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ที่ทิ้งขยะ คิดเป็นร้อยละ 7.08 สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด คิดเป็นร้อยละ 6.58 ป้าย แผนที่ ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.58 ทางเท้า คิดเป็นร้อยละ 5.92 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 5.33 ร้านค้า/ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 3.33 ไฟฟ้า/แสงสว่าง คิดเป็นร้อยละ 2.92 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.67

4.3.3.17 สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดเพียงพอต่อความต้องการ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 71.0 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 18.0 และไม่ใช้ คิดเป็นร้อยละ 11.0

4.3.3.18 จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 65.75 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 17.75 และไม่ใช้ คิดเป็นร้อยละ 16.5

4.3.3.19 ทางวัดมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 82.0 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 11.75 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดหม้อคำตวงส่วนใหญ่เห็นว่าภูมิทัศน์ของวัดยังไม่สวยงาม ส่วนนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดงดีทั้งหมดเห็นว่าภูมิทัศน์ของวัดมีความสวยงาม

4.3.3.20 การจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญต่อวัด พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 97.0 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 2.25 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 0.75

4.3.3.21 ซอบวัดที่มีความร่มรื่น พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 96.75 ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.25 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 1.0

4.3.3.22 ทางวัดควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 67.5 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.3.3.23 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ดังนี้

- วัดเชียงมั่น ควรปรับปรุงด้านความสะอาดของวัด
- วัดดงดี ได้แก่ การจัดตำแหน่งสิ่งก่อสร้างและปรับปรุงสถาปัตยกรรมให้มีความเหมาะสม รวมถึงการลดความหนาแน่นของอาคาร
- วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ควรบูรณะเจดีย์
- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ได้แก่ ควรตกแต่งเจดีย์ให้สวยงาม และอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม
- วัดหมื่นเงินกอง ได้แก่ ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ ไม่ก่อสร้างอาคารใหญ่บดบังทัศนียภาพ และปรับปรุงอุโบสถ วิหาร ให้อยู่ในสภาพดี

- วัดดัดบักย์ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1) การปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น ทาสีผนังที่ลอกกล่อน ปรับปรุงอุโบสถ แก้ไขความคับแคบของวัด ปรับปรุงให้สวยงาม ปรับปรุงโรงเรียน หอไตร ชุมชานน้ำ รวมถึงการทำวัดให้ใหม่และสะอาด

2) การอนุรักษ์ เช่น อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ล้านนา

- วัดหม้อคำตวง ได้แก่ การจัดตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม ปรับปรุงให้ดีขึ้น รักษาความเป็นระเบียบ และปรับรูปแบบของอาคารให้มีความเหมาะสม

- วัดลอยเคราะห์ ได้แก่ ทาสีผนังที่ลอกกล่อน และไม่แนะนำให้สร้างอาคารเพิ่ม

4.3.3.24 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านการคมนาคมและการสัญจร ดังนี้

- วัดเชียงมั่น ควรตั้งช่องจอดรถเพิ่ม
- วัดดวงดี ควรจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
- วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ได้แก่ ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ เพิ่มทางเท้า และปรับปรุงพื้นถนน

- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1) การจัดระเบียบจราจร เช่น ควรทำเครื่องหมายจราจรหรือป้าย และจัดระเบียบจราจร

2) ปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ควรขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถ และทำที่จอดรถในร่ม

- วัดหมื่นเงินกอง ควรทำป้ายทางเข้าวัดให้มีขนาดใหญ่ขึ้น
- วัดดัดบักย์ ได้แก่ ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ ทำป้ายบอกทางเข้าวัด รวมถึงขยายทางเข้าวัดให้กว้างขึ้น

- วัดหม้อคำตวง ได้แก่ ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น และควรตั้งช่องจอดรถเพิ่ม
- วัดลอยเคราะห์ ได้แก่ ควรทำป้ายแสดงที่จอดรถ ปรับปรุงทางเข้าออกของวัด และไม่แนะนำให้สร้างถนนเพิ่ม

- วัดชัยมงคล ได้แก่ ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ เพิ่มจำนวนที่จอดรถ และเพิ่มทางเท้า

4.3.3.25 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านความงาม พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านความงาม ดังนี้

- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร ควรบูรณะโบราณสถานให้สวยงามและคงความเก่าแก่ของศิลปสถาปัตยกรรม

- วัดดัมภักดิ์ ได้แก่ ควรปรับปรุงอุโบสถและเจดีย์ให้สวยงาม
- วัดหม้อคำตวง ได้แก่ ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น และเพิ่มความเป็นระเบียบของวัด

4.3.3.26 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ดังนี้

- วัดเชียงมั่น ได้แก่ ควรรักษาความสะอาด และเพิ่มจำนวนที่นั่งพัก
- วัดดวงดี ควรรักษาความสะอาดของห้องน้ำ
- วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จำนวนของห้องน้ำ ร้านค้า ศาลา ถังขยะ และที่จอดรถ รวมถึงทำทางเดินในร่ม

2) ปรับปรุงให้ดีขึ้นในส่วนของ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และร้านค้า

- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จำนวนของที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ

2) ปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยการจัดระเบียบร้านค้าและร้านอาหาร

- วัดหมื่นเงินกอง แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จำนวนของที่จอดรถ และถังขยะ

2) ปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น ห้องน้ำ

- วัดดัดบักย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 1) ปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น ห้องน้ำ ร้านค้า และจุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน
 - 2) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เพิ่มศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- วัดหม้อคำตวง ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น
- วัดลอยเคราะห์ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 1) ปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับร้านค้า
 - 2) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จุดบริการนักท่องเที่ยว และแนะนำว่าไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
- วัดชัยมงคล แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 1) การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จำนวนของสถานที่พักผ่อน
 - 2) ปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น ห้องน้ำ และจัดระเบียบร้านค้า

4.3.3.27 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านภูมิทัศน์ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่จำนวน 400 คน มีคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านภูมิทัศน์ ดังนี้

- วัดเชียงมั่น ได้แก่ ควรบำรุงรักษาต้นไม้ ตัดหญ้าให้เรียบร้อย และจัดภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ
- วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร และวัดหมื่นเงินกอง มีคำแนะนำเหมือนกัน ได้แก่ ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพิ่มความร่มรื่น และรักษาความสะอาด
- วัดดัดบักย ได้แก่ ปลูกต้นไม้เพิ่ม และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม
- วัดหม้อคำตวง ได้แก่ ควรจัดต้นไม้และภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น รักษาความสะอาด และควรปลูกต้นไม้เพิ่ม
- วัดชัยมงคล ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม

4.3.3.28 คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดด้านอื่น ๆ จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่จำนวน 400 คน ไม่มีคำแนะนำในส่วนนี้

4.3.3.29 สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 87.25 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 10.25 และไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.25

4.3.3.30 ถ้าวัดมีความเรียบร้อยสวยงามแล้ว จะส่งผลให้ท่านเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 94.75 ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.25 และไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 1.75

4.3.3.31 การพัฒนาปรับปรุงวัด ทางวัดควรได้รับความร่วมมือจากใคร พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด คิดเป็นร้อยละ 23.59 รองลงมาคือพระภิกษุสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 18.47 การท่องเที่ยวจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 17.82 สามเณร คิดเป็นร้อยละ 13.71 อุบาสก/อุบาสิกา คิดเป็นร้อยละ 12.77 เด็กวัด คิดเป็นร้อยละ 11.76 และอื่น ๆ คือทุกคนในที่นี้ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 1.88

4.3.3.32 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ โดยสามารถแบ่งเป็น 9 วัดได้ดังนี้

- วัดเชียงมั่น นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ส่วนในด้านอื่นอีกหนึ่งด้าน คือ ภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

- วัดดวงดี นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง ความงาม

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านการคมนาคมและการสัญจร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

- วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร นักท่องเที่ยวจำนวน 96 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านความงาม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

- วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร นักท่องเที่ยวจำนวน 148 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์

- วัดหมื่นเงินกอง นักท่องเที่ยวจำนวน 15 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

- วัดดัมภักดิ์ นักท่องเที่ยวจำนวน 30 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

- วัดหม้อคำตวง นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์

- วัดลอยเคราะห์ นักท่องเที่ยวจำนวน 11 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง ความงาม และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านอื่นอีก 2 ด้าน คือ การคมนาคมและการสัญจร และสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

- วัดชัยมงคล นักท่องเที่ยวจำนวน 67 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง ความงาม

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนในด้านการคมนาคมและการสัญจร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

4.4 ผลของคำถามการวิจัยข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด

ผลการศึกษาสำหรับตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 4 จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบผลของการศึกษาจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 ได้แก่ 1) กรอบศักยภาพและคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของผู้บริหารวัด 2) คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดและผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับในส่วนของผู้ที่พึ่งพิงวัด และ 3) คำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทย และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดมีความเห็นที่แตกต่างกันในบางปัจจัย เพราะแต่ละฝ่ายมีการรับรู้รายละเอียดและศักยภาพของวัดจากบริเวณที่ต่างกัน แต่ก็สามารถนำข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกันเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งได้ ดังตารางที่ 4.3

1) วัดเชียงมั่น มีศักยภาพด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา และพระพุทธรูปคู่บ้าน คู่เมืองของจังหวัดเชียงใหม่ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

2) วัดดวงดี มีศักยภาพด้านศิลปสถาปัตยกรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และพระดวงดีที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง และด้านการคมนาคมและการสัญจร ตามลำดับ

3) วัดเจ็ดยอดหลวงวรวิหาร มีศักยภาพด้านศิลปสถาปัตยกรรม และความครบครันของวัดในด้านต่าง ๆ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

4) วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร มีศักยภาพด้านความสวยงามของสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูปที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัย

ทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

5) วัดหมื่นเงินกอง มีศักยภาพด้านวัฒนธรรมการไหว้พระธาตุ 12 ราศี โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

6) วัดดับภัย มีศักยภาพด้านประวัติความเป็นมา และพระพุทธรูปดับภัยที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านภูมิทัศน์ และด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตามลำดับ

7) วัดหม้อคำตวง มีพระทันใจที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตามลำดับ

8) วัดลอยเคราะห์ มีศักยภาพด้านการเป็นสถานที่เรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนา โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

9) วัดชัยมงคล มีศักยภาพด้านสถานที่ตั้งที่ติดริมแม่น้ำปิง มีท่าเรือบริการสำหรับการท่องเที่ยว และเป็นสถานที่ที่ประชาชนนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบของปัจจัยต่าง ๆ แบ่งเป็นวัด

ชื่อวัด	เอกลักษณ์	รูปแบบสถาปัตยกรรม		สิ่งที่ควรปรับปรุง
		อาคารทั่วไป	อาคารทางศาสนา	
1)วัดเขียงมัน	1) เป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระเสด็จคณิน (พระแก้วขาว) และพระศิลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ หลังคาทรงจั่ว	สถาปัตยกรรมล้านนา เจดีย์ทรงปราสาท	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม 4) ด้านอื่น ๆ ควรรักษาความสะอาดของอาคาร สิ่งก่อสร้าง และสิ่ง อำนวยความสะดวก
2)วัดดวงดี	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดวงดี 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล 3) สถาปัตยกรรมร่วมสมัย 4) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม	มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ หลากหลาย	สถาปัตยกรรมร่วมสมัย	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่น ของอาคารภายในวัด 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรเพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ รวมถึงจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
3)วัดเจดีย์หลวงฯ	1) พระธาตุมีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศในสมัย โบราณ 2) เป็นพระอารามหลวง 3) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม 4) เป็นวัดที่มีครบทุกอย่าง เช่น ความงามทาง ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และความศักดิ์สิทธิ์	มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ หลากหลาย ประดับด้วย องค์ประกอบของล้านนา	สถาปัตยกรรมล้านนา และสถาปัตยกรรมล้านนา ประยุกต์ เจดีย์ทรง ปราสาทแบบสุโขทัย	1) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ โดยเฉพาะวันที่วัดจัดงาน 2) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรบูรณะพระธาตุ 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ เพิ่ม ทางเท้า และปรับปรุงพื้นถนน และ 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ชื่อวัด	เอกลักษณ์	รูปแบบสถาปัตยกรรม		สิ่งที่ควรปรับปรุง
		อาคารทั่วไป	อาคารทางศาสนา	
4)วัดพระสิงห์	1) เป็นพระอารามหลวง 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระพุทธสิหิงค์ 3) พระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง 4) จิตรกรรมฝาผนังของวิหารลายคำที่เก่าแก่	มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย	สถาปัตยกรรมล้านนาและสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม 2) ด้านภูมิทัศน์ ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ และจัดสวนหย่อม เพื่อเพิ่มความร่มรื่น 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรจัดระเบียบจราจร ทำเครื่องหมายจราจรหรือป้าย และปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ควรขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถ และทำที่จอดรถในร่ม 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนถังขยะที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ และควรมีการจัดระเบียบร้านค้าและร้านอาหาร
5)วัดหมื่นเงินกอง	1) พระธาตุ 12 ราศี 2) มีศิลปกรรมที่งดงาม 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	สถาปัตยกรรมสมัยใหม่หลังคาทรงจั่ว และปั้นหย่า	สถาปัตยกรรมล้านนาและสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์ เจดีย์ทรงปราสาท	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพดี 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนของที่จอดรถ ถังขยะ และควรปรับปรุงห้องน้ำให้ดีขึ้น 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรรักษาความสะอาด และเพิ่ม ความร่มรื่นโดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ จัดสวนหย่อม และปลูกไม้ประดับเพิ่ม

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ชื่อวัด	เอกลักษณ์	รูปแบบสถาปัตยกรรม		สิ่งที่ควรปรับปรุง
		อาคารทั่วไป	อาคารทางศาสนา	
6) วัดดับภัย	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดับภัย ที่ประชาชนเชื่อว่าสามารถดับภัยอันตรายได้ 2) บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ และนำไปใช้ในพิธีพุทธาภิเษก 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ หลังคาทรงจั่ว และปั้นหยาบแบบภาคกลาง	สถาปัตยกรรมล้านนา และสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์+ศิลปะแบบภาคกลาง	1) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงที่จอดรถให้เป็นระเบียบด้วยวิธีการตีช่องจอด รวมถึงทำป้ายบอกทางเข้าวัด รวมถึงขยายทางเข้าวัดให้กว้างขึ้น 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรติดตั้งห้องน้ำในตำแหน่งที่ใกล้ขึ้น ปรับปรุงร้านค้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และสถานที่ทิ้งขยะ 3) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรหาสีผนังที่ลอกล่อน ปรับปรุงโบสถ์ แก้ไขความคับแคบของวัด ปรับปรุงโรงเรียน หอไตร ชุมชาน้ำ รวมถึงการทำวัดให้ใหม่และสะอาด อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และเอกลักษณ์ล้านนาให้คงอยู่
7) วัดหม้อคำตวง	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระทันใจ 2) กำแพงวัดมีความสวยงาม 3) เป็นที่ตั้งของสมาคมโหราศาสตร์	สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ หลังคาทรงจั่ว และเพิงหมาแหงน	สถาปัตยกรรมล้านนา และสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้ บำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ และรักษาความสะอาด 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงจากรถภายในวัด จัดสรรทางเดิน และควรตีช่องจอดรถเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรบำรุงรักษา สิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี และควรเพิ่มจำนวนของห้องน้ำ 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม ควรจัดตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม รักษาความเป็นระเบียบ และปรับรูปแบบของอาคารให้เหมาะสม

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ชื่อวัด	เอกลักษณ์	รูปแบบสถาปัตยกรรม		สิ่งที่ควรปรับปรุง
		อาคารทั่วไป	อาคารทางศาสนา	
8) วัดลอยเคราะห์	1) โรงเรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนา 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล	สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ หลังคาทรงจั่ว และปั้นหย่า ทั้งแบบภาคกลางและ แบบภาคเหนือ	สถาปัตยกรรมล้านนา ประยุกต์	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรควรทาสีผนังที่ลอกหล่อน และไม่แนะนำ ให้สร้างอาคารเพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรทำป้ายแสดงที่จอดรถ ปรับปรุง ทางเข้าออกของวัด และไม่แนะนำให้สร้างถนนเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรปรับปรุงร้านค้า ควรมี จุดบริการนักท่องเที่ยว และไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม
9) วัดชัยมงคล	1) สถานที่ตั้งของวัดอยู่ติดริมแม่น้ำปิง 2) เป็นวัดที่วัดนอกรับวัดสวนดอก จ.เชียงใหม่ 3) ประชาชนนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ หลากหลาย	สถาปัตยกรรมล้านนา เจดีย์แบบมอญ	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรจัดการสัญจรให้เป็นระเบียบ ควรเพิ่มจำนวนที่จอดรถ และเพิ่มทางเท้า 3) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรจัดระเบียบของร้านค้า และวางท่อ ระบายน้ำใหม่ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนของ สถานที่พักผ่อน และปรับปรุงห้องน้ำและร้านค้า

โดยจะแสดงผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบของปัจจัยต่าง ๆ แบ่งเป็นวัด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 วัดเชียงมั่น

วัดเชียงมั่นเป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ประดิษฐานพระคูบ้านคูเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ พระเสด็จคณิน (พระแก้วขาว) และพระศิลา ที่ประชาชนเลื่อมใสศรัทธาและนิยมมากราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคล โดยมีสิ่งที่น่าสนใจที่ควรเลือกทำในวัดเชียงมั่น ดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เพียบชมศิลปสถาปัตยกรรม และวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด และพระพุทธรูปกับอาคารทางศาสนาก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเชียงมั่นได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหารและพระธาตุ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม เพราะ วัดมีพื้นที่จำกัด และมีอาคารเพียงพอกับการใช้งานแล้ว

2) การคมนาคมและการสัญจร ควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับทัศนียภาพ และสถาปัตยกรรม ได้แก่ วิหารอุโบสถ และพระธาตุ เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- ปรับปรุงความสะอาดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่นั่งพัก ที่จอดรถ ป้ายแผนที่ต่าง ๆ

และจุดทิ้งขยะ

5) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่ให้ร่มเงา
- บำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ

ซึ่งถ้าวัดเชียงมั่นได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดเชียงมั่นสามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้ 2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ 3) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับทางวัด 4) บริหารการจราจร 5) ทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม 6) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 7) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ

เรียบร้อย และ 8) อื่น ๆ เช่น รดน้ำต้นไม้ กวาดขยะ โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.1.1 วัดเชิงม่น : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่าวัดเชิงม่นเป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ประดิษฐานของพระเสด็จมณี (พระแก้วขาว) พระศิลา พระคู่บ้านคูเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ที่ประชาชนเลื่อมใสศรัทธา และนักท่องเที่ยวที่มาวัดเชิงม่นทุกคนก็ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดเชิงม่นเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจังหวัด และอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.1.2 วัดเชิงม่น : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่าผู้บริหารวัดและผู้ที่ฟังฟังวัดทราบว่าวัดเชิงม่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะวัดเชิงม่นเป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีนามเป็นมงคล เป็นที่ประดิษฐานของพระเสด็จมณี พระศิลา พระประจำของพญาเม็งราย และพระประจำเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากวัดเชิงม่นแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดเชิงม่นเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาจากวัดดวงดีและวัดลอยเคราะห์ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ การท่องเที่ยวจังหวัด และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.1.3 วัดเชิงม่น : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดเชิงม่นมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวเคยเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังเทศน์ ฟังธรรม สวดมนต์ เทศกาลของไทย เทศกาลของล้านนา และงานวัด ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารใหญ่และลานด้านหน้าของวิหารใหญ่เป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความเหมาะสม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ

วัดควร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น ส่วนผู้ที่พึ่งพึ่งพิงวัดก็สามารถช่วยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาร่วมกับทางวัดได้

4.4.1.4 วัดเชิงม้น : ด้านความนิยม พบว่า วัดเชิงม้นควรให้ความสำคัญกับประวัตติความเป็นมาของวัด พระพุทธรูปประจำวัด ความศักดิ์สิทธิ์ ความร่มรื่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การทำศาสนกิจ และการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อเยี่ยมชมศิลปสถาปัตยกรรม รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อไหว้พระ 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รองลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รองลงมาคือตัดสินใจด้วยตนเอง 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รองลงมาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดประจำปี 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก รองลงมาที่มีความถี่ในการมาวัด 1 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รองลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดเชิงม้น เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ ซึ่งถ้าวัดเชิงม้นได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์ ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถช่วยรดน้ำต้นไม้ กวาดขยะบริเวณหน้าร้านของตน และช่วยทางวัดจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้

4.4.1.5 วัดเชิงม้น : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดเชิงม้นมีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหารและพระธาตุ ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่ผู้ที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้บริหารวัดกับผู้ที่พึ่งพิงวัดเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม ส่วนนักท่องเที่ยวเห็นว่าควรบูรณะโดยการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดได้มีการก่อสร้างศาลารับรองและเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในบริเวณวัด ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดกับนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่มเพราะวัดมีพื้นที่จำกัด นอกจากนี้อาคารที่มีอยู่ในวัดก็เพียงพอกับการใช้งาน

4.4.1.6 วัดเชิงม้น : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า วัดเชิงม้นขาดความพร้อมในด้านการคมนาคม อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้แต่ไม่ให้จอดบริเวณพระธาตุ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และรองลงมาคือรถจักรยานยนต์ และส่วนใหญ่ทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ แต่ก็มีส่วนที่จอดในบริเวณอื่น นอกจากนี้ทางวัดได้มีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะแล้ว อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกปลอดภัย อีกทั้งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่นับอุปสรรคกับผู้ที่พักพิงวัด และทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด แต่ผู้ที่พักพิงวัดและนักท่องเที่ยวเห็นตรงกันว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส ทั้งนี้ผู้ที่พักพิงวัดสามารถช่วยบริหารจัดการจราจรภายในวัดได้

4.4.1.7 วัดเชิงม้น : ด้านความงาม พบว่า วัดเชิงม้นเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะทัศนียภาพ และความงามทางสถาปัตยกรรม เช่น อุโบสถ วิหาร และพระธาตุ โดยพระพุทธรูป และรองลงมาคืออาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดี เช่น ความเป็นวัดที่สะอาด มีระเบียบ ร่มรื่น โปร่งสบาย เย็นสบาย และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่พักพิงวัดสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.1.8 วัดเชิงม้น : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดเชิงม้นได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่นั่งพัก และทางเท้า แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ สถานที่พักผ่อน ที่จอดรถ ป้ายแผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด และที่ทิ้งขยะ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย และผู้ที่พักพิงวัดก็สามารถดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.1.9 วัดเชิงม้น : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัจฉัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดเชิงม้นเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ส่วนอีกหนึ่งด้าน คือ ภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ใน

ระดับปานกลาง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเชียงมั่นได้ ดังนี้

- 1) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ
- 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ
- 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

วัดควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม นอกจากนี้ก็ควรรักษาความสะอาดของอาคารและสิ่งก่อสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น ประชาชนมีที่พัก มีจิตใจแจ่มใส และมีสุขภาพจิตที่ดี และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดเชียงมั่นอีก ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยผู้ที่พึงพิงวัดสามารถเป็นหูเป็นตาและช่วยเหลือ ทางวัดเท่าที่สามารถทำได้ และนักท่องเที่ยวทุกคนก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.1.10 วัดเชียงมั่น : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดเชียงมั่นมีการ จัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดดูสวยงามร่มรื่น เป็นระเบียบ รู้สึกเย็นสบาย และสะอาดตา เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดมีอากาศที่ดี คนที่มาวัดก็จะมีจิตใจดี ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนใหญ่ชอบความร่มรื่น และผู้ที่พึงพิงวัดก็เห็นว่าวัดเชียงมั่นเป็นเช่นนั้นแล้ว แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม โดยผู้ที่พึงพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.2 วัดดวงดี

วัดดวงดีมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะศิลปสถาปัตยกรรม เช่น วิหาร อุโบสถ กุฏิเจ้าอาวาส และภูมิทัศน์ อีกทั้งประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระดวงดี และนิยมมากราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคล โดยมีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำในวัดดวงดีดังนี้ 1) ทำบุญทำทาน 2) ไหว้พระ และ 3) เทียวชมภูมิทัศน์ ศิลปสถาปัตยกรรม และถ่ายรูป และพระธาตุก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูป อาคารทางศาสนา และที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบัณฑิตโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดดวงดีได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหารและอุโบสถ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม เพราะ วัดมีพื้นที่จำกัด
- ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคาร

2) การคมนาคมและการสัญจร ควรเพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับสถาปัตยกรรมทางศาสนา และทัศนียภาพ

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ป้าย แผนที่ต่าง ๆ และที่ทิ้งขยะ

5) ภูมิทัศน์ ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์

ซึ่งถ้าวัดดวงดีได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพึงวัดดวงดีสามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้ 2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ 3) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาพร้อมกับทางวัด 4) บริหารการจราจร 5) ทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม 6) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 7) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 8) อื่น ๆ เช่น ทำความสะอาด ขนย้ายสิ่งของ และทำซุ้มประจำปี โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.2.1 วัดดวงดี : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่าวัดดวงดีไม่ได้มีความโดดเด่นด้านประวัติความเป็นมา ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระดวงดีพระพุทธรูปประจำวัด และได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้แล้วทุกคน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไม่ทราบประวัติความเป็นมาของวัดดวงดีเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้วเช่นเดียวกับผู้ที่พึงพึงวัด โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ และเอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอันไม่สอดคล้องกับการประชาสัมพันธ์ของทางวัด ทั้งนี้ผู้ที่พึงพึงวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.2.2 วัดดวงดี : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัดและผู้ที่พึงพึงวัดทราบว่าวัดดวงดีเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียงและความศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนี้วัดดวงดีแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดดวง

ดีมากเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จากโทรทัศน์/วิทยุ เพื่อน/ญาติ และการท่องเที่ยวจังหวัด ทั้งนี้ผู้ที่พึงพึงวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.2.3 วัดดวงดี : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดดวงดีมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่พึงพึงวัดได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำ แต่นักท่องเที่ยวไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม ปฏิบัติธรรม งานวัด และงานแสดงต่าง ๆ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ที่พึงพึงวัดเห็นว่ามีเหมาะสมแต่ไม่เพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงเห็นว่าทางวัดควรใช้ลานวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรมแทนวิหาร ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น ส่วนผู้ที่พึงพึงวัดก็สามารถช่วยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาร่วมกับทางวัดได้

4.4.2.4 วัดดวงดี : ด้านความนิยม พบว่า วัดดวงดีควรให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การป้องกันการโจรกรรมทรัพย์สิน การทำศาสนกิจ รูปแบบอาคารและสถานที่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สถานที่ การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม การเทศนา/การสนทนาธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว และความร่มรื่น และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ รองลงมาเดินทางมากับเพื่อน/แฟน 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ ครอบครัว/ญาติ รองลงมาเดินทางมากับเพื่อน/แฟน 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดนักขัตฤกษ์ วันสำคัญทางศาสนา รองลงมาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความถี่ในการมาวัด 1 ครั้งต่อปี รองลงมามีความถี่ในการมาวัด 2 – 6 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง และน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รองลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำ ในวัดดวงดี เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ไหว้พระ และอันดับ ที่ 3 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน เทียนธูปเทียน และเที่ยวชมศิลปะสถาปัตยกรรม

ซึ่งถ้าวัดดวงดีได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์ ยกเว้นผู้ที่พึ่งพิงวัดที่เห็นว่าวัดกับเมืองต่างหากที่ได้ประโยชน์ ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถช่วยทำความสะอาด ขนย้ายสิ่งของ และทำซุ้มประจำปีให้กับวัดได้

4.4.2.5 วัดดวงดี : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดดวงดีมีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหารและอุโบสถ ซึ่งพระธาตุก็เป็นสิ่งแรกที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม และสามารถใส่วัสดุใหม่แทนวัสดุเดิมได้ ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนสร้างศาลาสำหรับบำเพ็ญบุญและเป็นกุฏิของภิกษุสงฆ์แทนศาลาเอนกประสงค์หลังเดิม ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดกับนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม เพราะวัดมีพื้นที่ไม่เพียงพอ

4.4.2.6 วัดดวงดี : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า วัดดวงดีขาดความพร้อมในด้านการคมนาคม อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่ให้จอดหน้าพระธาตุบริเวณทางเข้าข้างของวิหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวทุกคนเดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลและส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ ทำให้มีบางส่วนที่จอดในบริเวณอื่นบ้าง นอกจากนี้ทางวัดได้มีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัย อีกทั้งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่น่าเป็นอุปสรรคกับผู้พึ่งพิงวัด และทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นด้านในอุโบสถ ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวเห็นตรงกันว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถช่วยบริหารจัดการจราจรภายในวัดได้

4.4.2.7 วัดดวงดี : ด้านความงาม พบว่า วัดดวงดีเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม เช่น วิหาร อุโบสถ กุฏิเจ้าอาวาส และภูมิทัศน์ โดยพระพุทธรูป รองลงมาคืออาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา และที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีบรรยากาศและมีศิลปะสถาปัตยกรรม ได้แก่ ศิลปะที่อ่อนช้อยและความเก่าแก่ และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.2.8 วัดดวงดี : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดดวงดีได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และ ที่นั่งพัก แต่ก็ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ป้าย แผนที่ต่าง ๆ และที่ทิ้งขยะ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนใหญ่เห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับวัด แต่ไม่ส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัดของนักท่องเที่ยว และผู้ที่พึ่งพิงวัดก็สามารถช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.2.9 วัดดวงดี : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดดวงดีเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนอีกหนึ่งด้าน คือ ความงาม นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดดวงดีได้ ดังนี้

- 1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด
- 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรเพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ รวมถึงจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการบำเพ็ญบุญหรือทำกิจกรรมทางศาสนา และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดดวงดีอีก ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดรวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนก็ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถเป็นหูเป็นตาและช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้ และนักท่องเที่ยวทุกคนก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.2.10 วัดดวงดี : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดดวงดีมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่า การจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดดูร่มรื่น สะอาด เย็นสบาย และเป็นระเบียบ เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดมีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การทำสมาธิ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนชอบความร่มรื่น และผู้ที่พึ่งพิงวัดก็เห็นว่าวัดดวงดีเป็นเช่นนั้นแล้ว แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนใหญ่เห็นว่าวัดดวงดีควรได้รับการออกแบบ ภูมิทัศน์เพิ่มเติม ยกเว้นความเห็นของผู้ที่พึ่งพิงวัด โดยผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.3 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร

วัดเจดีย์หลวงฯเป็นพระอารามหลวงที่มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน มีธาตุที่สูงใหญ่ที่สุดของประเทศในสมัยโบราณ อีกทั้งมีความงดงามทางสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นสถานที่เปิดสำหรับการเข้ามาทัศนศึกษา และปฏิบัติธรรม ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และสัญลักษณ์ทางศาสนา โดยมีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำในวัดเจดีย์หลวงฯดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เทียวชมภูมิทัศน์ และวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูป ที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และอาคารทางศาสนาก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวมซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเจดีย์หลวงฯได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- พระธาตุและวิหาร มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม เพราะ วัดมีพื้นที่จำกัด มีปริมาณของสิ่งก่อสร้าง

มากเกินไป และอาคารที่มีอยู่ก็เพียงพอกับการใช้งานแล้ว

- ควรบูรณะพระธาตุให้อยู่ในสภาพดี

2) การคมนาคมและการสัญจร

- ไม่ควรอนุญาตให้ยานพาหนะเข้ามาจอดบริเวณโบราณสถาน
- ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ และพื้นถนน
- เพิ่มทางเท้า

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับสถาปัตยกรรม ได้แก่ พระธาตุหลวง วิหาร และภูมิทัศน์ เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่จอดรถ ห้องน้ำ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และที่ทิ้งขยะ

5) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่ให้ร่มเงา
- ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น

ซึ่งถ้าวัดเจดีย์หลวงฯได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดเจดีย์หลวงฯในพื้นที่ของมหามงกุฎราชวิทยาลัยส่วนใหญ่จะไม่สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ผู้ที่พึงพิงวัดเจดีย์หลวงฯโดยตรงสามารถช่วยได้ดังนี้ 1) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัด

เมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ 2) บริหารการจราจร 3) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 7) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 8) อื่น ๆ เช่น ดูแลและทำความสะอาดลานวัด โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.3.1 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่าวัดเจดีย์หลวงฯ เป็นพระอารามหลวงที่มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน และมีพระธาตุที่สูงใหญ่ที่สุดในสมัยโบราณ ประชาชนที่มาที่วัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และสัญลักษณ์ทางศาสนา เช่น พระธาตุ พระพุทธรูป ฯลฯ และนักท่องเที่ยวที่มาวัดเจดีย์หลวงฯ ทุกคนก็ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดเจดีย์หลวงฯ เพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์วิทยุ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร จากทางวัด การท่องเที่ยวจังหวัด และเอกสารแนะนำการท่องเที่ยว แต่เนื่องจากผู้ที่พึ่งพึ่งวัดไม่ทราบประวัติของทางวัด จึงไม่สามารถประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.3.2 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่าผู้บริหารวัดและผู้ที่พักพึ่งพึ่งวัดทราบว่าวัดเจดีย์หลวงฯเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะวัดเจดีย์หลวงฯเป็นวัดที่มีครบทุกอย่าง ทั้งความงดงามทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และความศักดิ์สิทธิ์ นอกจากวัดเจดีย์หลวงฯแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมฯเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดเจดีย์หลวงฯเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาจากวัดดวงดี ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ จากเพื่อน/ญาติ โทรศัพท์วิทยุ เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจังหวัด และอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพึ่งวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.3.3 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่าวัดเจดีย์หลวงฯมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่พึ่งพึ่งวัดและนักท่องเที่ยวเคยเข้าร่วมโดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร เทศกาลของล้านนา งานวัด ฟังเทศน์ฟังธรรม

ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ เทศกาลของไทย และการปลุกเสกวัตถุมงคล ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้สถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น วิหาร รอบพระธาตุ กุฏิ เป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่ามีเหมาะสม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรม ดังกล่าวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรม ที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น ในขณะที่ผู้ที่ฟังฟังวัดไม่สามารถช่วยจัดกิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับทางวัดได้

4.4.3.4 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านความนิยม พบว่า วัดเจดีย์หลวงฯควรให้ความสำคัญกับการศึกษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา พระธาตุหลวง การทำบุญ การทำศาสนกิจ และการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รongลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รongลงมาคือครอบครัว/ญาติ และตัดสินใจด้วยตนเอง 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รongลงมาเยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนา 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็น ครั้งแรก รongลงมามีความถี่ในการมาวัด 1 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รongลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดเจดีย์หลวงฯ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เทียนชมภูมิทัศน์ ซึ่งถ้าวัดเจดีย์หลวงฯ ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์ ในขณะที่ผู้ที่ฟังฟังวัดไม่สามารถช่วยแบ่งเบาภาระของทางวัดได้เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ของวัดทำอยู่แล้ว

4.4.3.5 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่าวัดเจดีย์หลวงฯ มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ พระธาตุและวิหาร ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่ายเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะแบบโบราณให้เป็นรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับอาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายใน

วัดก็มีความเหมาะสมแล้ว แต่ผู้ที่พึ่งพิงวัดส่วนหนึ่งเห็นว่ายังไม่เหมาะสม และปัจจุบันทางวัดกำลังวางแผนสร้างกุฏิสำหรับภิกษุสงฆ์และสามเณร จำนวน 700 รูป ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดกับนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่มเพราะวัดมีพื้นที่จำกัด นอกจากนี้ทางวัดก็มีอาคารครบทุกอย่างแล้ว

4.4.3.6 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่าวัดเจดีย์หลวงฯมีความพร้อมในด้านการคมนาคม ส่วนผู้ที่พึ่งพิงวัดเห็นว่าวัดยังขาดความพร้อมโดยทางวัดอนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้แต่ไม่ให้จอดบริเวณ พระธาตุ แต่จะอนุญาตให้จอดได้เฉพาะวันที่วัดจัดกิจกรรมพิเศษ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และส่วนใหญ่ทราบว่าจะสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ นอกจากนี้ทางวัดได้มีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะแล้ว อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัย แต่ยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็เป็นอุปสรรคกับร้านที่ 1 อีกทั้งทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นด้านบนของพระธาตุ ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวเห็นตรงกันว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาสและเขตโบราณสถาน ทั้งนี้มีเพียงร้านที่ 1 ร้านเดียวที่สามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้

4.4.3.7 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านความงาม พบว่า วัดเจดีย์หลวงฯเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม เช่น พระธาตุหลวง และวิหาร และภูมิทัศน์ที่เป็นระเบียบ โดยพระพุทธรูป รองลงมาคือที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และอาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดี เช่น ความเป็นวัดที่สะอาด และมีความงดงามทางศิลปสถาปัตยกรรม และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดไม่สามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.3.8 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดเจดีย์หลวงฯได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถทางเท้า ที่นั่งพัก ร้านค้า ป้าย และไฟฟ้าในยามค่ำคืน แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมได้แก่ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และที่ทิ้งขยะ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย และมีร้านที่ 1 เพียงร้านเดียวที่สามารถดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.3.9 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบง่าย สวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของ วัดเจดีย์หลวงฯ เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนอีกหนึ่งด้าน คือ ความงาม นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทาง ในการพัฒนากายภาพของ วัดเจดีย์หลวงฯได้ ดังนี้ 1) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และ ถึงขยะ โดยเฉพาะวันที่วัดจัดงาน 2) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดควรบูรณะพระธาตุ 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ เพิ่ม ทางเท้า และปรับปรุงพื้น ถนน และ 4) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนา ปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น วัดสามารถเป็นที่พึ่งพิงของประชาชน ทำให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับวัดเห็นว่าประชาชนและทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยร้านที่ 1 สามารถดูแลวัดและทำความสะอาดลานวัดได้ ส่วนร้านที่ 2 คิดว่าไม่ได้ประโยชน์ จึงไม่ช่วยทางวัด และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.3.10 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดเจดีย์หลวงฯมีการจัด ภูมิทัศน์ที่สวยงาม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดดูสวยงาม น่าอยู่ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และเกิดความพึงพอใจ เช่นเดียวกับ ความร่มรื่นที่ทำให้ประชาชนที่มาวัดมีความสุข มีความเจริญ และได้สร้างกุศล ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ วัดชอบความร่มรื่น และผู้ที่พึ่งพิงวัดก็เห็นว่าวัดเป็นเช่นนั้นแล้ว แต่ก็ควรได้รับการออกแบบ ภูมิทัศน์เพิ่มเติม ยกเว้นผู้บริหารวัดที่ไม่เห็นด้วย และมีร้านที่ 1 เพียงร้านเดียวที่สามารถดูแล ภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.4 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร

วัดพระสิงห์เป็นพระอารามหลวงที่มีชื่อเสียง และมีความสวยงาม โดยเฉพาะ สถาปัตยกรรมและพระพุทธรูป ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ศรัทธาใน พระพุทธสิริองค์ พระธาตุประจำปีมะโรง พระเจ้าทันใจ และพระพุทธรูปไสยาส โดยมีสิ่งที่น่าสนใจ เลือกทำในวัดพระสิงห์ดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เทียบชมภูมิทัศน์ และวิหารก็ เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพุทธรูปและที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็เป็นสิ่งที่

นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดพระสิงห์ได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหาร พระธาตุ และอุโบสถ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม
- ควรเพิ่มห้องน้ำ รักษาความสะอาด และปิดทองที่พระธาตุหลวง

2) การคมนาคมและการสัญจร

- ควรจัดระเบียบการจราจร และทำป้ายสัญลักษณ์จราจรให้ชัดเจน
- ปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถ

และทำที่จอดรถในร่ม

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูป ได้แก่

พระพุทธรูปหิน และศิลปะแบบล้านนา เป็นต้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ที่นั่งพัก ที่ทิ้งขยะ ตู้น้ำดื่ม ป้าย แผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทางเท้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และไฟฟ้า/แสงสว่าง

- ควรจัดระเบียบร้านค้า ร้านอาหาร

5) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่ให้ร่มเงา และปลูกไม้ดอก จัดสวนหย่อมเพื่อความสวยงาม

- รักษาความสะอาด

ซึ่งถ้าวัดพระสิงห์ได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดพระสิงห์สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้ 2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ (เฉพาะร้านที่ 2) 3) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับทางวัด 4) บริหารการจราจร (เฉพาะร้านที่ 2) 5) ทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม 6) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย (เฉพาะร้านที่ 2) 7) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 8) อื่น ๆ เช่น ทำความสะอาด รดน้ำต้นไม้ โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.4.1 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่า วัดพระสิงห์ไม่ได้มีความโดดเด่นด้านประวัติความเป็นมา ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังมีพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง พระเจ้าทันใจ และพระพุทธรูปไสยาสน์ ที่ประชาชนนิยมมากราบไหว้ และนักท่องเที่ยวที่มาวัดพระสิงห์ส่วนใหญ่ก็ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดพระสิงห์เพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว ส่วนผู้ที่ฟังฟังวัดกลับไม่ทราบประวัติของทางวัด โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล การท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ จากทางวัด เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว และอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.4.2 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัดและผู้ฟังฟังวัดเฉพาะร้านที่ 2 ทราบว่าวัดพระสิงห์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง ความร่มรื่น ความสงบ เดินทางได้สะดวก ความงดงามทางสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และภูมิทัศน์ นอกจากวัดพระสิงห์แล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมฯเช่นเดียวกัน และประทับใจวัดอื่น ๆ มากกว่าวัดพระสิงห์ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ รองลงมาได้จากการท่องเที่ยวจังหวัด และมีร้านที่ 2 เพียงร้านเดียวที่สามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.4.3 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดพระสิงห์มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวเคยเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม เทศกาลของล้านนา เทศกาลของไทย งานวัด ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ และการแสดงต่าง ๆ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารหลวงเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ฟังฟังวัดเห็นว่า มีความเหมาะสม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด แต่นักท่องเที่ยวเห็นว่าควรใช้ลานวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะ

ก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบ ที่ทางวัดจัดขึ้น ผู้ที่พึงพิงวัดก็สามารถช่วยวัดจัดกิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนาร่วมกับทางวัดได้

4.4.4.4 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านความนิยม พบว่า วัดพระสิงห์ให้ความสำคัญกับความสะอาด ความร่มรื่น ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และการทำศาสนกิจ และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ รongลงมาเดินทางมากับเพื่อน/แฟน 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ ครอบครัว/ญาติ รongลงมาคือตัดสินใจด้วยตนเอง 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รongลงมาเยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนา 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความถี่ในการมาวัดดังกล่าว 1-4 ครั้งต่อเดือน รongลงมาถี่ในการมาวัด 2-6 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัด 1-2 ชั่วโมง และครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รongลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอาหาร และค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดพระสิงห์ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เทียนธูปเทียนและศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งถ้าวัดพระสิงห์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้รับประโยชน์ ทั้งนี้ร้านที่ 2 สามารถแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวภายในวัดให้กับนักท่องเที่ยว ช่วยทำความสะอาด และรดน้ำต้นไม้บริเวณหน้าร้านของตนได้ ส่วนร้านที่ 1 ไม่แสดงความคิดเห็น

4.4.4.5 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดพระสิงห์มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร พระธาตุ และอุโบสถ ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่ผู้ที่พึงพิงวัดและนักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่ายเห็นว่าอาคารดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม (ล้านนา) ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดเน้นการบูรณะมากกว่าการสร้างอาคารหลังใหม่ ซึ่งตรงกับความเห็นของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ส่วนผู้ที่พึงพิงวัดอยากให้ทางวัดเพิ่มจำนวนของห้องน้ำ และทำการปิดทองที่พระธาตุหลวงเพื่อความสวยงาม

4.4.4.6 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า วัดพระสิงห์มีความพร้อมในด้านการคมนาคม อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้ แต่ไม่ให้จอดในเขตศาสนสถาน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือรถจักรยานยนต์ และส่วนใหญ่ทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ นอกจากนี้ทางวัดได้มีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะแล้ว อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัย แต่ยานพาหนะที่เข้ามาในวัดส่งผลกระทบต่อร้านค้าที่ 2 และทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นบริเวณกุฏิ ซึ่งผู้ที่ฟังวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในกุฏิหรือเขตสงฆ์เช่นเดียวกัน และมีร้านค้าที่ 2 เพียงร้านเดียวที่สามารถช่วยบริหารจัดการจราจรภายในวัดได้

4.4.4.7 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านความงาม พบว่า วัดพระสิงห์เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมและพระพุทธรูป เช่น พระพุทธสิหิงค์ และศิลปะแบบล้านนา โดยพระพุทธรูป รองลงมาคือที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีศาสนบุคคล ศาสนธรรม ศาสนวัตถุ และศาสนพิธีที่ถูกต้องตามดิงาม และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่ฟังวัดสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.4.8 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดพระสิงห์ได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ที่นั่งพัก ไฟฟ้าส่องสว่าง และถังขยะ นอกจากนี้ทางวัดจัดให้มีพระประจำในพระวิหารหลวง เพื่อให้ประชาชนได้สนทนาธรรมกับพระ แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ ป้าย แผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทางเท้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และไฟฟ้า/แสงสว่าง ทั้งนี้ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัด มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ กับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย และมีร้านค้าที่ 2 เพียงร้านเดียวที่สามารถดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.4.9 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบุคลากรด้านกายภาพโดยรวมของวัดพระสิงห์ฯ โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดพระสิงห์ฯได้ ดังนี้

- 1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม วัดควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม

รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม 2) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ และจัดสวนหย่อม เพื่อเพิ่มความร่มรื่น 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรจัดระเบียบจราจร ทำเครื่องหมายจราจรหรือป้าย และปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ควรขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถ และทำที่จอดรถในร่ม 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรเพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ และควรมีการจัดระเบียบร้านค้าและร้านอาหาร ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น วัดมีสภาพที่เอื้อต่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย และศรัทธาของประชาชนดีขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยผู้ที่พึงพิงวัดจะดูแลความสะอาดของวัด และช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.4.10 วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดพระสิงห์มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงามเป็นบางส่วน แต่ร้านที่ 2 เห็นว่ายังไม่สวยงาม เพราะมีขยะ ถูกทิ้งเรี่ยราด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และทำให้ประชาชนอยากมาวัด เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดมีอากาศที่เย็นสบาย ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนชอบความร่มรื่น และผู้ที่พึงพิงวัดก็เห็นว่าวัดเป็นเช่นนั้นแล้ว แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม ยกเว้นผู้บริหารวัดที่ไม่เห็นด้วย โดย ผู้ที่พึงพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.5 วัดหมื่นเงินทอง

วัดหมื่นเงินทองเป็นวัดที่ล้อมรอบด้วยชุมชนและไม่ติดกับถนนหลัก อีกทั้งเป็นวัดแห่งเดียวจากทั้งหมด 9 วัดที่มีพระธาตุ 12 ราศี ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในสัญลักษณ์ทางศาสนา โดยมีสิ่งที่น่าสนใจเลือกทำในวัดหมื่นเงินทองดังนี้ 1) ทำบุญทำทาน 2) ไหว้พระ และ 3) เทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม ถ่ายรูป และอุโบสถก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูปกับอาคารทางศาสนาก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพของวัดหมื่นเงินทองได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- อุโบสถและวิหาร มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม แต่ควรปรับปรุงพื้นที่ที่ถูกทิ้งร้างให้มีการใช้งานอย่าง

เหมาะสม รวมถึงปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพที่ดี และควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่

2) การคมนาคมและการสัญจร

- ทำป้ายทางเข้าวัดให้มีขนาดใหญ่ และควรกำหนดพื้นที่จอดรถให้ชัดเจน ด้วยป้ายจราจร และควรมีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับพระธาตุ 12 ราศี

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- ปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ
- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่จอดรถ ถังขยะ สิ่งแสดง รายละเอียดภายในวัด จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และป้าย แผนที่ต่าง ๆ

5) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่ให้ร่มเงา ปลูกไม้ประดับ และจัดส่วยหย่อมเพื่อความสวยงาม
- ควรรักษาความสะอาด

ซึ่งถ้าวัดมีเงินกองได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก และสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.5.1 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่า วัดหมื่นเงินกองไม่ได้มีความโดดเด่นด้านประวัติความเป็นมา ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนา เช่น วิหาร พระธาตุ ปูชนียวัตถุ ปูชนียบุคคล และเคารพในพระรัตนตรัย และนักท่องเที่ยวที่มาวัดหมื่นเงินกองส่วนใหญ่ก็ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวที่ทราบประวัติ ความเป็นมาของวัดหมื่นเงินกองเพิ่มขึ้นและไม่เพิ่มในปริมาณที่เท่ากันเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ รองลงมาได้จากโทรทัศน์/วิทยุ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร และการท่องเที่ยวจังหวัด

4.4.5.2 วัดหมื่นเงินทอง: ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัดทราบว่าวัดหมื่นเงินทองเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะเดินทางได้สะดวก ความมีชื่อเสียง และความงดงามทางศิลปกรรม นอกจากวัดหมื่นเงินทองแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ ในกิจกรรมฯเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดหมื่นเงินทองเป็นอันดับที่ 3 รองลงมาจากวัดดวงดีและวัดเจดีย์หลวงฯ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากโทรทัศน์/วิทยุ เพื่อน/ญาติ และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร

4.4.5.3 วัดหมื่นเงินทอง : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดหมื่นเงินทองมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ที่นักท่องเที่ยวทุกคนไม่เคยเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม เทศกาลของไทย และปฏิบัติธรรม ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด แต่นักท่องเที่ยวเห็นว่าควรใช้ลานวัดจึงจะเหมาะสม ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบ ที่ทางวัดจัดขึ้น

4.4.5.4 วัดหมื่นเงินทอง : ด้านความนิยม พบว่า วัดหมื่นเงินทองควรให้ความสำคัญกับปูชนียสถาน ปูชนียบุคคล กิจกรรมต่าง ๆ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความร่มรื่น และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัด ดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ และคณะที่ทำงาน 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟนและตัดสินใจด้วยตนเอง 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รองลงมามาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดนักขัตฤกษ์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก รองลงมา มีความถี่ในการมาวัด 2-6 ครั้งต่อปี และ 1 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวทุกคนมีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดหมื่นเงินทอง เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน อันดับที่ 2 มากที่สุด คือ ไหว้พระ และ

อันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เทียวชมศิลปะสถาปัตยกรรมและถ่ายรูป ซึ่งถ้าวัดหมื่นเงินกองได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์

4.4.5.5 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดหมื่นเงินกองมีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ อุโบสถ วิหาร และที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ซึ่งอุโบสถก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม โดยใช้วัสดุและการก่อสร้างแบบเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดกำลังวางแผนสร้างกุฏิใหม่แทนกุฏิหลังเก่าที่ถูกทิ้งร้าง ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม

4.4.5.6 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า วัดหมื่นเงินกองมีความพร้อมด้านการคมนาคม อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้แต่ไม่ให้จอดบริเวณวิหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวทุกคนเดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และมีเพียงบางส่วนของทราบบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้เท่ากันกับนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบบ และมีบางส่วนที่จอดรถในบริเวณอื่น นอกจากนี้ทางวัดยังไม่มี การแบ่งพื้นที่สัญจรที่ชัดเจน แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกปลอดภัย โดยทางวัดไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นบริเวณกุฏิ ส่วนนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาส

4.4.5.7 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านความงาม พบว่า วัดหมื่นเงินกองเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม เช่น วิหารและพระธาตุ 12 ราศี โดยพระพุทธรูปรองลงมาคืออาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดี เช่น ความร่มรื่น ความสงบ มีเอกลักษณ์ล้านนา และมีวัฒนธรรมการไหว้พระธาตุ และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว

4.4.5.8 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดหมื่นเงินกองได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถที่นั่งพักผ่อน และถังขยะ แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ สิ่งแสดงรายละเอียด

ภายในวัด จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และป้าย แผนที่ต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทางวัด แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

4.4.5.9 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบุคลากรด้านกายภาพโดยรวมของวัดหมื่นเงินกอง เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร ความงาม และภูมิทัศน์ ส่วนอีกหนึ่งด้าน คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดหมื่นเงินกองได้ ดังนี้ 1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างวัดควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพดี 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรทำป้ายทางเข้าวัดให้มีขนาดใหญ่ขึ้น 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรเพิ่มจำนวนของที่จอดรถ ถึงขยะ และควรปรับปรุงห้องน้ำให้ดีขึ้น 4) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรรักษาความสะอาด และเพิ่มความร่มรื่นโดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ จัดสวนหย่อม และปลูกไม้ประดับเพิ่ม ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น วัดเอื้อต่อการทำบุญ ปฏิบัติธรรม และทำให้ประชาชนที่มาที่วัดมีความสุข และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด และนักท่องเที่ยวทุกคนก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.5.10 วัดหมื่นเงินกอง : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดหมื่นเงินกองมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์ก็มีความสำคัญกับวัด เพราะได้รับความสะดวกและอยากเข้าวัด เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดดูสงบ เรียบร้อย สวยงาม ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวทุกคนชอบความร่มรื่น และเห็นว่าวัดหมื่นเงินกองควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

4.4.6 วัดดับภัย

วัดดับภัยมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปดับภัยที่ประชาชนนิยมมากราบไหว้บูชาเพื่อปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย โรคภัยไข้เจ็บ อีกทั้งยังมีน้ำศักดิ์สิทธิ์บริการให้กับประชาชนที่มาที่วัด โดยมีสิ่งที่น่าสนใจที่เลือกทำในวัดดับภัยดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เทียวชมศิลปสถาปัตยกรรม และวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูปก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดดับภัยได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหารและอุโบสถ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่มนอกจากการบูรณะ และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

เอกลักษณ์ล้านนา

- ควรหาสีผนังที่ลอกหล่อน ปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร และซุ้มชาน้ำ
- แก้ไขความคับแคบของวัด
- ควรรักษาความสะอาด

2) การคมนาคมและการสัญจร ควรตั้งของจอดรถให้เป็นระเบียบ ทำป้ายบอกทางเข้าวัด ขยายทางเข้าวัด และควรมีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับสถาปัตยกรรมและพระพุทธรูป ได้แก่ วิหาร อุโบสถ และพระพุทธรูปดับภัย

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- ปรับปรุงร้านค้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะ
- เพิ่มห้องน้ำในบริเวณที่ใช้งานได้สะดวก
- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ไฟฟ้า/แสงสว่าง ที่ทิ้งขยะ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ป้าย แผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด สถานที่พักผ่อน ร้านค้า/ร้านอาหาร และทางเท้า

5) ภูมิทัศน์ ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงให้สวยงาม และร่มรื่น

ซึ่งถ้าวัดดับภัยได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดดับภัยสามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้นักท่องเที่ยวได้
 3) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับทางวัด 4) ทำให้วัดเรียบง่ายสวยงาม 5) ดูแล
 สิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 6) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 7) อื่น ๆ
 เช่น ทำความสะอาดลานวัด โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.6.1 วัดดัมภักย์: ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่า
 วัดดัมภักย์เดิมชื่อวัดตุกกระด้างเป็นวัดที่พระยาอภัยไถ่บูรณปฏิสังขรณ์ใหม่เพื่ออัญเชิญพระพุทธรูป
 ดัมภักย์มาประดิษฐานไว้ที่วัดแห่งนี้ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ประชาชนส่วนใหญ่เชื่อว่าสามารถดับภัย
 อันตรายได้ อีกทั้งยังมีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่เจ้าอินทวโรรสจะต้องนำไปส่งน้ำพระพุทธรูปองค์ก่อนจะ
 เสด็จไปวัดเชียงใหม่เพื่อสืบดวงชะตา และนักท่องเที่ยวที่มาวัดดัมภักย์ทุกคนก็ได้ทำการสักการะ
 พระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ทราบประวัติ
 ความเป็นมาของวัดดัมภักย์เพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับ
 ข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ รองลงมาได้รับจากทางวัด ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัด
 สามารถช่วยประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้นักท่องเที่ยวได้

4.4.6.2 วัดดัมภักย์ : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัด
 และผู้ที่ฟังฟังวัดทราบว่าวัดดัมภักย์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และ
 นักท่องเที่ยวที่รู้จักและเคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะ
 เดินทางได้สะดวก ความมีชื่อเสียง ความร่มรื่น ประวัติความเป็นมา ความศักดิ์สิทธิ์ และความสงบ
 นอกจากวัดดัมภักย์แล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน
 โดยประทับใจวัดดัมภักย์เป็นอันดับที่ 3 รองลงมาจากวัดดวงดีและวัดเจดีย์หลวงฯ ซึ่งนักท่องเที่ยว
 ได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ และโทรทัศน์/
 วิทยุ ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับ
 นักท่องเที่ยวได้

4.4.6.3 วัดดัมภักย์ : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดดัมภักย์มีการ
 จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่ฟังฟังวัดเข้าร่วมเป็นประจำ แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่
 ไม่เคยมีโอกาเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม เทศกาลของไทย
 และงานวัด ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารและพื้นที่รอบ ๆ วิหาร

เป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ที่พึ่งพึ่งวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความเหมาะสม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทางวัด และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น ส่วนผู้ที่พึ่งพึ่งวัดสามารถช่วยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับทางวัดได้

4.4.6.4 วัดดัดบัก : ด้านความนิยม พบว่า วัดดัดบักควรให้ความสำคัญกับพระพุทธรูปดัดบัก ความสะอาด การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และเทศนา/การสนทนาธรรม และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ รongลงมาเดินทางมากับเพื่อน/แฟน 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ ครอบครัว/ญาติ รongลงมาคือเพื่อน/แฟน 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนา รongลงมาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก รongลงมา มีความถี่ในการมาวัด 2-6 ครั้งต่อปี และ 1 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รongลงมา มีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดดัดบัก เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งถ้าวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้รับประโยชน์ทุกฝ่าย ยกเว้นผู้ที่พึ่งพึ่งวัด ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพึ่งวัดสามารถช่วยทำความสะอาด ลานวัดได้

4.4.6.5 วัดดัดบัก : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดดัดบักมีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหารและอุโบสถ ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่ผู้ที่พึ่งพึ่งวัดและนักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่ายเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้เปลี่ยนไปตามความเหมาะสม แต่มีบางส่วนที่เห็นว่าควรบูรณะให้เป็นแบบดั้งเดิม (ล้านนา) ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดยังไม่เหมาะสม หนาแน่นมากเกินไป แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดมีการวางแผนสร้างกุฏิเพิ่มเติมพื้นที่ไม่เพียงพอ และ

กำลังบูรณะพระธาตุ ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวบางส่วนเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม นอกจากการบูรณะ

4.4.6.6 วัดดัมภัก : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า วัดดัมภักมีความพร้อมในด้านการคมนาคม วัดอนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้แต่ไม่ให้จอดบริเวณหน้าวิหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และมีนักท่องเที่ยวเพียงส่วนหนึ่งที่ทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ ทำให้ยังมีส่วนที่จอดในบริเวณอื่น อีกทั้งยังไม่มี การแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกปลอดภัย และไม่เป็นอุปสรรคกับผู้พึ่งพิงวัด และทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัดยกเว้นเขตอุโบสถ ซึ่งผู้ที่พึ่งพิงวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดไม่สามารถช่วยบริหารการจราจรภายในวัดได้

4.4.6.7 วัดดัมภัก : ด้านความงาม พบว่า วัดดัมภักยังไม่เรียบร้อยสวยงาม แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าเรียบร้อยสวยงามแล้ว โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูป เช่น วิหาร อุโบสถ และพระพุทธรูปดัมภัก โดยพระพุทธรูปเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรเป็นกิจจะลักษณะ เช่น สะอาด และเป็นระเบียบ และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้วแต่ผู้ที่พึ่งพิงวัดไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.6.8 วัดดัมภัก : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดดัมภักได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และที่นั่งพัก แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ ไฟฟ้า/แสงสว่าง ที่ทิ้งขยะ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ป้าย แผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด สถานที่พักผ่อนร้านค้า/ร้านอาหาร และทางเท้า ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ กับความต้องการแล้ว ส่วนนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอหรือไม่ ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลดีกับผู้บริหารวัดและนักท่องเที่ยว และผู้ที่พึ่งพิงวัดก็สามารถดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.6.9 วัดดับภัย : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดดับภัย เป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง การคมนาคมและการสัญจร และความงาม ส่วนอีก 2 ด้านที่เหลือ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดดับภัยได้ดังนี้ 1) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรปรับปรุงที่จอดรถให้เป็นระเบียบด้วยวิธีการตีช่องจอด รวมถึงทำป้ายบอกทางเข้าวัด รวมถึงขยายทางเข้าวัดให้กว้างขึ้น 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรติดตั้งห้องน้ำในตำแหน่งที่ใกล้ขึ้น ปรับปรุงร้านค้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และสถานที่ทิ้งขยะ 3) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรปลูกต้นไม้เพิ่ม และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดควรทาสีผนังที่ลอกหล่อน ปรับปรุงโบสถ์ แก้ไขความคับแคบของวัด ปรับปรุงโรงเรียน หอไตร ชุ่มชาน้ำ รวมถึงการทำวัดให้ใหม่และสะอาด อีกทั้งควรอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ล้านนาให้คงอยู่ ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะทำให้ประชาชนมาวัดเพิ่มขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิด ความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมี ส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยผู้ที่พึงพิงวัดจะช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.6.10 วัดดับภัย : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดดับภัยมีการจัดภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงาม แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็เห็นว่าสวยงามแล้ว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดเป็นระเบียบ ร่มรื่น และส่งผลให้ประชาชนที่มาวัดรู้สึกสบายใจ เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้วัดดูสะอาดและงามตา ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนขอความร่วมมือรื้อในขณะที่ยังไม่รื้อรื้อ จึงควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม โดยผู้ที่พึงพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.7 วัดหม้อคำตวง

ประชาชนที่มาวัดหม้อคำตวงมีความเลื่อมใสในพระทันใจและพระพุทธศาสนา โดยมีสิ่งที่น่าสนใจที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดหม้อคำตวงดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เทียบชมภูมิทัศน์ ถ่ายรูป และกำแพงวัดก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูปก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ต่อไปจึงจัดโดยรวมนั้น ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดหม้อคำตวงได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหารและอุโบสถ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม เพราะ อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันเพียงพอกับการใช้

งานแล้ว

- ควรจัดตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม รักษาความเป็นระเบียบ และปรับ

รูปแบบอาคารให้เหมาะสม

2) การคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงการจราจร จัดสรรทางเดิน ทำป้ายระบุที่จอดรถให้ชัดเจน และตั้งช่องจอดรถเพิ่ม

3) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- บำรุงรักษาส่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี
- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำ สิ่งแสดงรายละเอียด

ภายในวัด ที่ทิ้งขยะ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน สถานที่พักผ่อน ทางเท้า ไฟฟ้า/แสงสว่าง และป้าย แผนที่ต่าง ๆ

4) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่ให้ร่มเงา
- บำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ และรักษาความสะอาด

ซึ่งถ้าวัดหม้อคำตวงได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดหม้อคำตวงสามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ 2) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาร่วมกับทางวัด 3) บริหารการจราจร 4) ทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม 5) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 6) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 7) อื่น ๆ เช่น บริจาคปัจจัย โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.7.1 วัดหม้อคำตวง : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธาพบว่า วัดหม้อคำตวงไม่ได้มีความโดดเด่นด้านประวัติความเป็นมา ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระทันใจและพระพุทธศาสนา และนักท่องเที่ยวที่มาวัดหม้อคำตวง ส่วนใหญ่ก็ได้ทำ

การสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ ซึ่งผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่จะไม่ทราบประวัติความเป็นมาของวัดหม้อคำตวงเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว ดังนั้นผู้ที่ฟังฟังวัดจึงไม่สามารถช่วยประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวง่ายได้ โดยนักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้ จากอินเทอร์เน็ต เพื่อน/ญาติ และเอกสารแนะนำการท่องเที่ยว

4.4.7.2 วัดหม้อคำตวง : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่าผู้บริหารวัดและผู้ที่ฟังฟังวัดทราบว่าวัดหม้อคำตวงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่ก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ไม่เคยมีโอกาสดำเนินกิจกรรมดังกล่าวและเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะเดินทางได้สะดวก ความมีชื่อเสียง ความศักดิ์สิทธิ์ ความงดงามทางศิลปกรรม และความแปลก นอกจากวัดหม้อคำตวงแล้วนักท่องเที่ยวนั้นเคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดหม้อคำตวงเป็นอันดับที่ 5 รองลงมาจากวัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ วัดลอยเคราะห์ และวัดหมื่นเงินกอง ซึ่งนักท่องเที่ยวง่ายได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากอินเทอร์เน็ต การท่องเที่ยวจังหวัด และเพื่อน/ญาติ ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวง่ายได้

4.4.7.3 วัดหม้อคำตวง : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดหม้อคำตวงมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่ฟังฟังวัดเคยมีโอกาสดำเนิน เป็นบางครั้ง และนักท่องเที่ยวนั้นไม่เคยเข้าร่วมเลย โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ งานวัด และการแสดงต่าง ๆ ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรม มีขนาดเพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด แต่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวนั้นเห็นว่าวัดควรใช้ลานวัดเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าว อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย แต่นักท่องเที่ยวนั้นส่วนใหญ่ก็ไม่แน่ใจว่าจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้นได้หรือไม่ ส่วนผู้ที่ฟังฟังวัดก็สามารถช่วยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนามาร่วมกับทางวัดได้

4.4.7.4 วัดหม้อคำตวง : ด้านความนิยม พบว่า วัดหม้อคำตวงควรให้ความสำคัญกับพระทันใจ ห้องน้ำ การทำศาสนกิจ การเทศนา การสนทนาธรรม ความเป็น

ระเบียบเรียบร้อย ความร่มรื่นภายในวัด และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สถานที่ และ
 ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้
 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์ เพื่อ
 ทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รongลงมาเดินทางมากับ
 ครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รongลงมา
 คือตัดสินใจด้วยตนเอง 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รongลงมา
 เยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนา 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพิ่งเคยมาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก
 รongลงมามีความถี่ในการมา 2-6 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัด ครึ่งชั่วโมง-
 1 ชั่วโมง รongลงมาคือน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/
 ทำทาน รongลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอาหาร และค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำ
 ในวัดหม้อคำตวง เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ไหว้พระและทำบุญ
 ทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เที่ยวชมภูมิทัศน์ ซึ่งถ้าวัดหม้อคำตวงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น
 ก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์ ทั้งนี้ผู้ที่พึงพึงวัดสามารถบริจาคปัจจัยเพื่อช่วยเหลือทาง
 วัดได้

4.4.7.5 วัดหม้อคำตวง : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดหม้อคำตวงมี
 อาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร และอุโบสถ
 ซึ่งกำแพงวัดและสมาคมโหราศาสตร์ก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวและผู้ที่พักพิงวัดมองเห็นมากที่สุด
 เมื่อมาที่วัดตามลำดับ และสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิมแต่สามารถใช้
 วัสดุอื่นทดแทนได้ แต่ปัจจุบันผู้บริหารวัดได้บูรณะสิ่งก่อสร้างดังกล่าวให้เปลี่ยนแปลงไปตามยุค
 สมัย ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มี
 ความเหมาะสมแล้ว แต่ผู้บริหารวัดเห็นว่ายังไม่เหมาะสม ปัจจุบัน ทางวัดกำลังซ่อมแซมวิหารและ
 วางแผนปรับปรุงกุฏิ โดยทำการระกักกันบริเวณพระทันใจเพื่อป้องกันฝุ่นและการโจรกรรม ซึ่งผู้ที่
 พักพิงวัดกับนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม เพราะอาคารที่มีอยู่ในวัดนั้นเพียงพอกับการใช้
 งานแล้ว

4.4.7.6 วัดหม้อคำตวง : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า นักท่องเที่ยว
 ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าวัดหม้อคำตวงมีความพร้อมด้านการคมนาคมหรือไม่ แต่ ผู้ที่พักพิงวัดเห็นว่า
 วัดหม้อคำตวงมีความพร้อมแล้ว และทางวัดไม่อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัด

ยกเว้นมาทำบุญ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ และส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ ทำให้ยังมีบางส่วนของจุดจอดในบริเวณอื่น อีกทั้งยังไม่มี การแบ่งพื้นที่สัญญาณระหว่างคนกับยานพาหนะ แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกปลอดภัย และไม่เป็นอุปสรรคกับผู้ที่ฟังฟังวัด และทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นบริเวณกุฏิ ซึ่งผู้ที่ฟังวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสงฆ์มาวาส ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยบริหารการจราจร ภายในวัดได้

4.4.7.7 วัดหม้อคำตวง : ด้านความงาม พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดมีความเห็นใน ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามของวัดหม้อคำตวงที่ไม่ตรงกัน บ้างก็เห็นว่าเรียบร้อย สวยงาม บ้างก็เห็นว่าเรียบร้อยแต่ไม่สวยงาม บ้างก็เห็นว่าไม่เรียบร้อยสวยงาม โดยวัดมีสิ่ง ที่งาม คือ พระพุทธรูป ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และวัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดี มีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม และเป็นกิจจะลักษณะ และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัด สามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงามได้

4.4.7.8 วัดหม้อคำตวง : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดหม้อคำตวงได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และ ที่นั่งพัก แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ที่ทิ้งขยะ จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน สถานที่พักผ่อน ทางเท้า ไฟฟ้า/แสงสว่าง และป้าย แผนที่ต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ กับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวน นักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย และผู้ที่ฟังฟังวัดก็สามารถ ช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.7.9 วัดหม้อคำตวง : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางต่อบัณฑิตด้านกายภาพโดยรวมของวัด หม้อคำตวง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดหม้อคำตวงได้ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรปลูกต้นไม้ บำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ และรักษาความสะอาด 2) ด้านการ คมนาคมและการสัญจร วัดควรปรับปรุงจราจรภายในวัด จัดสรรทางเดิน และควรมีช่องจอดรถ เพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่

ในสภาพดี และควรเพิ่มจำนวนของห้องน้ำ 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม วัดควรจัดตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม รักษาความเป็นระเบียบ และ ปรับรูปแบบของอาคารให้เหมาะสม ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลดี เช่น ประชาชนมีที่พัก มีจิตใจที่แจ่มใส และที่สำคัญจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยผู้ที่พึ่งพิงวัดจะช่วยเหลือทางวัดเท่าที่สามารถทำได้ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.7.10 วัดหม้อคำตวง : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนใหญ่เห็นว่า วัดหม้อคำตวงมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม แต่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มเห็นว่า ยังไม่สวยงาม แต่เห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ เพราะจะทำให้วัดเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้ประชาชนที่มาวัดรู้สึกสบายใจ สะอาดตา และอยากมาที่วัดอีก ซึ่ง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนชอบความร่มรื่น และผู้ที่พึ่งพิงวัดก็เห็นว่าวัดเป็นเช่นนั้นแล้วเฉพาะบริเวณหน้าของวัด และวัดหม้อคำตวงควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม โดยผู้ที่พึ่งพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

4.4.8 วัดลอยเคราะห์

วัดลอยเคราะห์เป็นสถานที่เรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนาระดับเยาวชน เช่น ภาษา และดนตรี อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการเรียนรู้ธรรมะในวัดหยุด ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา โดยมีสิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดลอยเคราะห์ดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม ศีลศิลปวัฒนธรรม ถ่ายรูป ปฏิบัติธรรม และวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด ซึ่งพระพุทธรูป ที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสิ่งที ททท. ประชาสัมพันธ์ ก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดลอยเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหาร อุโบสถ และพระธาตุ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์
- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม และควรหาสิ่งของที่ล่อกล่อน

2) การคมนาคมและการสัญจร ควรกำหนดพื้นที่จอดรถให้ชัดเจนด้วยป้ายจราจร แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้าออกของวัด และไม่ควรรสร้างถนนเพิ่ม

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูป

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- ปรับปรุงร้านค้า

- ไม่ควรเพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ยกเว้น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

5) ภูมิทัศน์ ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ และปลูกต้นไม้เพิ่มเติม

ซึ่งถ้าวัดลอยเคราะห์ได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก และสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.8.1 วัดลอยเคราะห์ : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่า วัดลอยเคราะห์เดิมชื่อวัดร้อยซ้อ ซึ่งเป็นวัดร้างในสมัยที่พม่าเข้ามาปกครองล้านนา ต่อมาได้มีการกวาดต้อนชาวเชียงแสนมาไว้ที่เชียงใหม่บริเวณเดียวกับวัดร้อยซ้อ แล้วจึงได้สร้างวัดร้อยซ้อที่รกร้างขึ้นใหม่ โดยเอาชื่อวัดจากเมืองเชียงแสนมาตั้งแทนว่า วัดลอยเคราะห์ ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธรูป และนักท่องเที่ยวที่มาวัดลอยเคราะห์ส่วนใหญ่ก็ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ รวมถึงทราบประวัติความเป็นมาของวัดลอยเคราะห์เพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ

4.4.8.2 วัดลอยเคราะห์ : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัดทราบว่าวัดลอยเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่รู้จักรักกิจกรรมนี้ มีเพียงส่วนหนึ่งที่เคยมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง และเดินทางได้สะดวก นอกจากวัดลอยเคราะห์แล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน และประทับใจวัดอื่น ๆ มากกว่าวัดลอยเคราะห์ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้วัดเมืองเชียงใหม่ จากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร

4.4.8.3 วัดลอยเคราะห์ : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดลอยเคราะห์ได้มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่นักท่องเที่ยวทุกคนไม่เคยเข้าร่วม แต่มีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร สวดมนต์ เทศกาลของล้านนา งานวัด ปฏิบัติธรรม

เทศกาลของไทย การแสดงต่าง ๆ และการปลุกเสกวัตถุมงคล ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารเป็นสถานที่จัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความเหมาะสม มีขนาดเพียงพอต่อปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าว อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรม ที่ต้นขึ้นขอบที่ทางวัดจัดขึ้น

4.4.8.4 วัดลอยเคราะห์ : ด้านความนิยม พบว่า วัดลอยเคราะห์ควรให้ความสำคัญกับการเรียนธรรมะ ศิลปวัฒนธรรมแบบล้านนา ความประเพณีที่ดี ของภิกษุสามเณร การทำศาสนกิจ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สถานที่ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมชมศิลปสถาปัตยกรรมและเพื่อทำบุญ/ปฏิบัติธรรม 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน และครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ รongลงมาเยี่ยมชมวัดในวันอื่น ๆ คือเวลารว่าง 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก รongลงมามีความถี่ในการมาวัด 1 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง รongลงมาคือน้อยกว่าครึ่งชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวทุกคนมีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รongลงมามีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดลอยเคราะห์ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 ได้แก่ ทำบุญทำทาน เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ถ่ายรูป และปฏิบัติธรรม ซึ่งถ้าวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์

4.4.8.5 วัดลอยเคราะห์ : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดลอยเคราะห์มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร อุโบสถ และพระธาตุ ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และอาคารดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม แต่สามารถใช้วัสดุแบบดั้งเดิมหรือวัสดุที่หาได้ง่ายทดแทนส่วนที่สึกหรอได้ ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ปัจจุบันทางวัดได้มีการวางแผนรื้อโกฐด้านหลังของวัดแล้วเลื่อนศาลา 1 ไปติดกำแพงวัดเพื่อเพิ่มพื้นที่

4.4.8.6 วัดลอยเคราะห์ : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าวัดลอยเคราะห์มีความพร้อมด้านการคมนาคมหรือไม่ และมีบางส่วนที่เห็นว่าวัดมีความพร้อม และทางวัดไม่อนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัด ยกเว้นมาทำบุญหรือมาเรียน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รongลงมาใช้วิธีเดินมาที่วัด และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ ทำให้ยังมีบางส่วนที่จอดในบริเวณอื่น อีกทั้งยังไม่มีที่แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกปลอดภัย และ ทางวัดก็ไม่มีข้อห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นบริเวณกุฏิ ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในบริเวณนั้นอยู่แล้ว

4.4.8.7 วัดลอยเคราะห์ : ด้านความงาม พบว่า วัดลอยเคราะห์ยังไม่เรียบร้อยสวยงาม แต่นักท่องเที่ยวเห็นว่าวัดหม้อค่าตวงเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามแล้ว โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูป โดยพระพุทธรูป รongลงมาคือที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งททท. ประชาสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดีและศิลปะสถาปัตยกรรมที่สวยงาม

4.4.8.8 วัดลอยเคราะห์ : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการพบว่า วัดลอยเคราะห์ได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดและที่นั่งพักผ่อน แต่ก็ยังมีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ ที่ทิ้งขยะ ป้าย แผนที่ต่าง ๆ สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ทางเท้า และไฟฟ้า/แสงสว่าง ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับวัดเห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการแล้ว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย

4.4.8.9 วัดลอยเคราะห์ : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดลอยเคราะห์ เป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง ความงาม และภูมิทัศน์ ส่วนอีก 2 ด้าน คือ การคมนาคมและการสัญจร และสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพของวัดลอยเคราะห์ได้ดังนี้ 1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดควรควรทาสีผนังที่ลอกหล่อน และ

ไม่แนะนำให้สร้างอาคารเพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรทำป้ายแสดงที่จอดรถ ปรับปรุงทางเข้าออกของวัด และไม่แนะนำให้สร้างถนนเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรปรับปรุงร้านค้า ควรมีจุดบริการนักท่องเที่ยว และไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ 4) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรปลูกต้นไม้เพิ่ม ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยนักท่องเที่ยวทุกคนก็สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.8.10 วัดลอยเคราะห์ : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดลอยเคราะห์มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญ กับวัด เพราะจะทำให้วัดดูสะอาด และทำให้ประชาชนอยากมาวัด เช่นเดียวกับความร่มรื่นที่ทำให้ประชาชนที่มาวัดรู้สึกสบายใจ ร้อนข้างนอกก็เข้ามาพักผ่อนในวัดได้ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวทุกคนขอความร่วมมือ และทางวัดก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

4.4.9 วัดชัยมงคล

วัดชัยมงคลเป็นวัดแห่งเดียวที่ตั้งอยู่ติดแม่น้ำปิง และมีท่าเรือบริการสำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำ ซึ่งเดิมเคยเป็นสถานที่ที่เจ้าดารารัศมีใช้ล่องเรือไปกรุงเทพฯ ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดชัยมงคลมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ชื่อของวัดที่เป็นมงคล และนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา ที่วัดแห่งนี้ โดยมีสิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดชัยมงคลดังนี้ 1) ไหว้พระ 2) ทำบุญทำทาน และ 3) เที่ยวชมภูมิทัศน์ และวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุด และพระพุทธรูปกับสิ่งก่อสร้างทางศาสนาก็เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยโดยรวม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดชัยมงคลได้ดังต่อไปนี้

1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- วิหาร (อุโบสถ) พระธาตุ ศาลาเอนกประสงค์ และกุฏิ มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์

- ไม่ควรสร้างอาคารเพิ่ม เพราะ วัดมีพื้นที่จำกัด
- ควรจัดระเบียบร้านค้า และวางท่อระบายน้ำใหม่

2) การคมนาคมและการสัญจร

- ควรจัดการสัญจรให้เป็นระเบียบ

- เพิ่มจำนวนที่จอดรถ และทางเท้า

3) ความงาม ควรส่งเสริมจุดเด่นให้กับวิหาร

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- ควรปรับปรุงห้องน้ำให้สะอาด

- เพิ่มจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่นั่งพัก ทางเท้า จุดจำหน่าย

ดอกไม้ธูปเทียน ป้าย แผนที่ต่าง ๆ ที่ทั้งขยะ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไฟฟ้า/แสงสว่าง และสิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด

5) ภูมิทัศน์

- ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

- บำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบ

ซึ่งถ้าวัดชัยมงคลได้รับการพัฒนากายภาพของวัด จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้อีก ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดชัยมงคลสามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้ (เฉพาะร้านที่ 2) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ 3) จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาร่วมกับทางวัด 3) บริหารการจราจร 4) ทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม 5) ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหาย 6) ดูแลภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และ 7) อื่น ๆ เช่น บริการรถรับส่งภิกษุ สามเณร และแนะนำสถานที่จอดรถที่เหมาะสมให้กับนักท่องเที่ยว โดยสามารถแสดงรายละเอียดของแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

4.4.9.1 วัดชัยมงคล : ด้านประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา พบว่าวัดชัยมงคลเดิมชื่อวัดละเล่ และในสมัยที่พม่าเข้ามาปกครองเมืองเชียงใหม่ วัดแห่งนี้ถูกเรียกว่าวัดอุปานอก ซึ่งเป็นวัดที่วัดน้องกับวัดอุปาใน (วัดสวนดอก) โดยพระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงพระราชทานชื่อใหม่ว่าวัดชัยมงคล อันเป็นท่าเรือที่ใช้ล่องไปกรุงเทพฯ ทั้งนี้ประชาชนที่มาวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ชื่อของวัดที่เป็นมงคล และต้องการมาทำบุญ ปล่อยนก ปล่อยปลา และส่วนใหญ่นักได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัดแห่งนี้ และจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดชัยมงคลเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว มีเพียงร้านที่ 2 ร้านเดียวที่ทราบประวัติความเป็นมาของวัดชัยมงคล เพราะมีการบอกต่อสืบทอดกันมา จึงสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้

แต่ร้านที่ 1 ไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ จากทางวัด เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวจังหวัด

4.4.9.2 วัดชัยมงคล : ด้านกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารวัดไม่แน่ใจว่าวัดหม้อคำตวงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่หรือไม่ แต่ผู้ที่ฟังฟังวัดทราบ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้ โดยมีบางส่วนที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวในปริมาณที่เท่ากัน และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง เดินทางได้สะดวก ร่มรื่น และสงบ แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนอื่นเห็นว่าเป็นเพราะชื่อของวัดที่เป็นมงคล ซึ่งนอกจากวัดชัยมงคลแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดชัยมงคลเป็นอันดับที่ 5 รองลงมาจากวัดหมื่นเงินกอง วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดลอยเคราะห์ ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร และเอกสารแนะนำการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้ที่ฟังฟังวัดสามารถช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวได้

4.4.9.3 วัดชัยมงคล : ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พบว่า วัดชัยมงคลมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวส่วนน้อยเคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง โดยมีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญตักบาตร เทศกาลของล้านนา งานวัด ภูมิปัญญา เทศกาลของไทย การแสดงต่าง ๆ สวดมนต์ ฟังเทศน์ ฟังธรรม และการปลูกเสกวัตถุมงคลตามลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งปกติทางวัดได้เลือกใช้วิหารและลานวัดที่ติดแม่น้ำปิงเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ที่ผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวเห็นว่ามีเหมาะสม และสามารถใช้เวลาเอนกประสงค์ได้เช่นเดียวกัน และสถานที่จัดกิจกรรมก็เพียงพอกับปริมาณของประชาชนที่มาที่วัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าว อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น ส่วนผู้ที่ฟังฟังวัดก็สามารถช่วยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนามาร่วมกับทางวัดได้

4.4.9.4 วัดชัยมงคล : ด้านความนิยม พบว่า วัดชัยมงคลควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ความเป็นระเบียบของวัด การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และความร่มรื่น และควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยว

วัดดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดทำบุญ/ปฏิบัติธรรม รองลงมา มีวัตถุประสงค์เพื่อไหว้พระ 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว/ญาติ รองลงมา เดินทางมากับเพื่อน/แฟน 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ ครอบครัว/ญาติ รองลงมาเดินทางมากับเพื่อน/แฟน 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุด สุดสัปดาห์ รองลงมา มาเยี่ยมชมวัดในวันสำคัญทางศาสนาและวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความถี่ในการมาวัด 1-4 ครั้งต่อเดือน รองลงมา มีความถี่ในการมาวัด 7-12 ครั้งต่อปี และ 2-6 ครั้งต่อปี 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน รองลงมา มีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอาหาร และค่าเดินทาง และ 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดชั้ยมงคล เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เทียนชมภูมิตศน์ ซึ่งถ้าวัดชั้ยมงคลได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดได้ประโยชน์ ทั้งนี้ร้านที่ 1 สามารถซั้บรตบริการให้กับพระภิกษุ-สามเณรได้ ส่วนร้านที่ 2 สามารถแนะนำสถานที่จอดรถที่เหมาะสมให้กับประชาชนที่มาวัดได้

4.4.9.5 วัดชั้ยมงคล : ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง พบว่า วัดชั้ยมงคลมีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร (อุโบสถ) พระธาตุ ศาลาเอนกประสงค์ และกุฏิ ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด ส่วนผู้ที่ฟังฟังวัดมองเห็นคือพระธาตุ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะให้คงรูปแบบเดิม ซึ่งความสูงของอาคารทั่วไปกับสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด และปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว แต่ร้านที่ 2 เห็นว่ายังไม่เหมาะสม ปัจจุบันทางวัดได้กำลังสร้างที่พักสำหรับประชาชนที่มาวัด ซึ่งผู้ที่ฟังฟังวัดและนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม เพราะวัดมีพื้นที่จำกัด

4.4.9.6 วัดชั้ยมงคล : ด้านการคมนาคมและการสัญจร พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าวัดชั้ยมงคลมีความพร้อมด้านการคมนาคม แต่ผู้ที่ฟังฟังวัดเห็นว่ายังขาดความพร้อม และทางวัดวัดอนุญาตให้ยานพาหนะทุกชนิดเข้ามาจอดในวัดได้แต่ไม่ให้รถบัส 6 ล้อขึ้นไปเข้ามาจอดในวัด ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมาคือ

รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ และส่วนใหญ่ทราบ่ว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้จอด ยานพาหนะได้ แต่ก็มีบางส่วนที่จอดในบริเวณอื่น นอกจากนี้ทางวัดก็มีการแบ่งพื้นที่สัญจร ระหว่างคนกับยานพาหนะแล้ว อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวก ปลอดภัย อีกทั้งยานพาหนะที่เข้ามาในวัดก็ไม่นับอุปสรรคกับผู้ที่พึงพิงวัด และทางวัดก็ไม่มีข้อ ห้ามในการเดินเยี่ยมชมส่วนต่าง ๆ ของวัด ยกเว้นบริเวณกุฏิ ซึ่งผู้ที่พึงพิงวัดและนักท่องเที่ยว เห็นว่าไม่ควรเข้าไปในบริเวณนั้นอยู่แล้ว ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดสามารถช่วยบริหารจัดการจราจรภายในวัดได้

4.4.9.7 วัดชัยมงคล : ด้านความงาม พบว่า วัดชัยมงคลเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม โดยเฉพาะวิหาร โดยพระพุทธรูป รองลงมาคืออาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เป็นสิ่งที่ นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด วัดที่งามควรมีบรรยากาศที่ดี มีศิลปะที่สวยงาม และภูมิ สานเนร ประพติตัวดี ซึ่งวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว ทั้งนี้ผู้ที่พึงพิงวัดสามารถช่วยทำให้วัดเรียบร้อย สวยงามได้

4.4.9.8 วัดชัยมงคล : ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า วัดชัยมงคลได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับประชาชนดังนี้คือ ห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านค้า ที่นั่งพัก และสถานที่ปฏิบัติธรรม แต่ก็มีสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ ทางเท้า จุดจำหน่ายดอกไม้รูปเทียน บ้าย แผนที่ต่าง ๆ ที่ทั้งขยะ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไฟฟ้า/แสงสว่าง และสิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดส่วนใหญ่เห็นว่าวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอกับความต้องการ แต่ผู้ที่พึงพิงวัดเห็นว่ายังไม่เพียงพอ ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลดีกับทุกฝ่าย และผู้ที่พึงพิงวัดก็สามารถช่วยดูแล สิ่งอำนวยความสะดวกของวัดไม่ให้สูญหายได้

4.4.9.9 วัดชัยมงคล : ด้านการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อบัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดชัยมงคล เป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ อาคารและสิ่งก่อสร้าง ความงาม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และภูมิทัศน์ ส่วนอีกหนึ่งด้าน คือ การคมนาคมและการสัญจร นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพ ของวัดชัยมงคลได้ดังนี้ 1) ด้านภูมิทัศน์ วัดควรปลูกต้นไม้เพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร วัดควรจัดการสัญจรให้ เป็นระเบียบ ควรเพิ่มจำนวนที่จอดรถ และเพิ่มทางเท้า 3) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดควรจัด

ระเบียบของร้านค้า และวางท่อระบายน้ำใหม่ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดควรเพิ่มจำนวนของสถานที่พักผ่อน และปรับปรุงห้องน้ำและร้านค้า ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัด จะส่งผลดี เช่น วัดมีความเจริญมากขึ้น ประชาชนที่มาวัดก็จะได้รับความสะดวกสบาย ทั้งนี้ ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงวัด โดยร้านที่ 1 สามารถช่วย วัดได้ทุกอย่าง ส่วนร้านที่ 2 คิดได้แต่ไม่สามารถทำได้ตั้งใจ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็สามารถ บริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้

4.4.9.10 วัดชัยมงคล : ด้านภูมิทัศน์ พบว่า วัดชัยมงคลมีการจัดภูมิทัศน์ที่ สวยงาม มีเพียงร้านที่ 2 ร้านเดียวที่เห็นว่าสวยงามแต่ไม่เป็นระเบียบ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดเห็น ว่าการจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญกับวัด เพราะจะทำให้วัดเป็นระเบียบ มีภาพลักษณ์ที่ดี และ สวยงาม ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกคนชอบความร่มรื่น แต่มีเพียงร้านที่ 1 ร้านเดียวที่เห็นว่าวัดเป็น เช่นนั้นแล้ว แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม โดยผู้ที่พึงพิงวัดสามารถดูแลภูมิทัศน์ของ วัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้

บทที่ 5 บทสรุป

ในบทนี้จะเป็นการสรุปเนื้อหาทั้งหมดของของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนากายภาพของวัด ในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 5.1) บทสรุป เป็นการแสดงส่วนสำคัญของบทที่ 1 – 4 เพื่อให้ทราบถึงที่มา การทบทวนวรรณกรรม วิธีดำเนินการวิจัย และผลการศึกษา ตามลำดับ 5.2) ข้อเสนอแนะ สำหรับการทําวิจัยในครั้งนี้ และครั้งต่อไป และ 5.3) สรุปสาระสำคัญทั้งหมดในบทที่ 5 นี้

5.1 บทสรุป

กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยวัดเก่าแก่ วัดที่มีชื่อเสียง และวัดที่นามเป็นมงคลทั้งหมด 9 วัด ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ซึ่งเป็นโครงการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้ไปยังสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย และเป็นการกำหนดบทบาทให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ขาดการบำรุงรักษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของวัดให้อยู่ในสภาพที่ดี จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดังกล่าวไม่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่สมบูรณ์ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ เพื่อให้วัดส่วนใหญ่ที่ยังขาดความพร้อมในด้านกายภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม

งานวิจัยนี้จึงได้มีการศึกษาหาข้อมูลของวัดโดยเฉพาด้านกายภาพจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด ได้แก่ 1) ผู้บริหารวัด ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบัน 2) ผู้ที่พึ่งพิงวัด ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ และ 3) นักท่องเที่ยว ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะใช้โครงสร้างการวิจัยที่ประกอบด้วยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเหมือนกัน คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และสร้างเป็นกลุ่มคำถามที่สอดคล้องกันในแต่ละปัจจัย มาทำการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ

เปรียบเทียบ โดยจะคัดเลือกคำแนะนำที่ซ้ำกันมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดได้ ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัดทั้ง 3 กลุ่ม

โดยงานวิจัยนี้มีคำถามการวิจัยทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่

1) ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้บริหารวัดจำนวนวัดละ 1 ท่านรวมทั้งหมด 9 ท่าน และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นกรอบศักยภาพ และเป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง จากการศึกษพบว่าวัดส่วนใหญ่มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อยพอสมควร มีศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นท้องถิ่น ร่มรื่น และสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้แล้วบางวัด เช่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดพระสิงห์ฯ โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน และภูมิทัศน์ของวัด แต่ยังคงขาดการนำเสนอประวัติความเป็นมาของวัดให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้วัดส่วนใหญ่มีการวางแผนก่อสร้างอาคารต่าง ๆ และพื้นที่เพียงพอในการก่อสร้าง ยกเว้นวัดดับภัยและวัดหมื่นเงินกองที่กำลังประสบปัญหาความหนาของอาคารภายในวัด มีการบริหารการจราจรที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การสัญจรทั้งหมด มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งานยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีแนวทางในการรองรับปริมาณของประชาชนที่เพิ่มขึ้นแล้ว และวัดส่วนใหญ่ต้องการให้มีการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

2) ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากตัวแทนกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัดทุกกลุ่มกลุ่มละ 1 คนรวมทั้งหมด 10 คน โดยแบ่งเป็นวัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 1 กลุ่ม ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดดัมภัย และวัดลอยเคราะห์ วัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 2 กลุ่ม ได้แก่ วัดเจดีย์หลวงฯ วัดพระสิงห์ฯ และวัดชัยมงคล และวัดที่ไม่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด ได้แก่ วัดหมื่นเงินกอง และวัดลอยเคราะห์ และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง และเสนอผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้ที่พึ่งพิงวัดในด้านต่าง ๆ จากการศึกษพบว่าวัดส่วนใหญ่มีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และร่มรื่น โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยวคือ ปุชนียวัตถุ ปุชนียสถาน ศิลปกรรม และภูมิทัศน์ของวัด ซึ่งวัดส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในด้าน การคมนาคมและความเรียบร้อยสวยงามขององค์ประกอบต่าง ๆ ของวัด มีอาคารเพียงพอกับการใช้งานแล้วไม่แนะนำให้มีการก่อสร้างเพิ่ม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งาน ยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้ที่พึ่งพิงวัดส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัด เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของวัด ช่วยบริหารการจราจรภายในวัด ช่วยทำให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัด และอื่น ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ประกอบอาชีพ

3) ประสบการณ์การท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังเยี่ยมชมวัดทั้ง 9 แห่ง และเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของวัดแต่ละแห่ง ตามลำดับดังนี้ วัดพระสิงห์ฯ มีจำนวน 148 ตัวอย่าง วัดเจดีย์หลวงฯ มีจำนวน 96 ตัวอย่าง วัดชัยมงคล มีจำนวน 67 ตัวอย่าง วัดดัมภัย มีจำนวน 30 ตัวอย่าง วัดหมื่นเงินกอง มีจำนวน 15 ตัวอย่าง ส่วนวัดที่เหลือ คือ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี

วัดหม้อคำตวง และวัดลอยเคราะห์ ทำการสุ่มตัวอย่างวัดละ 11 ตัวอย่างเท่ากัน รวม 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ดังนี้ ข้อมูลที่มีการวัดแบบนามมาตรา (Nominal) จะใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ ข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal) จะใช้การวิเคราะห์แบบ Likert Scale ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดให้มี 5 ระดับ ซึ่งอธิบายด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD) ส่วนข้อมูลจากการสำรวจคำบรรยายจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะแสดงผลการศึกษาแบบพรรณนาตามสิ่งที่เกิดขึ้น

เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง ประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด 11 ด้าน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ และความศรัทธา 3) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ 4) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา 5) ความนิยม 6) อาคารและสิ่งก่อสร้าง 7) การคมนาคมและการสัญจร 8) ความงาม 9) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ 10) ภูมิทัศน์ และ 11) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

2) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา นักท่องเที่ยวที่มาวัดส่วนใหญ่ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัด ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทราบประวัติความเป็นมาของวัดเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ

3) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบว่าวัดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวก็รู้จักกิจกรรมนี้แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง การเดินทางได้สะดวก และความร่มรื่น เป็น 3 อันดับแรก นอกจากวัดแห่งนี้แล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมฯ เช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดดวงดี และวัดเจดีย์หลวงฯ มากที่สุด 2 อันดับแรก ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ

4) **กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา** นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางวัดจัด แต่มีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญ ตักบาตร เข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลของล้านนา และพิธีสงฆ์ พิธีกรรม เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งเห็นว่าทางวัดควรจัดกิจกรรมดังกล่าวที่ลานวัด ทั้งนี้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่ทางวัดจัดขึ้น

5) **ความนิยม** นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าวัดควรให้ความสำคัญกับการทำศาสนกิจ การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็น 3 อันดับแรก และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดเป็นดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ ทำทาน 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รongลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ 3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รongลงมาคือครอบครัว/ญาติ 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัดดังกล่าวเป็นครั้งแรก 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดเจดีย์หลวงฯ เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3 มากที่สุดคือ เที่ยวชมภูมิทัศน์ และศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งถ้าวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์

6) **อาคารและสิ่งก่อสร้าง** วัดส่วนใหญ่มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร เจดีย์ และอุโบสถ เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะโดยการใช้วัสดุและการก่อสร้างแบบดั้งเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ ส่วนปริมาณของสิ่งก่อสร้างภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม

7) **การคมนาคมและการสัญจร** วัดส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการคมนาคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และส่วนใหญ่จะทราบว่าสถานที่ใดที่ทางวัดอนุญาตให้อพยพยานพาหนะได้ และสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัยจากยานพาหนะ ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส

8) **ความงาม** วัดส่วนใหญ่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม พระพุทธรูป และภูมิทัศน์ โดยพระพุทธรูปเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดควรงามที่บรรยากาศและศิลปสถาปัตยกรรม และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว

9) **สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ** วัดส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ แต่ก็มีสิ่งที่น่าสนใจที่ควรเพิ่ม ได้แก่ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และสถานที่พักผ่อน ซึ่งจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัด

10) **ภูมิทัศน์** วัดส่วนใหญ่มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และภูมิทัศน์ก็มีความสำคัญกับวัด และควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่มเติม ซึ่งวัดก็มีความพร้อมแล้ว

11) **การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม** นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดทั้ง 9 แห่ง โดยจะคำแนะนำสำหรับพัฒนาคุณภาพของวัดดังตารางที่ 4.54 – 4.58 ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้ และถ้าวัดมีความเรียบร้อยสวยงามแล้ว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดควรได้รับความร่วมมือจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่าย

4) แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบผลของการศึกษาจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 โดยคัดเลือกคำแนะนำที่มีผลซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำใดที่มีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น ส่วนคำแนะนำใดที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกัน จะถูกกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามลำดับต่อไป

จากวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบผลการศึกษาของคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 สามารถสรุปผลเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ตามคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
1)วัดเชียงมั่น	1) เป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระเสด็จมณี (พระแก้วขาว) และพระศิลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สร้างห้องน้ำเพิ่ม 4) ด้านอื่น ๆ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
2)วัดดวงดี	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดวงดี 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล 3) สถาปัตยกรรมร่วมสมัย 4) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร เพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
3)วัดเจ็ดยอด	1) พระธาตุมีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศในสมัยโบราณ 2) เป็นพระอารามหลวง 3) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม 4) เป็นวัดที่มีครบทุกอย่าง เช่น ความงามทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และความศักดิ์สิทธิ์	1) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ เพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ โดยเฉพาะวันที่วัดจัดงาน 2) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง บูรณะพระธาตุ 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ปรับปรุงพื้นถนนและสถานที่จอดรถ และเพิ่มทางเท้า 4) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น
4)วัดพระสิงห์	1) เป็นพระอารามหลวง 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระพุทธสิหิงค์ 3) พระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง 4) จิตรกรรมฝาผนังของวิหารลายคำที่เก่าแก่	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม อนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม 2) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว จัดสวนหย่อม เพื่อเพิ่มความร่มรื่น 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร จัดระเบียบจราจร ทำป้ายหมายจราจรให้ชัดเจน ขยายถนนให้กว้างขึ้น และปรับปรุงสถานที่จอดรถ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ เพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ และจัดระเบียบร้านค้า-ร้านอาหาร

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
5)วัดหมื่นเงินทอง	1) พระธาตุ 12 ราศี 2) มีศิลปกรรมที่งดงาม 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง รักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพดี 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ เพิ่มจำนวนของที่จอดรถ ถังขยะ และปรับปรุงห้องน้ำ 4) ด้านภูมิทัศน์ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
6)วัดดัมภัก	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดับภัย ที่ประชาชนเชื่อว่าสามารถดับภัยอันตรายได้ 2) บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ และนำไปใช้ในพิธีพุทธาภิเษก 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านการคมนาคมและการสัญจร จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และขยายทางเข้าวัดให้กว้างขึ้น 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ติดตั้งห้องน้ำในตำแหน่งที่ใกล้ทางเข้าวัด ปรับปรุงจุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะ 3) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทาสีผนังที่ลอกหล่อน แก้ไขความคับแคบของวัด ปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร และซุ้มชาน้ำ รักษาความสะอาด อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ล้านนาให้คงอยู่
7)วัดหม้อคำตวง	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระทันใจ 2) กำแพงวัดมีความสวยงาม 3) เป็นที่ตั้งของสมาคมโหราศาสตร์	1) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว รักษาความสะอาด และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร จัดการจราจร จัดสรรทางเดิน และเพิ่มที่จอดรถ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ บำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี และเพิ่มจำนวนของห้องน้ำ 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม จัดรูปแบบและตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม และรักษาความเป็นระเบียบ

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
8)วัดลอยเคราะห์	1) โรงเรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนา 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ทาสีผนังที่ลอกหล่อน และไม่แนะนำให้สร้างอาคารเพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ทำป้ายแสดงที่จอดรถให้ชัดเจน ปรับปรุงทางเข้าออกของวัด และไม่แนะนำให้สร้างถนนเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ปรับปรุงร้านค้า และไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ยกเว้น จุดบริการนักท่องเที่ยว 4) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว
9)วัดชัยมงคล	1) สถานที่ตั้งของวัดอยู่ติดริมแม่น้ำปิง 2) เป็นวัดที่วัดนอกรับวัดสวนดอก จ.เชียงใหม่ 3) ประชาชนนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านภูมิทัศน์ เพิ่มพื้นที่สีเขียว 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร จัดการการจราจร เพิ่มจำนวนที่จอดรถและทางเท้า 3) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง จัดระเบียบร้านค้า และวางท่อระบายน้ำใหม่ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ เพิ่มจำนวนของสถานที่พักผ่อน ปรับปรุงห้องน้ำและร้านค้า

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้ แบ่งได้เป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) ข้อเสนอแนะสำหรับการตั้งโครงการวิจัย 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและ 3) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเสนอผลของการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการตั้งโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จากชื่อเรื่องจะเห็นได้ว่างานวิจัยนี้จะต้องทำการศึกษาวัดทั้งหมด 9 แห่ง โดยแต่ละแห่งก็ต้องทำการเก็บข้อมูลแบบเดียวกันจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารวัด ผู้ที่พึ่งพิงวัด และนักท่องเที่ยว และต้องใช้แบบสำรวจทั้งหมด 3 แบบ เมื่อนำไปเก็บข้อมูลครบทั้ง 9 วัด ก็จะได้ข้อมูลทั้งหมด 27 ชุด ซึ่งงานวิจัยปกติจะมีข้อมูลประมาณ 1 – 2 ชุดเท่านั้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยนี้มีข้อมูลมากชุด และส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถทำงานวิจัยได้อย่างละเอียดเท่าที่ควร ทั้งที่ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลทุกชุด แต่ก็ไม่สามารถทำได้ ดังนั้นการตั้งโครงการนี้จึงควรเจาะจงประชากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรง นั่นคือ นักท่องเที่ยว อีกทั้งควรลดขอบเขตในการเก็บข้อมูลให้เหลือเฉพาะวัดใดวัดหนึ่งเพื่อเป็นกรณีศึกษาแทนการเก็บข้อมูลจากวัดทั้งหมด วิธีนี้ก็จะสามารถลดปริมาณข้อมูลในการทำวิจัยลงได้ และทำให้มีเวลามากพอในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับเสนอเป็นคำแนะนำในการพัฒนากายภาพของวัดที่ละเอียดขึ้นได้

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ซึ่งได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 10 หมวดคำถาม และแต่ละหมวดก็จะมีคำถามย่อย ๆ อีกหลายข้อ และใช้เวลาในการกรอกแบบสอบถามประมาณ 15 – 30 นาที ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็มีโปรแกรมการท่องเที่ยวต่อเนื่อง ยังต้องไปอีกหลายแห่ง หรือบางทีก็ต้องไปให้ครบทั้ง 9 วัดภายใน 1 วัน ทำให้การท่องเที่ยวในสถานที่หนึ่ง ๆ เป็นไปอย่างเร่งรีบ โดยจะใช้เวลาในวัดประมาณครึ่งชั่วโมง – 1 ชั่วโมง ทั้งนี้การท่องเที่ยวภายในวัดให้ครบทุกส่วน เน้นเฉพาะการไหว้พระและถ่ายภาพ ก็ใช้เวลามากกว่า 30 นาทีแล้ว การที่นักท่องเที่ยวจะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจึงเป็นไปได้ยาก ยกเว้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเวลามาก หรือมาอยู่เชียงใหม่หลายวันหรือเป็นคนเชียงใหม่อยู่แล้ว ส่วนใหญ่ก็จะยินดีตอบแบบสอบถาม ดังนั้นการออกแบบแบบสอบถามที่ดี ควรมีปริมาณไม่มาก และควรตั้งคำถามเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเท่านั้น แต่ถ้าคำถามที่จำเป็นมีจำนวนมากจริง ๆ ก็อาจต้องเลือกใช้รูปแบบในการตอบแบบสอบถามที่รวดเร็ว (ปรนัย) แทนคำถามแบบอัตนัย วิธีนี้ก็จะ

สามารถลดเวลาในการตอบแบบสอบถามลงได้ไม่มากนักน้อย และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในรูปแบบทางสถิติได้อีกด้วย

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเสนอผลของการศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้มีข้อมูลมากถึง 27 ชุด ทำให้มีการอธิบายผลของการศึกษาค่อนข้างยาว และอาจทำให้ผู้อ่านงานวิจัยไม่สามารถประติดประต่อผลของการวิจัยโดยรวมได้ทั้งหมด แต่จะทราบเฉพาะผลของการศึกษาในแต่ละปัจจัยเท่านั้น ดังนั้นการอธิบายผลในบทที่ 4 ที่เหมาะสมควรจะแสดงเฉพาะรายละเอียดและตารางของปัจจัยที่จะสามารถนำไปใช้เป็นคำแนะนำสำหรับการพัฒนากายภาพของวัดเท่านั้น ส่วนอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องก็ให้อ้างอิงจากภาคผนวกแทน วิธีนี้ก็จะสามารถทำให้ผู้อ่านสามารถจับประเด็นของผลการศึกษา ที่เป็นส่วนหลักของแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษา เรื่องการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาในภาพกว้าง รวมถึงเป็นการศึกษาที่มีระยะเวลาที่จำกัด และควรมีการศึกษาเฉพาะคำแนะนำในการพัฒนากายภาพวัด ในส่วนของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัย และควรศึกษาเฉพาะวัดใดวัดหนึ่งที่จะสามารถเป็นต้นแบบของการศึกษาวัดอื่น ๆ ต่อไปได้ เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลและแสดงผลการศึกษาของวัดดังกล่าวลงลึกไปถึงกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนต่าง ๆ อย่างละเอียด และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

5.3 สรุป

วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ควรมีการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาวัดมีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ซึ่งวัดแต่ละแห่งก็มีวิธีในการพัฒนาปรับปรุงวัดที่แตกต่างกัน สามารถสรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

วัดเชียงมั่น อันดับที่ 1 ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 2 ควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 3 ควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม และอื่น ๆ ได้แก่ การรักษาความสะอาดของ สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

วัดดวงดี อันดับที่ 1 ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด และอันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ

วัดเจดีย์หลวงฯ มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ การเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ และอื่น ๆ ได้แก่ ควรบูรณะพระธาตุ ปรับปรุงสถานที่จอดรถ ปรับปรุงพื้นถนน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและทางเท้า

วัดพระสิงห์ อันดับที่ 1 ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม อันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว จัดสวนหย่อม และอื่น ๆ ได้แก่ ควรจัดระเบียบจราจร ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถและร้านค้า นอกจากนี้ทางวัดควรเพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ

วัดหมื่นเงินกอง มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพดี และอื่น ๆ ได้แก่ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มจำนวนของที่จอดรถและถังขยะ ควรปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

วัดดับภัย มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ขยายทางเข้าวัดพร้อมทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง แก้ไขความคับแคบของวัด จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม

วัดหม้อคำตวง มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา คือ การบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้สะอาดและเป็นระเบียบ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดรูปแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม จัดการการจราจร เพิ่มจำนวนของที่จอดรถและห้องน้ำ และควรบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า และทำป้ายจราจรให้ชัดเจน

วัดลอยเคราะห์ มีสิ่งแรกที่ต้องพัฒนา ได้แก่ ควรกำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สีเขียว ระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัด และจัดร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนหรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากเป็นจุดบริการนักท่องเที่ยว และควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว

วัดชัยมงคล อันดับที่ 1 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว อันดับที่ 2 จัดการจราจรให้เป็นระเบียบ ควรเพิ่มทางเท้าและที่จอดรถ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบของร้านค้า ปรับปรุงห้องน้ำ วางท่อระบายน้ำใหม่ และควรเพิ่มสถานที่พักผ่อน

บรรณานุกรม

- กรกนก รัตนวราภรณ์. 2545. จักรวาลคติในการวางผังวัดหลวงล้านนา : สัญลักษณ์สะท้อนอำนาจ
ในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ช่วงพุทธศตวรรษที่ 21. ปรินุณยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. 2545. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางกายภาพและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงในแหล่งท่องเที่ยววัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร. ปรินุณยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. 2525. ประวัติศาสตร์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ภาค 1.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมศิลปากร. 2516. ทะเบียนโบราณวัตถุสถานทั่วราชอาณาจักร.
- กัลยารัตน์ ศิริรัตน์. 2550. การวางแผนเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัด.
นครศรีธรรมราช. ปรินุณยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- การประชุมทางวิชาการเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบูรณะโบราณสถานวัดพระสิงห์วรมหาวิหาร
จังหวัดเชียงใหม่ ณ หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเษก กรมศิลปากร วันที่ 18 พฤศจิกายน 2536
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ
ประเภทวัด เล่มที่ 2.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. 2531. ปัจจัยเบื้องต้นของความต้องการท่องเที่ยว.
จุลสารการท่องเที่ยว 7 (มกราคม 2531).
- นัตรสุตา อู่เนื่อง. 2546. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม.
การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ซุดา ศิริไพบูลย์สินธ์. 2549. การประเมินศักยภาพและการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
จังหวัดนครปฐม. โครงการวัฒนธรรมศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ญาณวิทย์ วจนนวนิช, วีระศักดิ์ สมพล และวุฒิชัย ธรรมวงศ์ชัย. 2541. แพนผังภายในวัดในคูเมือง
เชียงใหม่ (1). รายงานโครงการทางวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถิ่น รัตนกนก. 2517. วัดและโบราณสถานสำคัญ แห่ง นครเชียงใหม่.
- ทักษิณา คุณารักษ์. 2545. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ธาดา สุทธิธรรม. 2545. การพัฒนาการท่องเที่ยว แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมตามเส้นทางลำแม่น้ำมูล. ทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา ราชภูติ. 2536. การวิเคราะห์การวางผังบริเวณวัดภายในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาเฉพาะเรื่อง 2 สาขาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. 2536. วางผังบริเวณวัด. การศึกษาเฉพาะเรื่อง 2 สาขาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพวงศ์ มิ่งแก้ว, นิดา ศรีวรรณนุสรณ์ และนิทัศน์ อังศิริโสภานนท์. 2542. แผนผังภายในวัดในคูเมืองเชียงใหม่ (2). รายงานโครงการงานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2549. การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือท่องเที่ยวไทย.
- ปณายู ไชยรัตนานนท์. 2546. การศึกษาแนวทางการจัดเส้นทางจักรยาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประภาพร อรุโณทอง. 2538. คู่มือเที่ยววัด. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พลอยศรี โปราณานนท์. 2543. การท่องเที่ยวเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. 2541. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ (เชียงใหม่). โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมภาคเหนือ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. 2550. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : หจก.แสงจันทร์การพิมพ์.
- รัชดาพรรณ สุวรรณมาโจ. 2548. ปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิฑูลย์ เหลียวรุ่งเรือง และคณะ. 2548. เส้นทางท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์. การประชุมทางวิชาการสถาปัตยกรรมครั้งที่ 1.
- ศิลปสถาปัตยกรรมล้านนา โครงการสัมมนา, 2536 ณ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. ข่าวหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ฉบับลงวันที่ 16 มกราคม 2536.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. 2549. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2535. พระสงฆ์กับการอนุรักษ์ศิลปกรรม
และสิ่งแวดล้อมวัด.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2522. โครงการศึกษาเบื้องต้น แผนหลัก
การพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่.

สุภาวศ์ จันทวานิช. 2543. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุรศักดิ์ ชูทอง. 2548. การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อการ
ออกแบบเส้นทางทางเดินป่าระยะไกล ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรศักดิ์ พุ่มรัก. 2533. การวางผังบริเวณวัดภายใน จ.แม่ฮ่องสอน. การศึกษาเฉพาะเรื่อง 1 (104494)
สาขาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุริย์ บุญญานพวงศ์. 2540. ผลกระทบต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ศึกษากรณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน.
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักพิมพ์สารคดี. 2545. “นายรอบรู้” นักเดินทาง : เชียงใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

อุไรวรรณ สุวรรณเสรี. 2548. ความพึงพอใจและปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในเส้นทางพนาลัย-รัตนวาปี จังหวัดหนองคาย. การศึกษาปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัยฎาต์ ไพรณานนท์. 2529. การใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม ของวัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่.
เชียงใหม่.

Gunn, C.A. 1994. Tourism Planning. New York: Taylor & Francis. Hoyer, K.G. 2000, pp.
245.

Kotler, Phillip and Armstrong, Gary. 1990. Marketing : An Introduction. Englewood Cliffs,
NJ : Prentice-Hall.

Yamane, Taro. 1973. Statistics : An Introductory Analysis. 2nd ed. New York : Harper
and Row, pp. 125.

<http://www.tournont.com/?ContentID=ContentID-060726100203694>,

สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2552

http://www2.tat.or.th/stat/web/static_tst.php, สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2552

<http://www.thainews70.com/news/news-business/view.php?topic=2150>,

สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2552

<http://www.region3.prd.go.th/ct/news/viewnews.php?ID=090224160826>,

สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2552

http://www.thaiwisdom.org/p_culture/api/api_1.htm, สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2553

<http://www.tourism.go.th/2009/th/board/view.php?id=45>, สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2553

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

Physical Development of Nine Temples Merit in Chiang Mai to Promote Tourism

ศรียชัย ศรีมิ่งขวัญชัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Sarichai Srimingkwanchai

Chiang Mai University

บทคัดย่อ

กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ของ ททท. เป็นกำหนดบทบาทให้วัดทั้ง 9 แห่ง กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทันที ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง เพื่อเป็นการเตรียมวัดให้พร้อมสำหรับการท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาวัดมีความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์เพิ่มขึ้น งานวิจัยนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบัน จากผู้บริหารวัด 2) ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ จากผู้ที่พึ่งพิงวัด และ 3) ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการเก็บข้อมูลของทั้ง 3 ส่วนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเปรียบเทียบ และคัดเลือกเฉพาะคำแนะนำที่มีผลซ้ำกัน มากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกัน ก็จะกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในลำดับต่อไป จากการศึกษาพบว่าวัดแต่ละแห่งมีวิธีในการพัฒนาปรับปรุงวัดที่แตกต่าง กัน สามารถสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ได้ดังนี้

1. วัดเชียงมั่น อันดับที่ 1 ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 2 จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 3 สร้างห้องน้ำเพิ่ม และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
2. วัดดวงดี อันดับที่ 1 ลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด และอันดับที่ 2 เพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
3. วัดเจดีย์หลวงฯ มีสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ เพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ และอื่น ๆ ได้แก่ บูรณะพระธาตุ ปรับปรุงที่จอดรถ-พื้นถนน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและทางเท้า
4. วัดพระสิงห์ฯ อันดับที่ 1 ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด ตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม อันดับที่ 2 เพิ่มพื้นที่สีเขียว และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบจราจร ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถและร้านค้า นอกจากนี้ทางวัดควรเพิ่มถังขยะที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ
5. วัดหมื่นเงินกอง มีสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ รักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถ ให้อยู่ในสภาพดี และอื่น ๆ ได้แก่ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มที่จอดรถและถังขยะ ปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
6. วัดดับภัย มีสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ขยายทางเข้าวัดพร้อมทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง แก้ไขความคับแคบของวัด จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม
7. วัดหม้อคำตวง มีสิ่งที่ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ การบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้สะอาด และเป็นระเบียบ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดรูปแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม จัดระเบียบจราจร เพิ่มที่จอดรถและห้องน้ำ และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า และป้ายจราจรให้ชัดเจน
8. วัดลอยเคราะห์ มีสิ่งที่ควรพัฒนา ได้แก่ กำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัด จัดร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนหรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากจุดบริการนักท่องเที่ยว และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
9. วัดชัยมงคล อันดับที่ 1 เพิ่มพื้นที่สีเขียว อันดับที่ 2 จัดระเบียบจราจร เพิ่มทางเท้าและที่จอดรถ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบของร้านค้า ปรับปรุงห้องน้ำ วางท่อระบายน้ำใหม่ และเพิ่มสถานที่พักผ่อน

ซึ่งหากวัดต่าง ๆ ได้มีการพัฒนากายภาพของวัดตามที่กล่าวมาข้างต้นก็จะทำให้ประชาชนที่มาท่องเที่ยวกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่มีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้นทำให้เกิดความพึงพอใจ และอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก

Abstract

"Nine Temples Merit in Chiang Mai Activity" of Tourism Authority of Thailand turns all nine temples in the program into tourist attraction immediately but mostly the physical of these temples were not developed and unready to be good cultural tourist attractions of Chiangmai. The purpose of this research is to find the way to develop these nine temples to be prepared for the tourists. So they could feel comfortable and complete of cultural experience. The study has been divided into 3 sections 1) Study the potential of the temples from monks 2) Study the opinions and participation in the development of the temple of from people who dependable temples. 3) Study the temples travelers' experiences of Thai tourist. Researcher analyzed 3 parts of data by comparison and chose only the repeatedly of suggestions to define the ways for physical development first. Next development was from the other advice of tourist groups which not contradictory. The study found that every temples would have different strategies to upgrade their physical environment. The physical development of nine temples in "Nine Temples Merit in Chiang Mai " activity can be conclude as follows.

1. Wat Chiangman First, grow plants and maintain them to be in order. Second, organize parking area. Third, increase toilets and other facility such as regularly clean buildings.

2. Wat Duangdee First, decrease the density of buildings inside temple area. Second, increase pathway, parking lots and organize them to be in order.

3. Wat Chediluang Should increase parking area, toilets, garbage and another such as renovate the Chedi, improve parking area and also road surface, increase green area and walking path.

4. Wat Prasingh First, conserve ancient architecture, take care of cleanness and decorate the Chedi. Second, increase green area and another such as organize the traffic inside temple by expand the road, improve parking area and local shops inside the temple area. Moreover they should increase garbage, parking lots, water cooler and toilets.

5. Wat Meunnheungong Should preserve ancient arts improve ubosot and another such as enlarge the entrance sign of temple, increase parking lots and garbage, improve toilets to be good quality, take care of cleanness and increase green area.

6. Wat Dabpai Should organize parking area to be in order, expand the entrance road and enlarge the entrance sign and another such as regularly clean the buildings, adjust the narrowness inside temple area, increase green area, improve ubosot, school, tripitaka hall, local shops and refuse area.

7. Wat Morkamthuang Should maintain and organize the landscape to be in order and cleanness and another such as re-arrange the location of buildings, order the traffic, increase parking area and toilets, maintain facility inside temple, increase walking path and road sign.

8. Wat Loykror Should clear the parking area, define the way for walking and car, improve the entrance of temple, order the local shops, do not increase the street and other facility except tourist information point and increase green area.

9. Wat Chaimongkol First, increase green area. Second, order the traffic way, increase walking path and parking lots and another such as order the local shops, improve toilets, set the appropriate way of scupper and increase green park.

If these nine temples follow the research's advice to develop their physical. Tourist would feel comfortable and satisfy. Moreover they would get the complete of cultural experience and desire to visit again.

คำนำ

กิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยวัดเก่าแก่ วัดที่มีชื่อเสียง และ วัดที่นามเป็นมงคลทั้งหมด 9 วัด ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดดัมภักย์ วัดหม้อคำตวง วัดลอยเคราะห์ และวัดชัยมงคล ซึ่งเป็นโครงการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้ไปยังสื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย และเป็นการกำหนดบทบาทให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่วัดส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยว ขาดการบำรุงรักษาองค์ประกอบต่าง ๆ ของวัดให้อยู่ในสภาพที่ดี จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดดังกล่าวไม่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่สมบูรณ์ ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ จึงควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดทั้ง 9 แห่ง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้ เพื่อให้วัดส่วนใหญ่ที่ยังขาดความพร้อมในด้านกายภาพสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้จึงได้มีการศึกษาหาข้อมูลของวัดโดยเฉพาด้านกายภาพจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัด ได้แก่ 1) ผู้บริหารวัด ศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบัน 2) ผู้ที่พึ่งพิงวัด ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ และ 3) นักท่องเที่ยว ศึกษาประสบการณ์ในการท่องเที่ยววัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะใช้โครงสร้างการวิจัยที่ประกอบด้วยหลักของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเหมือนกัน คือ 1) วิถีชีวิต 2) สิ่งทีคนในท้องถิ่นเป็นผู้สร้างสรรค์ และ 3) สิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และ

สร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ และสร้างเป็นกลุ่มคำถามที่สอดคล้องกันในแต่ละปัจจัย มาทำการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเปรียบเทียบ โดยจะคัดเลือกคำแนะนำที่ซ้ำกันมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดได้ ซึ่งงานวิจัยนี้มีคำถามการวิจัยทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่

1. ศักยภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้บริหารวัดจำนวนวัดละ 1 ท่านรวมทั้งหมด 9 ท่าน และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นกรอบศักยภาพ และเป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง

2. ปัจจุบันผู้ที่พึ่งพิงวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ มีความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือทางวัดอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากตัวแทนกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัดทุกกลุ่มกลุ่มละ 1 คนรวมทั้งหมด 10 คน โดยแบ่งเป็นวัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 1 กลุ่ม ได้แก่ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดดัมภัก และวัดลอยเคราะห์ วัดที่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด 2 กลุ่ม ได้แก่ วัดเจดีย์หลวงฯ วัดพระสิงห์ฯ และวัดชัยมงคล และวัดที่ไม่มีกลุ่มผู้ที่พึ่งพิงวัด ได้แก่ วัดหมื่นเงินกอง และวัดลอยเคราะห์ และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นคำแนะนำหนึ่งในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่ง และเสนอผลประโยชน์ที่ทางวัดจะได้รับจากการช่วยเหลือของผู้ที่พึ่งพิงวัดในด้านต่าง ๆ

3. ประสิทธิภาพการท่องเที่ยววัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังเยี่ยมชมวัดทั้ง 9 แห่ง และเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของวัดแต่ละแห่ง ตามลำดับดังนี้ วัดพระสิงห์ฯ มีจำนวน 148 ตัวอย่าง วัดเจดีย์หลวงฯ มีจำนวน 96 ตัวอย่าง วัดชัยมงคล มีจำนวน 67 ตัวอย่าง วัดดัมภัก มีจำนวน 30 ตัวอย่าง วัดหมื่นเงินกอง มีจำนวน 15 ตัวอย่าง ส่วนวัดที่เหลือ คือ วัดเชียงมั่น วัดดวงดี วัดหม้อคำตวง และวัดลอยเคราะห์ ทำการสุ่มตัวอย่างวัดละ 11 ตัวอย่างเท่ากัน รวม 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลของแต่ละปัจจัยมาทำการวิเคราะห์ดังนี้ ข้อมูลที่มีการวัดแบบนามมาตรา (Nominal)

จะใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ ข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบอันดับ (Ordinal) จะใช้การวิเคราะห์แบบ Likert Scale ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดให้มี 5 ระดับ ซึ่งอธิบายด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD) ส่วนข้อมูลจากการสำรวจคำบรรยายจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะแสดงผลการศึกษาแบบพรรณนาตามสิ่งที่เกิดขึ้น

4. แนวทางการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ควรเป็นแบบใด ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบผลของการศึกษาจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 โดยคัดเลือกคำแนะนำที่มีผลซ้ำกันหรือใกล้เคียงกันทั้ง 3 ฝ่ายมากำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดเป็นลำดับแรก ส่วนคำแนะนำใดที่มีความขัดแย้งกันจะใช้วิธีการสังเกตจากการสำรวจภาคสนามและเลือกเฉพาะคำแนะนำที่ตรงกับการสำรวจนั้น ส่วนคำแนะนำใดที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มและไม่ขัดแย้งกัน จะถูกกำหนดให้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดแต่ละแห่งตามลำดับต่อไป

ผลการศึกษา

ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนข้างต้น สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วัดส่วนใหญ่มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อยพอสมควร มีศิลปวัฒนธรรมที่แสดงความเป็นท้องถิ่น ร่มรื่น และสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้แล้วบางวัด เช่น วัดดวงดี วัดเจดีย์หลวงฯ และวัดพระสิงห์ฯ โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน และภูมิทัศน์ของวัด แต่ยังขาดการนำเสนอประวัติความเป็นมาของวัดให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้วัดส่วนใหญ่มีการวางแผนก่อสร้างอาคารต่าง ๆ และพื้นที่เพียงพอในการก่อสร้าง ยกเว้นวัดดับภัยและวัดหมื่นเงินกองที่กำลังประสบปัญหาความหนาของอาคารภายในวัด มีการบริหารการจราจรที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การสัญจรทั้งหมด มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งานยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีแนวทางในการรองรับปริมาณของประชาชนที่เพิ่มขึ้นแล้ว และวัดส่วนใหญ่ต้องการให้มีการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม

2. วัดส่วนใหญ่มีศิลปะและสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และร่มรื่น โดยมีสิ่งดึงดูดใจสำหรับการท่องเที่ยวคือ ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ศิลปกรรม และ ภูมิทัศน์ของวัด ซึ่งวัดส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในด้านการคมนาคมและความเรียบร้อยสวยงาม ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของวัด มีอาคารเพียงพอกับการใช้งานแล้วไม่แนะนำให้มีการก่อสร้างเพิ่ม มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับการใช้งานยกเว้นวันที่ทางวัดจัดกิจกรรมพิเศษ มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น แต่ก็ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์เพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้ที่พึงพิงวัดส่วนใหญ่ สามารถช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัด เข้าร่วมและมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมของวัด ช่วยบริหารการจราจรภายในวัด ช่วยทำให้วัด เรียบร้อยสวยงาม ช่วยดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกของวัด และอื่น ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่ประกอบ อาชีพ

3. ผลการศึกษาในส่วนนี้ประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด 11 ด้าน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ และความศรัทธา 3) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ 4) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา 5) ความนิยม 6) อาคารและสิ่งก่อสร้าง 7) การคมนาคมและการ สัมผัส 8) ความงาม 9) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ 10) ภูมิทัศน์ และ 11) การพัฒนา ปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท และมี ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

3.2 ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา นักท่องเที่ยวที่มาวัดส่วนใหญ่ ได้ทำการสักการะพระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในวัด ซึ่งนักท่องเที่ยวจะทราบ ประวัติความเป็นมาของวัดเพิ่มขึ้นเมื่อได้เยี่ยมชมวัดแล้ว โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล การท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้จากเพื่อน/ญาติ

3.3 กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบว่าวัดดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวรู้จักกิจกรรมนี้แต่ ส่วนใหญ่ไม่เคยมีโอกาสร่วมกิจกรรมดังกล่าว และเลือกเยี่ยมชมวัดแห่งนี้เพราะความมีชื่อเสียง การเดินทางได้สะดวก และความร่มรื่น เป็น 3 อันดับแรก นอกจากนี้แล้วนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เคยไปเยี่ยมชมวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมเช่นเดียวกัน โดยประทับใจวัดดวงดี และ

วัดเจ็ดยอดหลวงฯ มากที่สุด 2 อันดับแรก ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระ
แก้วัดเมืองเชียงใหม่จากเพื่อน/ญาติ

3.4 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่
ทางวัดจัด แต่มีกิจกรรมที่ชื่นชอบคือ ทำบุญ ตักบาตร เข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลของล้านนา และ
ฟังเทศน์ ฟังธรรม เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งเห็นว่าทางวัดควรจัดกิจกรรมดังกล่าวที่ลานวัด ทั้งนี้
ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอันจะก่อให้เกิด
ประโยชน์กับนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็จะยินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนชื่นชอบที่
ทางวัดจัดขึ้น

3.5 ความนิยม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าวัดควรให้ความสำคัญกับการทำศาสนกิจ
การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็น 3 อันดับแรก และ
นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการท่องเที่ยววัดเป็นดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่
มีวัตถุประสงค์ในการมาวัดเพื่อไหว้พระ รongลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อทำบุญ ทำทาน
2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน/แฟน รongลงมาเดินทางมากับครอบครัว/ญาติ
3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคือ เพื่อน/แฟน รongลงมาคือครอบครัว/
ญาติ 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยี่ยมชมวัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ 5) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาวัด
ดังกล่าวเป็นครั้งแรก 6) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในวัดครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง 7) นักท่องเที่ยว
ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการทำบุญ/ทำทาน 8) สิ่งที่นักท่องเที่ยวเลือกทำในวัดเจ็ดยอดหลวงฯ
เป็นอันดับที่ 1 มากที่สุดคือ ไหว้พระ อันดับที่ 2 มากที่สุดคือ ทำบุญทำทาน และอันดับที่ 3
มากที่สุดคือ เทียนธูปธูปเทียน และศิลปะสถาปัตยกรรม ซึ่งถ้าวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นก็จะทำให้
นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์

3.6 อาคารและสิ่งก่อสร้าง วัดส่วนใหญ่มีอาคารและสิ่งก่อสร้างที่มีความสำคัญและ
ควรได้รับการประชาสัมพันธ์คือ วิหาร เจดีย์ และอุโบสถ เป็น 3 อันดับแรก ซึ่งวิหารก็เป็นสิ่งแรก
ที่นักท่องเที่ยวมองเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัด และเห็นว่าสิ่งก่อสร้างดังกล่าวควรได้รับการบูรณะ
โดยการใช้วัสดุและการก่อสร้างแบบดั้งเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ ส่วนปริมาณของสิ่งก่อสร้าง
ภายในวัดก็มีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรสร้างเพิ่ม

3.7 การคมนาคมและการสัญจร วัดส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการคมนาคม
นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาที่วัดด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และส่วนใหญ่จะทราบว่าจะสถานที่ใด
ที่ทางวัดอนุญาตให้จอดยานพาหนะได้ และสามารถเยี่ยมชมวัดได้อย่างสะดวกและปลอดภัย
จากยานพาหนะ ซึ่งนักท่องเที่ยวเห็นว่าไม่ควรเข้าไปในเขตสังฆาวาส

3.8 ความงาม วัดส่วนใหญ่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม พระพุทธรูป และภูมิทัศน์ โดยพระพุทธรูปเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากเห็นเมื่อมาที่วัด ซึ่งวัดควรมีที่บรรยากาศและศิลปสถาปัตยกรรม และวัดก็เป็นเช่นนั้นแล้ว

3.9 สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ วัดส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ แต่ก็มีสิ่งที่ยังนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่ม ได้แก่ ที่จอดรถ ห้องน้ำ และสถานที่พักผ่อน ซึ่งจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัด

3.10 ภูมิทัศน์ วัดส่วนใหญ่มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม และภูมิทัศน์ก็มีความสำคัญกับวัด และควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์เพิ่มเติม ซึ่งวัดก็มีความพร้อมแล้ว

3.11 การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยด้านกายภาพโดยรวมของวัดทั้ง 9 แห่ง โดยจะคำแนะนำสำหรับพัฒนาสภาพของวัดดังตารางที่ 4.54 – 4.58 ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถบริจาคเงินให้ทางวัดนำไปพัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นได้ และถ้าวัดมีความเรียบร้อยสวยงามแล้ว จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงวัดควรได้รับความร่วมมือจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัดทุกฝ่าย

4. จากวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบผลการศึกษาของคำถามการวิจัยข้อที่ 1 – 3 สามารถสรุปผลเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ ตามคำถามการวิจัยข้อที่ 4 ได้ดังตาราง

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
1)วัดเขียงมัน	1) เป็นวัดแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระเสด็จมณีนี (พระแก้วขาว) และพระศิลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรตีช่องจอดรถให้เป็นระเบียบ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม 4) ด้านอื่น ๆ ควรรักษาความสะอาดของอาคาร สิ่งก่อสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวก
2)วัดดวงดี	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดวงดี 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล 3) สถาปัตยกรรมร่วมสมัย 4) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรเพิ่มพื้นที่สัญจร ที่จอดรถ รวมถึงจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
3)วัดเจดีย์หลวงฯ	1) พระธาตุมีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศในสมัยโบราณ 2) เป็นพระอารามหลวง 3) มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม 4) เป็นวัดที่มีครบทุกอย่าง เช่น ความงามทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และความศักดิ์สิทธิ์	1) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ โดยเฉพาะวันที่วัดจัดงาน 2) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรบูรณะพระธาตุ 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงสถานที่จอดรถ เพิ่ม ทางเท้า และปรับปรุงพื้นถนน และ 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น
4)วัดพระสิงห์ฯ	1) เป็นพระอารามหลวง 2) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระพุทธสิหิงค์ 3) พระธาตุประจำปีเกิดปีมะโรง 4) จิตรกรรมฝาผนังของวิหารลายคำที่เก่าแก่	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม 2) ด้านภูมิทัศน์ ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ และจัดสวนหย่อม เพื่อเพิ่มความร่มรื่น 3) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรจัดระเบียบจราจร ทำเครื่องหมายจราจรหรือป้าย และปรับปรุงด้านกายภาพ เช่น ควรขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถ และทำที่จอดรถในร่ม 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ และควรมีการจัดระเบียบร้านค้าและร้านอาหาร

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
5)วัดหมื่นเงินทอง	1) พระธาตุ 12 ราศี 2) มีศิลปกรรมที่งดงาม 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถให้อยู่ในสภาพดี 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนของ ที่จอดรถ ถึงขยะ และควรปรับปรุงห้องน้ำให้ดีขึ้น 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรรักษาความสะอาด และเพิ่ม ความร่มรื่นโดยการ เพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น ปลูกต้นไม้ จัดสวนหย่อม และปลูกไม้ประดับเพิ่ม
6)วัดดัดภัย	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระดัดภัย ที่ประชาชนเชื่อว่าสามารถดัดภัยอันตรายได้ 2) บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ และนำไปใช้ในพิธีพุทธาภิเษก 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงที่จอดรถให้เป็นระเบียบด้วยวิธีการตีช่องจอด รวมถึงทำป้ายบอกทางเข้าวัด รวมถึงขยายทางเข้าวัดให้กว้างขึ้น 2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรติดตั้งห้องน้ำในตำแหน่งที่ใกล้ขึ้น ปรับปรุงร้านค้า จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และสถานที่ทิ้งขยะ 3) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสม 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรทาสีผนังที่ลอกหล่อน ปรับปรุงโบสถ์ แก้ไขความคับแคบของวัด ปรับปรุงโรงเรียน หอไตร ชุมน้ำชาเย็น รวมถึงการทำวัดให้ใหม่และสะอาด อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และเอกลักษณ์ล้านนาให้คงอยู่
7)วัดหม้อคำตวง	1) มีพระพุทธรูปสำคัญ ได้แก่ พระทันใจ 2) กำแพงวัดมีความสวยงาม 3) เป็นที่ตั้งของสมาคมโหราศาสตร์	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้ บำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ และรักษาความสะอาด 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรปรับปรุงจราจรภายในวัด จัดสรรทางเดิน และควรตีช่องจอดรถเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรบำรุงรักษา สิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี และควรเพิ่มจำนวนของห้องน้ำ 4) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างและความงาม ควรจัดตำแหน่งอาคารให้เหมาะสม รักษาความเป็นระเบียบ และปรับรูปแบบของอาคารให้เหมาะสม

ชื่อวัด	สิ่งที่ควรได้รับการประชาสัมพันธ์	สิ่งที่ควรปรับปรุง
8)วัดลอยเคราะห์	1) โรงเรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนา 2) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรควรทาสีผนังที่ลอกหล่อน และไม่แนะนำให้สร้างอาคารเพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรทำป้ายแสดงที่จอดรถ ปรับปรุงทางเข้าออกของวัด และไม่แนะนำให้สร้างถนนเพิ่ม 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรปรับปรุงร้านค้า ควรมีจุดบริการนักท่องเที่ยว และไม่ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ 4) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม
9)วัดชัยมงคล	1) สถานที่ตั้งของวัดอยู่ติดริมแม่น้ำปิง 2) เป็นวัดที่วัดน่องกับวัดสวนดอก จ.เชียงใหม่ 3) ประชาชนนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา 3) ชื่อของวัดเป็นมงคล	1) ด้านภูมิทัศน์ ควรปลูกต้นไม้เพิ่ม 2) ด้านการคมนาคมและการสัญจร ควรจัดการสัญจรให้เป็นระเบียบ ควรเพิ่มจำนวนที่จอดรถ และเพิ่มทางเท้า 3) ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควรจัดระเบียบของร้านค้า และวางท่อระบายน้ำใหม่ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ควรเพิ่มจำนวนของสถานที่พักผ่อน และปรับปรุงห้องน้ำ และร้านค้า

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาข้างต้น มีประเด็นจากข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ควรมีการพัฒนากายภาพของวัดให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาวัดมีความสะดวกสบาย ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจและอยากมาเยี่ยมชมวัดอีก ซึ่งวัดแต่ละแห่งก็มีวิธีในการพัฒนาปรับปรุงวัดที่แตกต่างกัน สามารถสรุปพอสังเขปได้ ดังนี้

1. วัดเชียงมั่น อันดับที่ 1 ควรปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 2 ควรตั้งจุดจอดรถให้เป็นระเบียบ อันดับที่ 3 ควรสร้างห้องน้ำเพิ่ม และอื่น ๆ ได้แก่ การรักษาความสะอาดของ สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
2. วัดดวงดี อันดับที่ 1 ควรเพิ่มที่ว่าง และลดความหนาแน่นของอาคารภายในวัด และอันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว ที่จอดรถ และจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ
3. วัดเจดีย์หลวงฯ มีสิ่งแรกที่ควรพัฒนา คือ การเพิ่มที่จอดรถ ห้องน้ำ และถังขยะ และอื่น ๆ ได้แก่ ควรบูรณะพระธาตุ ปรับปรุงสถานที่จอดรถ ปรับปรุงพื้นถนน เพิ่มพื้นที่สีเขียวและทางเท้า
4. วัดพระสิงห์ฯ อันดับที่ 1 ควรอนุรักษ์สถาปัตยกรรมให้อยู่ในสภาพเดิม รักษาความสะอาด และตกแต่งพระธาตุให้สวยงาม อันดับที่ 2 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว จัดสวนหย่อม และอื่น ๆ ได้แก่ ควรจัดระเบียบจราจร ขยายถนนให้กว้างขึ้น ปรับปรุงสถานที่จอดรถและร้านค้า นอกจากนี้ทางวัดควรเพิ่มจำนวนถังขยะ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ
5. วัดหมื่นเงินกอง มีสิ่งแรกที่ควรพัฒนา คือ ควรรักษาศิลปะที่เก่าแก่ และปรับปรุงอุโบสถ ให้อยู่ในสภาพดี และอื่น ๆ ได้แก่ ทำป้ายทางเข้าวัดให้ใหญ่ขึ้น เพิ่มจำนวนของที่จอดรถ และถังขยะ ควรปรับปรุงห้องน้ำ รักษาความสะอาดของภูมิทัศน์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
6. วัดดับภัย มีสิ่งแรกที่ควรพัฒนา คือ จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ขยายทางเข้าวัดพร้อมทำป้ายบอกทางเข้าวัดให้ชัดเจน และอื่น ๆ ได้แก่ รักษาความสะอาดของสิ่งก่อสร้าง แก้ไขความคับแคบของวัด จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ เพิ่มพื้นที่สีเขียว และควรปรับปรุงอุโบสถ โรงเรียน หอไตร จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน และที่ทิ้งขยะให้เหมาะสม
7. วัดหม้อคำตวง มีสิ่งแรกที่ควรพัฒนา คือ การบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้สะอาดและเป็นระเบียบ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดรูปแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม จัดการการจราจร

เพิ่มจำนวนของที่จอดรถและห้องน้ำ และควรบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพดี ทำทางเท้า และทำป้ายจราจรให้ชัดเจน

8. วัดลอยเคราะห์ มีสิ่ง que ควรพัฒนา ได้แก่ ควรกำหนดที่จอดรถให้ชัดเจน แบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะ ปรับปรุงทางเข้า-ออกวัด และจัดร้านค้าให้เป็นระเบียบ ไม่ควรสร้างถนนหรือเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกจากเป็นจุดบริการนักท่องเที่ยว และควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว

9. วัดชัยมงคล อันดับที่ 1 ควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว อันดับที่ 2 จัดการจราจรให้เป็นระเบียบ ควรเพิ่มทางเท้าและที่จอดรถ และอื่น ๆ ได้แก่ จัดระเบียบของร้านค้า ปรับปรุงห้องน้ำ วางท่อระบายน้ำใหม่ และควรเพิ่มสถานที่พักผ่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลของงานวิจัยไปใช้นั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาลักษณะทางกายภาพของวัดทั้ง 9 แห่งในปัจจุบันเสียก่อน เพื่อตรวจสอบว่ามีสิ่งใดบ้างที่มีการเปลี่ยนแปลง บางส่วนอาจจะได้รับการพัฒนาแล้ว และมีสิ่งใดบ้างที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา จะได้เลือกพัฒนาเฉพาะสิ่งนั้นตามความเหมาะสม เพราะผลจากการพัฒนากายภาพของวัดจะช่วยให้ประชาชนที่มาเยี่ยมชมวัดได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ ได้รับความสะดวกสบาย และเกิดความประทับใจภายหลังการท่องเที่ยว นอกจากนี้ทางวัดก็จะสามารถบริหารพื้นที่ต่าง ๆ ในบริเวณวัดได้ง่ายขึ้น เป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้ประชากรที่อยู่ในวัดมีความสุขในการประพฤติพรหมจรรย์ และก็เป็นต้นแบบของวัดท่องเที่ยวที่ดีเพื่อให้คนในชุมชนร่วมกันบำรุงรักษา ให้วัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษา เรื่องการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาในภาพกว้าง รวมถึงเป็นการศึกษาที่มีระยะเวลาที่จำกัด และควรมีการศึกษาเฉพาะคำแนะนำในการพัฒนากายภาพวัด ในส่วน of นักท่องเที่ยว

ซึ่งเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัย และควรศึกษาเฉพาะวัดใดวัดหนึ่งที่จะสามารถเป็นต้นแบบของการศึกษาวัดอื่น ๆ ต่อไปได้ เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลและแสดงผลการศึกษาของวัดดังกล่าวลงลึกไปถึงกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนากายภาพของวัดในส่วนต่าง ๆ อย่างละเอียด และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาศักยภาพและสภาพของวัดในปัจจุบันจากผู้บริหารวัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัด และความสามารถในการช่วยเหลือวัดในด้านต่าง ๆ ของผู้ที่พึ่งพิงวัด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนากายภาพของวัดในด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว และแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัด พบว่า วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นดังนี้

1. วัดเชียงมั่น มีศักยภาพด้านประวัติความเป็นมา และพระพุทธรูปคู่บ้าน คู่เมืองของจังหวัดเชียงใหม่ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบุคคลทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

2. วัดดวงดี มีศักยภาพด้านศิลปสถาปัตยกรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และพระดวงดีที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบุคคลทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง และด้านการคมนาคมและการสัญจร ตามลำดับ

3. วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร มีศักยภาพด้านศิลปสถาปัตยกรรม และความครบครันของวัดในด้านต่าง ๆ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบุคคลทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

4. วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร มีศักยภาพด้านความสวยงามของสถาปัตยกรรม และพระพุทธรูปที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบุคคลทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

5. วัดหมื่นเงินทอง มีศักยภาพด้านวัฒนธรรมการไหว้พระธาตุ 12 ราศี โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

6. วัดดับภัย มีศักยภาพด้านประวัติความเป็นมา และพระพุทธรูปดับภัยที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการด้านภูมิทัศน์ และด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตามลำดับ

7. วัดหม้อคำตวง มีพระทันใจที่ประชาชนเคารพนับถือ โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างตามลำดับ

8. วัดลอยเคราะห์ มีศักยภาพด้านการเป็นสถานที่เรียนศิลปวัฒนธรรมของล้านนา โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านภูมิทัศน์ ตามลำดับ

9. วัดชัยมงคล มีศักยภาพด้านสถานที่ตั้งที่ติดริมแม่น้ำปิง มีท่าเรือบริการสำหรับการท่องเที่ยว และเป็นสถานที่ที่ประชาชนนิยมมาทำบุญปล่อยนก ปล่อยปลา โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากต่อปัจจัยทางกายภาพวัด และควรพัฒนากายภาพในด้านภูมิทัศน์ ด้านการคมนาคมและการสัญจร ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้าง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ตามลำดับ

บรรณานุกรม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2549). การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือท่องเที่ยวไทย.

ประภาพร อรุณทอง. (2538). คู่มือเที่ยววัด. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พลอยศรี ไปรณานนท์. (2543). การท่องเที่ยวเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัชดาพรรณ สุวรรณมาโจ. (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ปัจจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวโบราณสถานเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัสฎางค์ ไปรณานนท์. (2529). การใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม ของวัดสำคัญในเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่.

ภาคผนวก ข.

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าอาวาสวัด

แบบสัมภาษณ์สำหรับวัด.....วันที่.....

1) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและศรัทธา

1.1) ประวัติความเป็นมาของวัด ☐ เอกสารแนบ

- วัดแห่งนี้ถูกสร้างเมื่อ.....โดย.....
- สถานที่ตั้ง.....
- เรื่องราวของวัด.....

1.2) ท่านคิดว่า ประชาชนที่มาที่วัดของท่าน มีความเชื่อและศรัทธา สิ่งใด.....
.....

1.3) วัดของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์ ความเชื่อและศรัทธาของสิ่งเหล่านั้นแล้วหรือไม่.....ด้วยวิธี.....

2) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่

2.1) ท่านทราบหรือไม่ว่าวัดของท่านถูกบรรจุอยู่ในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของ ททท.

2.2) ท่านคิดว่า เพราะเหตุใดทาง ททท. จึงเลือกวัดของท่าน.....

2.3) ท่านทราบหรือไม่ว่า วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยวัดอะไรบ้าง.....

2.4) วัดของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ หรือไม่.....
เพราะเหตุใด.....

3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

3.1) วัดของท่านได้จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่.....

3.2) กิจกรรมใดบ้างที่ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก.....
.....

3.3) ทางวัดใช้สถานที่แห่งใด ในการจัดกิจกรรมที่มีประชาชนมาเป็นจำนวนมาก.....

3.4) สถานที่นั้นเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมหรือไม่.....

3.5) ท่านมีแนวทางในการจัดการอย่างไร เมื่อสถานที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ.....

3.6) การจัดกิจกรรมนั้น ทางวัดได้รับความร่วมมือจากใครบ้าง.....

3.7) การจัดกิจกรรมนั้น ทำให้ประชาชนเดินทางมาที่วัดเพิ่มขึ้นหรือไม่.....

4) ความนิยม

4.1) ท่านคิดว่า สิ่งใดที่ทำให้ประชาชนอยากมาที่วัดมากที่สุด.....

4.2) ท่านคิดว่า ถ้าทางวัดมีประชาชนมาเยี่ยมชมวัดเป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าวัดจะได้หรือเสียประโยชน์.....
เพราะเหตุใด.....

4.3) ทางวัดมีแนวทางในการรองรับการมาของประชาชนที่มากขึ้น อย่างไร.....
.....

5) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

5.1) ท่านคิดว่า อาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด มีอะไรบ้าง.....

5.2) อาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด เช่น วิหาร โบสถ์ เจดีย์ หอไตร ฯลฯ ได้มีการบูรณะครั้งสุดท้ายเมื่อใด และรูปแบบ
อาคารมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่.....

5.3) ท่านคิดว่า ความสูงของอาคารทั่วไปกับอาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่.....

5.4) ท่านคิดว่า อาคารต่าง ๆ ภายในวัด ได้มีการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดแล้วหรือยัง.....

อาคารใดบ้างที่มีการใช้งานบ่อย.....

อาคารใดบ้างที่ไม่ค่อยถูกใช้งาน.....

5.5) ทางวัดได้มีการวางแผนที่จะสร้างอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่.....เพื่อประโยชน์อะไร.....

ทางวัดมีพื้นที่เพียงพอที่จะสร้างหรือไม่.....

6) การคมนาคมและการสัญจร

6.1) ยานพาหนะชนิดใดบ้างที่ท่านไม่อนุญาตให้เข้ามาจอดภายในวัด.....

6.2) พื้นที่ใดภายในวัดที่ท่านไม่อนุญาตให้จอดยานพาหนะ.....

6.3) ทางวัดได้มีการแบ่งพื้นที่สัญจรระหว่างคนกับยานพาหนะหรือไม่.....ด้วยวิธีใด.....

6.4) ส่วนใดของวัดที่ท่านไม่ต้องการให้ประชาชนเข้าไป.....

6.5) ทางวัดมีการบริหารการจราจรภายในวัดอย่างไร.....

7) ความงาม

7.1) ท่านคิดว่า วัดของท่านเรียบร้อยสวยงามหรือไม่.....สิ่งใดที่ท่านคิดว่างาม.....

7.2) ความงามของวัดในทัศนคติของท่านเป็นอย่างไร.....

ท่านคิดว่า วัดของท่านเป็นอย่างนั้นหรือไม่.....

8) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

8.1) ทางวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างเพื่อรองรับประชาชน.....

8.2) ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดนั้นเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่.....

9) ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม

9.1) ท่านคิดว่า วัดของท่านมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงามหรือไม่.....

9.2) ท่านคิดว่า การจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญหรือไม่.....เพราะเหตุใด.....

9.3) ท่านคิดว่า ความร่มรื่นภายในวัดจะส่งผลดีอย่างไร.....

9.4) ท่านคิดว่า วัดของท่านควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์หรือไม่.....

10) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม

10.1) ท่านคิดว่า วัดของท่านควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม

อาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่.....

การคมนาคมและการสัญจร ได้แก่.....

ความงาม ได้แก่.....

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ได้แก่.....

ภูมิทัศน์ ได้แก่.....

อื่นๆ ได้แก่.....

10.2) การพัฒนาปรับปรุงวัดท่านใช้เงินจากที่ใด.....

10.3) ท่านคิดว่า ถ้าวัดได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงามแล้ว จะส่งผลดีต่อวัดอย่างไร.....

.....

10.4) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม ท่านคิดว่าวัดควรได้รับความร่วมจากใครบ้าง.....

.....

ตัวอย่างแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัด
ในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

เรียนท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายศรีไชย ศรีมิ่งขวัญชัย นักศึกษาปริญญาโท คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว” ประกอบด้วย วัดเชียงมั่น วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร วัดหมื่นเงินกอง วัดชัยมงคล วัดดับภัย วัดลอยเคราะห์ วัดดวงดี และวัดหม้อคำตวง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ และแนวคิดในการพัฒนากายภาพของวัด เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนากายภาพของวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ต่อไป

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบด้วยความจริง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะไม่ถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะหรือหน่วยงานราชการอื่นใด โดยจะใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการที่จะนำไปใช้ในการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณอย่างสูง

ศรีไชย ศรีมิ่งขวัญชัย

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเยี่ยมชมวัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ท่านต้องการหรือเติมข้อมูลในช่องว่างตามความเป็นจริง

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนของผู้วิจัย

1.1) เพศ () ชาย () หญิง

a1.....

1.2) อายุ () ไม่เกิน 20 ปี () 21 – 30 ปี () 31 – 40 ปี () 41 – 50 ปี () 51 ปีขึ้นไป

a2.....

1.3) สำเร็จการศึกษาที่ระดับชั้น

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช. () อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

a3.....

1.4) อาชีพ

() นักเรียน / นักศึกษา () ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ () รับจ้าง () แม่บ้าน / พ่อบ้าน
() ธุรกิจส่วนตัว ()ว่างงาน () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

a4.....

1.5) รายได้ส่วนบุคคล

() ไม่เกิน 5,000 บาท () 5,001 – 10,000 บาท () 10,001 – 15,000 บาท () 15,001 – 20,000 บาท
() 20,001 – 25,000 บาท () 25,001 – 30,000 บาท () 30,001 – 35,000 บาท () 35,001 – 40,000 บาท
() มากกว่า 40,000 บาท

a5.....

1.6) ภูมิลำเนา

() อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ () อำเภออื่นในจังหวัดเชียงใหม่ () ภาคเหนือ () ภาคอื่น ๆ (โปรดระบุ)

a6.....

2) ประสบการณ์การเยี่ยมชมวัด

หมวด : พฤติกรรมการท่องเที่ยว

2.1) วัดคู่ประสคที่ท่านเดินทางมาที่วัดแห่งนี้ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() เพื่อพักผ่อน () เพื่อไหว้พระ () เพื่อเยี่ยมชมศิลปสถาปัตยกรรม () เพื่อทำบุญ / ปฏิบัติธรรม
() เพื่อการศึกษา () เป็นส่วนหนึ่งของทัวร์ () สนทนารธรรม () บนบานสารกล่าว
() ร่วมกิจกรรมไหว้พระเก้าวัดเมืองเชียงใหม่ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b1.....

2.2) ผู้ร่วมเดินทางมากับท่าน

() เพื่อน / แฟน () ครอบครัว / ญาติ () คนะที่ทำงาน () มาคนเดียว

b2.....

2.3) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับท่านในการเดินทางมาที่วัดแห่งนี้

() เพื่อน / แฟน () ครอบครัว / ญาติ () คนะที่ทำงาน () ตัดสินใจด้วยตนเอง
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b3.....

2.4) โดยมากแล้วท่านจะมาวัดในโอกาสใด

() วันหยุดสุดสัปดาห์ () วันหยุดนักขัตฤกษ์ () วันหยุดประจำปี () วันสำคัญทางศาสนา
() วันปกติ (จันทร์-ศุกร์) () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b4.....

2.5) ท่านเคยมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้บ่อยแค่ไหน

() มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน () 1 – 4 ครั้งต่อเดือน () 7 – 12 ครั้งต่อปี () 2 – 6 ครั้งต่อปี
() 1 ครั้งต่อปี () เพิ่งเคยมาครั้งแรก

b5.....

2.6) ระยะเวลาที่ท่านคาดว่าจะใช้ในวัดแห่งนี้ครั้งหนึ่ง นานแค่ไหน

() น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง () ครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง () 1 – 2 ชั่วโมง () มากกว่า 2 ชั่วโมง

b6.....

2.7) ท่านใช้จ่ายอะไรบ้างในวัดแห่งนี้ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ค่าเดินทาง () ทำบุญ / ทำทาน () ค่าอาหาร () ค่าสินค้า
() ค่าผ่านทาง () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b7.....

2.8) สิ่งที่ท่านเลือกทำเป็นอันดับที่ 1 2 และ 3 เมื่อมาที่วัดแห่งนี้ (กรุณาใส่หมายเลข 1 - 3)

☐ ไหว้พระ ☐ ทำบุญ ทำทาน ☐ เที่ยวชมภูมิทัศน์ ☐ เที่ยวชมศิลปสถาปัตยกรรม
☐ ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ☐ ถ่ายรูป ☐ ซื้อสินค้าท้องถิ่น ☐ ปฏิบัติธรรม
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b8.....

หมวด : ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา

ส่วนของผู้วิจัย

2.9) เมื่อท่านได้เยี่ยมชมวัดแห่งนี้แล้ว ท่านได้ทราบประวัติความเป็นมาของวัดนี้เพิ่มขึ้นหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

b9.....

2.10) เมื่อท่านได้มาวัดแห่งนี้ ท่านได้สักการะ พระพุทธรูปหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ประดิษฐานภายในวัดหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

b10.....

2.11) ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวของวัดแห่งนี้ จากสื่อใด

- () โทรศัพท์ / วิทู () หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร () การท่องเที่ยวจังหวัด () เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว
() อินเทอร์เน็ต () เพื่อน / ญาติ () วัด () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

b11.....

หมวด : กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่

2.12) ท่านรู้จัก “กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่” หรือไม่ (ถ้าตอบว่า “ไม่ใช่” ให้ข้ามไปตอบข้อที่ 2.17)

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

c1.....

2.13) ถ้าท่านรู้จัก “กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่” ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

c2.....

2.14) ท่านเคยไปเยี่ยมชมวัดแห่งใดมาแล้วบ้าง (กรณีที่ท่านเคยไหว้พระแก้วแต่เป็นวัดอื่นที่นอกเหนือจากนี้ให้ตอบ “อื่น ๆ”)

- () วัดเชียงมั่น () วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร () วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร () วัดหมื่นเงินกอง
() วัดชัยมงคล () วัดดับภัย () วัดลอยเคราะห์ () วัดดวงดี
() วัดหม้อคำตวง () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

c3.....

2.15) ท่านประทับใจวัดใดบ้าง (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () วัดเชียงมั่น () วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร () วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร () วัดหมื่นเงินกอง
() วัดชัยมงคล () วัดดับภัย () วัดลอยเคราะห์ () วัดดวงดี
() วัดหม้อคำตวง

c4.....

2.16) ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยว “กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่” จากสื่อใด

- () โทรศัพท์ / วิทู () หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร () เอกสารแนะนำการท่องเที่ยว () การท่องเที่ยวจังหวัด
() อินเทอร์เน็ต () เพื่อน / ญาติ () วัดที่อยู่ในกิจกรรมฯ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

c5.....

2.17) เพราะเหตุใด ท่านถึงเลือกเดินทางมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ความมีชื่อเสียง () ประวัติความเป็นมา () ความศักดิ์สิทธิ์ () ความสงบ
() ความงดงามทางศิลปกรรม () ความงดงามทางสถาปัตยกรรม () ความงดงามทางภูมิทัศน์ () ความร่มรื่น
() เดินทางได้สะดวก () ความเป็นระเบียบเรียบร้อย () กิจกรรมที่ทางวัดจัด () ความมีไมตรีของผู้คน
() ความแปลก () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

c6.....

หมวด : กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

2.18) ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่วัดแห่งนี้เคยจัดหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

d1.....

2.19) มีกิจกรรมใดบ้างที่ท่านชอบและอยากเข้าร่วม (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ทำบุญ ตักบาตร () ฟังเทศน์ ฟังธรรม () สวดมนต์ () ปฏิบัติธรรม
() เทศกาลของไทย () เทศกาลของล้านนา () งานวัด () การแสดงต่าง ๆ
() การปลูกเสกวัตถุมงคล () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

d2.....

2.20) ทางวัดควรใช้สถานที่แห่งใดในการจัดกิจกรรม ที่มีประชาชนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () วิหาร () ลานวัด () ศาลาเอนกประสงค์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

d3.....

2.21) การจัดกิจกรรมนั้นทางวัดควรได้รับความร่วมมือจากใคร (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () พระภิกษุสงฆ์ () สามเณร () ประชาชน () อุบาสก / อุบาสิกา
() เด็กวัด () การท่องเที่ยวจังหวัด () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

d4.....

2.22) ถ้าทางวัดจัดกิจกรรมที่ท่านชอบ ท่านจะยินดีร่วมกิจกรรมดังกล่าวหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

d5.....

หมวด : ความนิยม

ส่วนของผู้วิจัย

2.23) สิ่งใดที่ทางวัดควรให้ความสำคัญ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () การทำศาสนกิจ () ความเป็นระเบียบเรียบร้อย () การส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม () ความร่มรื่นภายในวัด
 () การเทศนา / การสนทนาธรรม () โหราศาสตร์ () รูปแบบอาคารและสถานที่ () การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 () การเปิดโอกาสในประชาชนเข้ามาใช้สถานที่ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

e1.....

2.24) ถ้าแต่ละวัดได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ท่านคิดว่าท่านจะได้หรือเสียประโยชน์

- () ได้ประโยชน์ () เสียประโยชน์ () ไม่แน่ใจ

e2.....

3) การพัฒนาปรับปรุงวัด**หมวด : อาคารและสิ่งก่อสร้าง**

3.1) อาคารและสิ่งก่อสร้างใดภายในวัดแห่งนี้ที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และควรได้รับการประชาสัมพันธ์ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () วิหาร () โบสถ์ () เจดีย์ () หอไตร
 () กุฏิ () ศาลาเอนกประสงค์ () ประติมากรรม () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

f1.....

3.2) อาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัดแห่งนี้ ควรได้รับการบูรณะแบบใด

- () ใช้วัสดุและการก่อสร้างแบบดั้งเดิมทดแทนส่วนที่สึกหรอ () คงรูปแบบเดิมแต่ใช้วัสดุอื่นทดแทนได้
 () ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม () ก่อสร้างใหม่ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

f2.....

3.3) ปริมาณอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในวัดแห่งนี้มีความเหมาะสมหรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

f3.....

3.4) เมื่อท่านมาที่วัดแห่งนี้ท่านเห็นสิ่งใดเป็นอันดับแรก

- () วิหาร () โบสถ์ () เจดีย์ () หอไตร
 () กุฏิ () ศาลาเอนกประสงค์ () ประติมากรรม () โรงเรียน
 () กำแพงวัด () ต้นโพธิ์ () อาคารทั่วไป () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

f4.....

3.5) วัดแห่งนี้ควรสร้างอะไรเพิ่มเติมอีกหรือไม่

- () สร้าง (โปรดระบุ)..... () ไม่สร้าง () ไม่แน่ใจ

f5.....

หมวด : การคมนาคมและการสัญจร

3.6) ยานพาหนะที่ท่านเลือกใช้ในการเดินทางมาที่วัดแห่งนี้

- () เดิน () รถจักรยาน () รถจักรยานยนต์ () รถยนต์ส่วนบุคคล
 () รถรับจ้าง () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

g1.....

3.7) วัดแห่งนี้ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านการคมนาคมภายในวัดใช่หรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

g2.....

3.8) โดยมากแล้วท่านได้จอดยานพาหนะของท่านในบริเวณใดของวัด

- () ภายนอกวัด () ที่จอดรถของวัด () ที่ร่ม () ที่ว่างภายในวัด
 () ใกล้สถานที่ที่ต้องการจะไป () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

g3.....

3.9) ท่านทราบใช่หรือไม่ว่าสถานที่แห่งใดที่วัดแห่งนี้อนุญาตให้ท่านจอดยานพาหนะได้

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

g4.....

3.10) ท่านสามารถเดินทางเยี่ยมชมวัดแห่งนี้ได้อย่างสะดวกและปลอดภัยจากยานพาหนะใช่หรือไม่

- () ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

g5.....

3.11) พื้นที่ใดของวัดที่ท่านคิดว่าไม่ควรเข้าไป

- () เขตพุทธาวาส () เขตสังฆาวาส () อาคารทั่วไป () พื้นที่สาธารณะประโยชน์
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

g6.....

3.12) สิ่งที่ท่านอยากเห็นมากที่สุดเมื่อมาที่วัดแห่งนี้

- () พระพุทธรูป () ต้นโพธิ์ () อาคารและสิ่งก่อสร้างทางศาสนา () ที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 () พระภิกษุ / สามเณร () สิ่งที่ ททท. ประชาสัมพันธ์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

g7.....

หมวด : ความงาม

ส่วนของผู้วิจัย

3.12) วัดแห่งนี้เรียวย่อยสวยงามใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

h1.....

3.13) ความงามของวัดในทัศนคติของท่านเป็นอย่างไร (กรุณาอธิบาย).....

h2.....

3.14) สิ่งใดภายในวัดแห่งนี้ที่มีความงดงาม (กรุณาอธิบาย).....

h3.....

หมวด : สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

3.16) สิ่งอำนวยความสะดวกสิ่งใดที่ท่านต้องการเมื่อมาเยี่ยมชมวัด (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() ที่จอดรถ () สถานที่พักผ่อน () ห้องน้ำ () ร้านค้า / ร้านอาหาร
 () ทางเท้า () ไฟฟ้า / แสงสว่าง () ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว () ป้าย แผนที่ต่างๆ
 () สิ่งแสดงรายละเอียดภายในวัด () ที่ทิ้งขยะ () จุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

i1.....

3.17) สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดนั้นเพียงพอต่อความต้องการของท่านใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

i2.....

3.18) จำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการเยี่ยมชมวัดของท่านใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

i3.....

หมวด : ภูมิทัศน์ หรือ สภาพแวดล้อม

3.20) วัดแห่งนี้มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงามใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

j1.....

3.21) การจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญต่อวัดใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

j2.....

3.22) ท่านชอบวัดที่มีความร่มรื่นใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

j3.....

3.23) วัดแห่งนี้ควรได้รับการออกแบบภูมิทัศน์ใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

j4.....

หมวด : การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียวย่อยสวยงาม

3.24) วัดแห่งนี้ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อให้วัดเรียวย่อยสวยงาม (กรุณาอธิบาย)

อาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่.....

k1.....

การคมนาคมและการสัญจร ได้แก่.....

k2.....

ความงาม ได้แก่.....

k3.....

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ได้แก่.....

k4.....

ภูมิทัศน์ ได้แก่.....

k5.....

อื่น ๆ ได้แก่.....

k6.....

3.25) ท่านจะสามารถบริจาคเงินเพื่อให้ทางวัดได้นำไปใช้พัฒนาปรับปรุงวัดให้ดีขึ้นใช่หรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

k7.....

3.26) ถ้าวัดมีความเรียวย่อยสวยงามแล้ว จะส่งผลให้ท่านเกิดความพึงพอใจและอยากเดินทางมาเยี่ยมชมวัดแห่งนี้ซ้ำหรือไม่

() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ

k8.....

3.27) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียวย่อยสวยงาม ท่านคิดว่าทางวัดควรได้รับความร่วมมือจากใคร (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

() พระภิกษุสงฆ์ () สามเณร () ประชาชน () อุบาสก / อุบาสิกา
 () เด็กวัด () การท่องเที่ยวจังหวัด () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

k9.....

3.28) กรุณาประเมินความพึงพอใจของท่านต่อสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นสมควร)

องค์ประกอบที่ใช้สำหรับการประเมินความพึงพอใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) อาคารและสิ่งก่อสร้าง					
2) การคมนาคมและการสัญจร					
3) ความงาม					
4) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ					
5) ภูมิทัศน์ หรือ สิ่งแวดล้อม					

k10.....

k11.....

k12.....

k13.....

k14.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

โดยข้อมูลนี้จะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อการศึกษาครั้งนี้นั่น

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับวัด

ประชาชนกลุ่ม.....	วัด.....	ชุดที่.....	วันที่.....
-------------------	----------	-------------	-------------

1) ประวัติความเป็นมา ความเชื่อและความศรัทธา

- 1.1) ท่านทราบประวัติความเป็นมาของวัดนี้หรือไม่.....เพราะเหตุใด.....
- 1.2) ท่านคิดว่า ประชาชนที่มาที่วัดของท่าน มีความเชื่อและศรัทธา สิ่งใด.....
- 1.3) ท่านคิดว่า ท่านจะสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ประวัติความเป็นมาของวัดให้กับนักท่องเที่ยวได้หรือไม่.....

2) กิจกรรมไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่

- 2.1) ท่านทราบหรือไม่ว่าวัดของท่านถูกบรรจุอยู่ในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ของ ททท.
- 2.2) ท่านคิดว่า เพราะเหตุใดทาง ททท. จึงเลือกวัดของท่าน.....
- 2.3) ท่านทราบหรือไม่ว่า วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วยวัดอะไรบ้าง.....
- 2.4) ท่านคิดว่า ท่านจะสามารถช่วยวัดในการประชาสัมพันธ์ วัดในกิจกรรมท่องเที่ยวไหว้พระแก้ววัดเมืองเชียงใหม่ ให้กับนักท่องเที่ยวได้หรือไม่.....

3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

- 3.1) ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ที่ทางวัดเคยจัดหรือไม่.....
- 3.2) กิจกรรมใดบ้างที่ท่านชอบและอยากเข้าร่วมมากที่สุด.....
- 3.3) ท่านคิดว่า ทางวัดควรใช้สถานที่ใดในการจัดกิจกรรมที่มีประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงจะเหมาะสม.....
- 3.4) ท่านเคยช่วยวัดจัดกิจกรรมหรือไม่.....เพราะเหตุใด.....
- 3.5) การที่วัดมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ท่านคิดว่าท่านจะได้หรือเสียประโยชน์.....เพราะเหตุใด.....
- 3.6) ถ้าท่านได้ประโยชน์ ท่านจะช่วยวัดในการจัดกิจกรรมหรือไม่.....เพราะเหตุใด.....

4) ความนิยม

- 4.1) ท่านคิดว่า สิ่งใดที่วัดควรจะทำให้มีความสำคัญ.....
- 4.2) ท่านจะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระจากทางวัดได้อย่างไรบ้าง.....

5) อาคารและสิ่งก่อสร้าง

- 5.1) ท่านคิดว่า อาคารและสิ่งก่อสร้างใด ที่มีสำคัญต่อวัด และควรได้รับการประชาสัมพันธ์.....
- 5.2) ท่านคิดว่า อาคารและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด ควรได้รับการบูรณะแบบใด.....
- 5.3) ท่านคิดว่าปริมาณอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในวัดมีความเหมาะสมหรือไม่.....
- 5.4) เมื่อท่านเข้ามาในวัดท่านเห็นสิ่งใดเป็นอันดับแรก.....
- 5.5) ท่านคิดว่า วัดแห่งนี้ควรจะสร้างอะไรอีกหรือไม่

☐ สร้าง.....
 เพราะเหตุใด.....

☐ ไม่สร้าง.....
 เพราะเหตุใด.....

6) การคมนาคมและการสัญจร

- 6.1) ท่านคิดว่า ทางวัดได้มีการเตรียมความพร้อมด้านการคมนาคมภายในวัดเพียงพอหรือไม่.....
- 6.2) ยานพาหนะที่ท่านเลือกใช้ในการเดินทางมาที่วัด.....
- 6.3) ส่วนใหญ่ท่านจะจอดยานพาหนะในบริเวณใดภายในวัด.....
- 6.4) ท่านคิดว่า ยานพาหนะที่เข้ามาในวัดเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตของท่านหรือไม่.....

- 6.5) ท่านคิดว่า ส่วนใดของวัดที่ไม่ควรเข้าไป.....ส่วนใดของวัดที่ท่านไปบ่อย.....
- 6.6) ท่านคิดว่า ท่านจะมีส่วนร่วมในการบริหารการจราจรภายในวัดได้หรือไม่.....

7) ความงาม

- 7.1) ท่านคิดว่า วัดของท่านเรียบร้อยสวยงามหรือไม่.....
- 7.2) สิ่งใดที่ท่านคิดว่างาม.....
- 7.3) ความงามของวัดในทัศนคติของท่านเป็นอย่างไร.....
ท่านคิดว่า วัดของท่านเป็นอย่างนั้นหรือไม่.....
- 7.4) ท่านคิดว่า ท่านจะมีส่วนร่วมในการทำให้วัดของท่านเรียบร้อยสวยงาม ได้หรือไม่.....

8) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

- 8.1) สิ่งอำนวยความสะดวกใดภายในวัดที่ท่านใช้บริการบ่อย.....
- 8.2) ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดนั้นเพียงพอต่อความต้องการของท่านหรือไม่.....
- 8.3) ท่านคิดว่า จำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการใช้ชีวิตของท่านหรือไม่.....
อย่างไร.....
- 8.4) ท่านจะสามารถช่วยเหลือสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ให้สูญหายได้หรือไม่.....

9) ภูมิทัศน์หรือสภาพแวดล้อม

- 9.1) ท่านคิดว่า วัดแห่งนี้มีภูมิทัศน์ที่สวยงามหรือไม่.....
- 9.2) ท่านคิดว่า การจัดภูมิทัศน์มีความสำคัญหรือไม่.....เพราะเหตุใด.....
- 9.3) วัดแห่งนี้มีความร่มรื่นหรือไม่.....ท่านชอบหรือไม่.....
- 9.4) ท่านคิดว่า วัดของท่านควรได้รับการออกแบบทางภูมิทัศน์หรือไม่.....
- 9.5) ท่านจะสามารถช่วยเหลือภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้หรือไม่.....

10) การพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม

- 10.1) ท่านคิดว่า วัดของท่านควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงาม
อาคารและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่.....
การคมนาคมและการสัญจร ได้แก่.....
ความงาม ได้แก่.....
สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ได้แก่.....
ภูมิทัศน์ ได้แก่.....
อื่น ๆ ได้แก่.....
- 10.2) ท่านคิดว่า ถ้าวัดได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้วัดเรียบร้อยสวยงามแล้ว ท่านคิดว่าท่านจะได้หรือเสียประโยชน์.....
เพราะเหตุใด.....
- 10.3) ถ้าท่านได้ประโยชน์ ท่านจะช่วยทำสิ่งใดบ้างเพื่อให้วัดอยู่ในสภาพที่ดีต่อไป.....
.....

ภาคผนวก ค.

ประวัติคณะผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นาย ศรีไชย ศรีมิ่งขวัญชัย

Mr. Sarichai Srimingkwanchai

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 29 พฤษภาคม 2528 อายุ 26 ปี

สถานที่ติดต่อ 9/17 หมู่ที่ 6 หมู่บ้านธนิภา ถ.เลียบคูนายกิม แขวงสีกัน เขตดอนเมือง

จ.กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์/โทรสาร 083-8698084

E-mail – address sarichai@hotmail.com

ประวัติการศึกษา (ประณ-ปริญญาโท : ระดับการศึกษา สาขา และสถาบัน)

1. ระดับประถมศึกษา : โรงเรียนไพฑูริศึกษา
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : โรงเรียนชลประทานวิทยา
4. ระดับอุดมศึกษา : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 สาขา สถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติอาจารย์ที่ปรึกษา

ชื่อ-นามสกุล	อภิโชค เลขะกุล Apichoke Lekagul
เพศ ชาย	วันเดือนปีเกิด 20/04/2511
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน)	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถนนห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร	053-942825-8(โทรศัพท์) 053-221448(โทรสาร)
E-mail – address	apichoke@mail.arc.cmu.ac.th
ที่อยู่ (ที่บ้าน)	18/7 ถนนสุเทพ 5 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์/โทรสาร	053-810608(โทรศัพท์) 081-9516613 (มือถือ)
เงินเดือนปัจจุบัน	28,000.00 บาท
ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก; สาขา และสถาบัน)	
1. สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (B.Arch) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
2. Master of Architecture (M.Arch) College of Architecture and Urban Planning, University of Michigan Ann Arbor, Michigan, USA	
3. Doctor of Philosophy in Environmental Design and Planning College of Architecture and Urban Studies, Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, Virginia, USA	